

Raport o stanie Gminy TUSZYN za rok 2020

Gmina Tuszyn
ul. Piotrkowska 2/4
95-080 Tuszyn
www.tuszyn.info.pl

I .Wstęp

Na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym Burmistrz Miasta Tuszyna, co roku do 31 maja przedstawia Radzie Miejskiej raport o stanie Gminy.

Raport za rok 2020 jest już trzecim w kolejności opracowaniem podsumowującym działalność samorządu gminnego. Zakres opracowanego dokumentu obejmuje przede wszystkim realizację polityk, programów, strategii, uchwał Rady Miejskiej w Tuszynie za rok 2020.

Raport zawiera analizę obszarów tematycznych Gminy w szczególności:

- gospodarki przestrzennej,
- finansów gminy,
- gospodarki komunalnej,
- infrastruktury technicznej,
- oświaty i edukacji,
- kultury,
- dróg publicznych gminnych,
- sportu i rekreacji,
- pomocy społecznej,
- polityki prorodzinnej,
- promocji i ochrony zdrowia,
- bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej,
- ochrony środowiska i przyrody,
- gospodarki nieruchomościami,
- przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i przemocy w rodzinie.

Informacje zawarte w niniejszym dokumencie posłużą mieszkańcom Gminy Tuszyn do zwiększenia wiedzy w zakresie funkcjonowania samorządu gminy.

II . Informacje ogólne

2.1. Ogólna charakterystyka gminy

Gmina Tuszyn jest gminą miejsko-wiejską położoną w centralnej Polsce, w środkowej części województwa łódzkiego. Centralnym punktem i siedzibą gminy jest Miasto Tuszyn, które liczy wraz z gminą ponad 12 tysięcy mieszkańców. W Gminie funkcjonują 23 jednostki pomocnicze: 3 dzielnice i 20 sołectw. Gmina zajmuje powierzchnię 130 km² i położona jest w odległości 20 km od Miasta Wojewódzkiego Łodzi przy drodze krajowej DK 12/91, w odległości 5 km od Węzła Tuszyn usytuowanego na autostradzie A1, na skrzyżowaniu z drogą krajową DK 12/91 oraz w odległości 4 km od skrzyżowania drogi ekspresowej S8 z drogą krajową DK 12/91 Węzeł Rzgów.

Atutem Gminy jest zrównoważony i stabilny rozwój, z dbałością o zachowanie walorów środowiskowych oraz o równomierny rozwój terenów zabudowy przemysłowej, usługowej oraz zabudowy mieszkaniowej i rekreacyjnej. Bliskość Łodzi oraz doskonałe położenie Gminy Tuszyn pod względem układu komunikacyjnego stanowią bardzo dobrą lokalizację dla potencjalnych inwestorów. Najbliższe lotnisko obsługujące połączenia krajowe, jak również zagraniczne znajduje się w Łodzi.

Rozwój Gminy oparty jest przede wszystkim na wykorzystaniu położenia geograficznego w sąsiedztwie ważnych dróg krajowych: DK 12/91, A1 i S8, przygotowaniu obszarów pod działalność gospodarczą na terenach zlokalizowanych w obrębie węzła Tuszyn na A1 oraz wzdłuż nowych ciągów komunikacyjnych, sprzyjaniu rozwojowi rolnictwa w południowej części gminy oraz tworzeniu kolejnych kompleksów terenów pod budownictwo mieszkaniowe i letniskowe o cennych walorach krajobrazowych. To także atrakcyjne miejsce rekreacji, turystyki i wypoczynku dla mieszkańców województwa łódzkiego z dobrze rozwiniętą infrastrukturą rekreacyjno-sportową, obszarami leśnymi i zbiornikami wodnymi.

Gmina Tuszyn jest również ważnym ośrodkiem edukacyjnym w powiecie. Mieszkańcy mają dostęp do szerokiej oferty edukacyjnej na różnych poziomach nauczania. W Gminie Tuszyn w 2020 r. funkcjonowało 16 jednostek organizacyjnych pod nazwami: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie, Samorządowa Przychodnia Zdrowia w Tuszynie, Miejskie Centrum Kultury w Tuszynie, Miejskie Centrum Sportu i Wypoczynku w Tuszynie, Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Tuszynie, Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Tuszynie, Centrum Obsługi Administracyjno-

Finansowej Szkół i Przedszkoli w Tuszynie, Dzienny Dom Senior-Wigor w Tuszynie, Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. w Tuszyńku Majorackim, Zespół Przedszkolny w Tuszynie, w skład którego wchodzi: Przedszkole Miejskie Nr 1 w Tuszynie oraz Przedszkole Miejskie Nr 3 w Tuszynie wraz z oddziałami zamiejscowymi w Garbowie i Tuszynie, Przedszkole Miejskie Nr 2 w Tuszynie, Szkoła Podstawowa Nr 1 w Tuszynie, Szkoła Podstawowa Nr 2 w Tuszynie, Szkoła Podstawowa w Górkach Dużych z Oddziałem Przedszkolnym, Szkoła Podstawowa w Wodzinie Prywatnym z dwoma Oddziałami Przedszkolnymi, Liceum Ogólnokształcące w Tuszynie w formach organizacyjno-prawnych: 2 zakłady budżetowe, instytucja kultury, podmiot leczniczy, spółka prawa handlowego oraz 11 jednostek budżetowych.

2.2 Ludność Gminy

Na koniec roku 2020 w Gminie Tuszyn zameldowanych było 12058 osób, z czego 52,04% stanowiły kobiety, a 47,96% stanowili mężczyźni.

Szczegółowe dane przedstawiają poniższe tabele.

Stan ludności – porównanie lat 2017, 2018, 2019, 2020				
Rok	Liczba ludności zameldowanych w Gminie		Urodzenia dzieci, które są zameldowane na pobyt stały w Gminie	Zgony osób zameldowanych na pobyt stały w Gminie
	pobyt stały	pobyt czasowy		
2017	12045	169	139	149
2018	12043	219	133	151
2019	12044	194	127	143
2020	12058	225	109	172

W 2020 r. zauważa się tendencję wzrostową osób zameldowanych na pobyt stały, jak również na pobyt czasowy na terenie Gminy Tuszyn w porównaniu do 2017 r., 2018 r. i 2019 r.

Statystyka ludności wg płci na koniec 2020 r. (pobyt stały)			
Mężczyźni (M)		Kobiety (K)	
Wiek	Liczba	Wiek	Liczba
0-2	191	0-2	178
3	67	3	75
4-5	123	4-5	120
6	53	6	62
7	60	6	66
8-12	353	8-12	319
13-15	178	13-15	214
16-17	131	16-17	94
18	56	18	54
19-20	102	19-20	116
21-40	1645	21-40	1569
41-60	1645	41-59	1756
61-64	401	60-64	465
65-70	354	65-70	381
71-81	300	71-81	489
>81	124	>81	317
SUMA (M)	5783	SUMA (K)	6275
RAZEM M+K	12058		

Zameldowania osób na pobyt stały w Gminie w 2020 r.		
Liczba osób zameldowanych z innej gminy	Liczba dzieci urodzonych i zameldowanych	Liczba osób, które zmieniły miejsce zameldowania
287	109	86

W 2020 r. zarejestrowano 396 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 380 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosiło (+ 16). Gmina Tuszyn w 2020 r. posiadała ujemny przyrost naturalny wynoszący (- 63).

Wymeldowania z pobytu stałego z Gminy w 2020 r.	
Liczba osób wymeldowanych	Liczba osób zmarłych
122	172

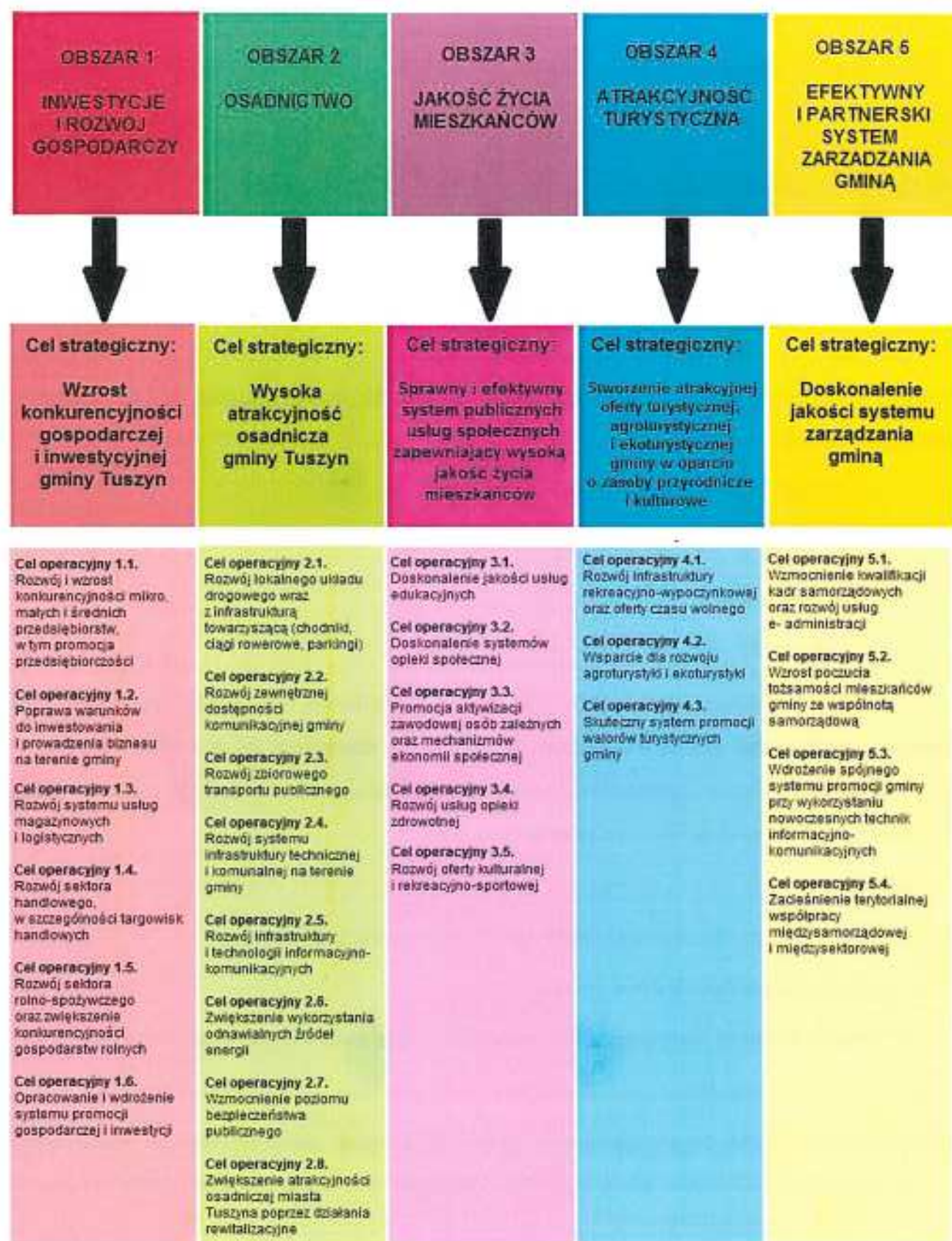
2.3. Realizacja zadań z zakresu Urzędu Stanu Cywilnego i Ewidencji Ludności

Czynności wykonywane przez USC i Ewidencję Ludności	Ilość spraw
Sporządzanie aktów stanu cywilnego (urodzenia, małżeństwa, zgony)	401
Śluby cywilne/ śluby konkordatowe	25/38
Wydawanie odpisów aktów stanu cywilnego	1953
Zameldowania, wymeldowania, zgłoszenia wyjazdu na pobyt: - czasowy, -stały oraz zgłoszenie powrotu z pobytu czasowego	515
Wydawanie dowodów osobistych	664

III. Strategia Rozwoju Gminy Tuszyn na lata 2015-2020

Uchwalona została w 2016 roku przez Radę Miejską w Tuszynie – Uchwała Nr XXVI/194/16 z dnia 17 czerwca 2016 r. w sprawie przyjęcia programu rozwoju pod nazwą „Strategia Rozwoju Gminy Tuszyn na lata 2015-2020”. Aktualizowana w 2016 roku - Uchwała Nr XXXIV/263/16 Rady Miejskiej w Tuszynie z dnia 29 grudnia 2016 r. oraz w 2017 r. – Uchwała Nr XXXVIII/289/17 Rady Miejskiej w Tuszynie z dnia 31 marca 2017 r.

Strategia wyznacza cele jakie Gmina ma osiągnąć do 2020 roku, sformułowanie misji, wizji i celów strategicznych pozwoliło na stworzenie celów operacyjnych oraz kierunków działania.

3.1. Stan realizacji strategii

OBSZAR 1

INWESTYCJE I ROZWÓJ GOSPODARCZY

Cel strategiczny:

Wzrost konkurencyjności gospodarczej i inwestycyjnej Gminy Tuszyn

Cel operacyjny 1.1.

Rozwój i wzrost konkurencyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, w tym promocja przedsiębiorczości

Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych:

- w roku 2018 - 69
- w roku 2019 - 77
- w roku 2020 - 65

W 2020 r. zauważa się tendencję zniżkową w stosunku do roku 2018 i roku 2019. Jako przedmiot działalności gospodarczej nadal występowała dominacja usług budowlanych oraz handlu. Natomiast liczba podmiotów gospodarczych działających na terenie Gminy Tuszyn kształtowała się na poziomie 987 (wpisy aktywne).

Cel operacyjny 1.2.

Poprawa warunków do inwestowania i prowadzenia biznesu na terenie gminy

Zadania służące realizacji ww. celu to:

1. zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tuszyn;
2. zmiany planów zagospodarowania gminy obejmujące część terenów w Rydzynkach, Głuchowie i Tuszynie (ul. 3 Maja 49). Wskazane w strategii zadania zostały wykonane poprzez uchwalenie:

a) zmiany studium,

b) zmiany mpzp Gminy Tuszyn obejmującej część wsi Głuchów – Uchwała Nr XXXV/281/17 z dnia 21.02.2017 r., zmiany mpzp Gminy Tuszyn obejmującej część wsi Głuchów – Uchwała Nr XXXV/282/17 z dnia 21.02.2017 r.,

c) zmiany mpzp Miasta Tuszyn obejmującej teren przy ul. 3 Maja 49 – Uchwała Nr XLVII/351/17 z dnia 28.09.2017 r.,

d) zmiany mpzp Gminy Tuszyn obejmującej teren działek nr 161/2, 161/4, 161/16 w Rydzynkach – Uchwała Nr XLVIII/352/17 z dnia 28.09.2017 r.,

e) zmiany mpzp Miasta Tuszyna obejmująca część terenu obrębu 14 - Uchwała Nr VII/68/19 z dnia 25.04.2019 r.,

f) zmiany mpzp Gminy Tuszyn obejmującej teren działki 166 w Garbowie – Uchwała Nr XXII/182/20 z dnia 11.03.2020 r.,

g) zmiany mpzp Gminy Tuszyn obejmującej teren przy ul. Szkolnej w Kruszowie – Uchwała Nr XXIX/230/20 z dnia 6.10.2020 r.,

h) zmiany mpzp Gminy Tuszyn obejmującej część terenu wsi Głuchów – Uchwałą Nr XXXIX/229/20 z dnia 6.10.2020 r.

Cel operacyjny 1.3.

Rozwój systemu usług magazynowych i logistycznych

Realizacja celu w 2020 r. nastąpiła poprzez następujące działania:

- procedowanie zmiany MPZP Gminy Tuszyn obejmującego część wsi Głuchów po wschodniej stronie autostrady,
- procedowanie zmiany MPZP Gminy Tuszyn obejmującego część wsi Głuchów (w obrębie terenu Zalando),
- procedowanie zmiany MPZP Gminy Tuszyn obejmującego część wsi Kruszów przy ul. Szkolnej,

- procedowanie zmiany MPZP Miasta Tuszyna obejmującego targowisko w Tuszynie,
- wydanie decyzji Burmistrza Miasta Tuszyna nr 10/2019 z dnia 30.12.2019 r. o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na „budowie kompleksu przemysłowo-magazynowo-usługowego na dz. ewid. 355/5, 352/4, 351/4, 348/4, 347/4, 344, 343/3, 340/3 w Kruszowie (obr. 8), gm. Tuszyn”,
- procedowanie decyzji Burmistrza Miasta Tuszyna nr 11/2019/2020 z dnia 16.04.2020 r. o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na „budowie kompleksu przemysłowo-magazynowo-usługowego na dz. ewid. 250/6, 250/7, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258/6, 258/8, 261, 262, 267/5, 266, 267/8, 267/9, 267/4, 267/7, 268/3, 357, 354, 353, 350 Kruszowie (obr. 8), gm. Tuszyn”,
- procedowanie decyzji Burmistrza Miasta Tuszyna nr 5A/2018/2020 z dnia 22.04.2020 r. o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na „budowie hali magazynowo-dystrybucyjnej z możliwością konfekcjonowania z częściami socjalno-administracyjnymi, portiernią oraz niezbędną infrastrukturą techniczną na dz. 450/6, 451/6, 452/5, 453/2, 455/8, 569/16, 569/23, 570/6, 5761/6, 572/6, 573/6 w Głuchowie (obr. 4), gm. Tuszyn”.

Cel operacyjny 1.4.

Rozwój sektora handlowego, w szczególności targowisk handlowych

W roku 2020 r. w ramach ww. celu Gmina Tuszyn zrealizowała zadanie "Budowa i przebudowa targowiska przy ul. Zwierzyńskiego w Tuszynie w ramach projektu "Mój Rynek". Zadanie współfinansowane ze środków PROW na lata 2014-2020 w ramach projektu „ Mój Rynek”, w ramach poddziałania 7.4. Wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszanie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji, kultury i powiązanej infrastruktury, typ operacji Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów.

W ramach projektu „ Mój Rynek” wykonano min:

- remont budynku toalety publicznej,
- wiaty handlowe w ilości 4 szt,

- montaż latarni solarnych,
- utwardzenie terenu targowiska.

Ponadto nad realizowaną inwestycją prowadzony był nadzór inwestorski. Wartość całkowita zadania 890 928,00 zł brutto, w tym dofinansowanie w wysokości 407 517,92 zł.

Cel operacyjny 1.5.

Rozwój sektora rolno-spożywczego oraz zwiększenie konkurencyjności gospodarstw rolnych

Dla osób posiadających gospodarstwa rolne w 2020 r. przysługiwał zwrot akcyzy za olej napędowy wykorzystywany do produkcji rolniczej. W I turze zostało wydanych 288 decyzji administracyjnych na kwotę 188.428,47 zł, zaś w II turze wydano 275 decyzji administracyjnych na kwotę 154.764,52 zł.

Cel operacyjny 1.6.

Opracowanie i wdrożenie systemu promocji gospodarczej i inwestycyjnej

Przyjęto założenia realizacji celu w latach następnych.

OBSZAR 2

OSADNICTWO

Cel strategiczny:

Wysoka atrakcyjność osadnicza gminy Tuszyn

Cel operacyjny 2.1.

Rozwój lokalnego układu drogowego wraz z infrastrukturą towarzyszącą (chodniki, ciągi rowerowe, parkingi)

W roku 2020 w ramach ww. celu zrealizowano poniższe inwestycje:

1. Poszerzenie nawierzchni drogi 1512E, Modlica od węzła w kierunku gminy Brójce (do Pałczewa) o długości 868 m. Całkowity koszt realizacji zadania 775 469,42 zł,

Na przedmiotowe zadanie gmina pozyskała środki z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego w wysokości 429 900,00 oraz z dotacji Powiatu Łódzkiego Wschodniego w wysokości 321 274,52 zł. Na przedmiotowym zadaniu prowadzony był

nadzór inwestorski.

2. Remont Drogi nr 106847E ul. Tysiąclecia w Tuszynie o długości 290 m. Całkowity koszt realizacji zadania 286 935,15 zł,

Zadanie sfinansowane ze środków własnych w wysokości 143 467,15 zł oraz z Funduszu Dróg Samorządowych w wysokości 143 468,00 zł.

W 2020 roku na terenie gminy wykonano nawierzchnię dróg o dł. 1.158 m.

3. Wykonanie projektu remontu nawierzchni ul. Komarowej w Rydzynkach zadanie sfinansowane ze środków własnych. Całkowity koszt realizacji zadania 17 958,00 zł,

4. Remont Drogi nr 106877E ul. Źródlana w Tuszynie,

W roku 2020 na przedmiotowe zadanie wydatkowano kwotę 12 300,00 zł na wykonanie programu funkcjonalno-użytkowego oraz kosztorysów inwestorskich. Zadanie zrealizowane zostało ze środków własnych.

Ponadto dnia 29.12.2020 r. podpisano Umowę nr 343/2020 na realizację przedmiotowej inwestycji z terminem realizacji w roku 2021. Na realizację przedmiotowej inwestycji gmina pozyskała środki z Funduszu Dróg Samorządowych w wysokości 240 445,00 zł.

5. Rozbudowa ul. Niedas Leśny w Tuszynie od km 0 + 000 do km 0+ 861,72,

W roku 2020 gmina złożyła do Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi wniosek o dofinansowanie zadania z Funduszu Dróg Samorządowych na lata 2019-2028. Szacowany koszt realizacji inwestycji 863.861,00 zł. brutto. Obecnie oczekujemy na rozpatrzenie wniosku.

6. Dnia 22.06.2020 roku podpisano umowę nr 131/2020 na wykonanie dokumentacji projektowo- kosztorysowych dla następujących opracowań projektowych. Termin realizacji zadania to 2021 r.,

Zadanie 1- Wykonanie dokumentacji projektowo- kosztorysowej na budowę chodników i ścieżek rowerowych na drodze nr 2900E Tuszyn ul. Żeromskiego w kierunku od Tuszyna do Żeromina.

Całkowity koszt wykonania dokumentacji to: 43 050,00 zł.

Zadanie 2- Wykonanie dokumentacji projektowo- kosztorysowej na budowę chodników i ścieżek rowerowych na drodze 2904E Tuszyn ul. Ściegiennego w kierunku od Tuszyna (mostu) do ul. Szpitalnej. Całkowity koszt wykonania dokumentacji to: 43 050,00 zł.

7. W roku 2020 złożono wniosek o uzyskanie środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 dla jednostek samorządu terytorialnego na przebudowę dróg gminnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Szacowany koszt inwestycji 21 120 000,00 zł. Kwota wnioskowanych środków 100 %.

Cel operacyjny 2.2.

Rozwój zewnętrznej dostępności komunikacyjnej gminy

W 2020 roku w granicach administracyjnych Gminy usługi w publicznym transporcie zbiorowym świadczyło kilku przewoźników. Za ich pośrednictwem pasażerowie mogli dotrzeć zarówno do Łodzi, Piotrkowa Trybunalskiego, jak i mniejszych miejscowości położonych poza granicami Gminy Tuszyn, a zlokalizowanych na linii komunikacyjnej Łódź - Piotrków Trybunalski.

Ilość połączeń komunikacyjnych kształtowała się na poziomie ponad 30 dziennie w kierunku Łodzi.

Ponadto warto podkreślić, iż przez teren Gminy w ciągu komunikacyjnym DK nr 12/91, usługi z zakresu transportu publicznego świadczyło wielu innych przewoźników, z których to usług mogli skorzystać również mieszkańcy Gminy.

Od września 2019 r. oraz w roku 2020 Gmina Tuszyn była organizatorem publicznego transportu zbiorowego na linii komunikacyjnej Tuszyn-Łódź.

Na podstawie ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, Gmina jako Organizator, w ramach podpisanej umowy z Urzędem Wojewódzkim uzyskała dofinansowanie w wysokości 2 zł na każdy zrealizowany wozokilometr. Utworzona linia komunikacyjna przebiegała siedmioma trasami, umożliwiając pasażerom dotarcie do Łodzi, nie tylko z Tuszyna lecz i z Tuszyna Lasu i Tuszyna Szpitala.

Cel operacyjny 2.3.

Rozwój zbiorowego transportu publicznego

Przyjęto założenia realizacji celu w latach następnych.

Cel operacyjny 2.4.Rozwój systemu infrastruktury technicznej i komunalnej na terenie gminy

W 2020 roku wykupiono od mieszkańców sieć wodociągową o łącznej wartości 33.500,00 zł.

Ponadto w roku 2020 w ramach ww. celu zrealizowano poniższe inwestycje:

1. Budowa sieci wodociągowej w ul. Szkolnej w Wodzinie Prywatnym (w stronę ul. Okupniki w Wodzinie Majorackim do działki o nr 183/5 ul. Szkolna 33A) o długości 200m. Całkowity koszt realizacji zadania 49.085,30 zł, środki własne gminy 34 400,62 zł, Fundusz Sołecki na 2020 r. 14 684,68 zł,
2. Wykonanie dokumentacji projektowo - kosztorysowej sieci wodociągowej w ul. Kaczeńcowej w Tuszynie wraz z uzyskaniem decyzji o pozwoleniu na budowę, zadanie sfinansowano ze środków własnych gminy, całkowity koszt realizacji zadania 16 000,00 zł,
3. Budowa przyłącza kanalizacji sanitarnej do budynku przy ul. Mickiewicza 19 w Tuszynie zadanie sfinansowano ze środków własnych gminy, całkowity koszt realizacji zadania 13 000,00 zł,
4. „ Kanalizacja ściekowa w Tuszynie poprawą stanu środowiska w Gminie” dnia 02.12.2020r. podpisano Umowę Nr 297/2020 na realizację ww. zadania. Zgodnie z podpisaną ww. umową, kanalizacja zostanie wybudowana w ul. Krótkiej i w ul. Kopernika. Termin realizacji zadania 2021 r.,

Ponadto w ramach zadania w roku 2020 wykonano aktualizację kosztorysu inwestorskiego oraz zakupiono 9 szt. tablic informacyjnych za łączną kwotę 2 548,31 zł, w tym dofinansowanie w wysokości 1346,40 zł.

Zadanie pn. „ Kanalizacja ściekowa w Tuszynie poprawą stanu środowiska w Gminie” współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 (Oś priorytetowa V: Ochrona środowiska, Działanie V.3 Gospodarka wodno-kanalizacyjna, Poddziałanie V.3.1 Gospodarka

wodno-kanalizacyjna – ZIT).

6. Budowa kanalizacji sanitarnej na ul. Wschodniej, Sadowej i Kwiatowej w Tuszyńku Majorackim oraz rozbudowa stacji uzdatniania wody w Rydzynkach – II etap,

Dnia 12.10.2020 r. podpisano umowę nr 250/2020 na realizację ww. zadania, termin realizacji zadania 2021 r.

Ponadto w roku 2020 wykonano aktualizację kosztorysów, zadanie sfinansowano ze środków własnych gminy, koszt realizacji zadania 2 808,30 zł.

7. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompownią w ul. Młynkowej, ul. Sportowej, drodze wewnętrznej w Tuszynie wraz z odejściami bocznymi do granic działek.

Na realizację ww. zadania w roku 2020 złożono wniosek o uzyskanie środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 dla jednostek samorządu terytorialnego. Szacowana wartość inwestycji 4 460 000,00 zł. Kwota wnioskowanych środków 100 %.

8. Budowa sieci sanitarnej w ul. Ściegiennego, ul. Cmentarnej, ul. Góreckiej, ul. Kocha, ul. Poprzecznej, ul. Świętokrzyskiej w Tuszynie wraz z odejściami bocznymi do granic działek.

Na realizację ww. zadania w roku 2020 złożono wniosek o uzyskanie środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 dla jednostek samorządu terytorialnego. Szacowany koszt inwestycji 7 990.000,00 zł. Kwota wnioskowanych środków 100 %.

Cel operacyjny 2.5.

Rozwój infrastruktury i technologii informacyjno – komunikacyjnych

Przyjęto założenie realizacji celu w latach następnych.

Cel operacyjny 2.6.

Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii

Przyjęto założenie realizacji celu w latach następnych.

Cel operacyjny 2.7.

Wzmocnienie poziomu bezpieczeństwa publicznego

W roku 2020 w ramach ww. celu zrealizowano poniższe inwestycje:

1. Częściowe wykonanie oświetlenia na ul. Kwiatowej, Sadowej i Wschodniej,
Całkowity koszt realizacji zadania 31 579,35 zł, zadanie sfinansowane ze środków własnych gminy.
2. Budowa oświetlenia w dalszej części ul. Wodzińskiej w Wodzinie Majorackim,
Całkowity koszt zadania 15 567,13 zł, środki Funduszu Sołeckiego na rok 2020 10 083,96 zł, środki budżetu gminy 5 483,17 zł,
3. Wykonanie projektu oświetlenia ul. Antonówka w Tuszynie,
Podpisano umowę nr 205/2020 z dnia 23.07.2020 roku. Termin realizacji zgodnie z podpisanym aneksem to 2021 r.
4. Wykonanie projektu oświetlenia w ul. Ogrodzonka w Tuszynie,
Podpisano umowę nr 206/2020 z dnia 23.07.2020 roku. Termin realizacji zgodnie z podpisanym aneksem to 2021 r.
5. W roku 2020 złożono wniosek o uzyskanie środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 dla jednostek samorządu terytorialnego na budowę oświetlenia ulicznego. Szacowany koszt inwestycji 3 733.000,00 zł. Kwota wnioskowanych środków 100 %.

Cel operacyjny 2.8.

Zwiększenie atrakcyjności osadniczej miasta Tuszyna poprzez działania rewitalizacyjne

Przyjęto założenie realizacji celu w latach następnych.

OBSZAR 3

JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

Cel strategiczny:

Sprawny i efektywny system publicznych usług społecznych zapewniający wysoką jakość życia mieszkańców

Cel operacyjny 3.1.

Doskonalenie jakości usług edukacyjnych

W roku 2020 w ramach ww. celu zrealizowano poniższe inwestycje:

1. Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Górkach Dużych,

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 (Oś priorytetowa IV: Gospodarka niskoemisyjna, Działanie IV.2 Termomodernizacja budynków, Poddziałanie IV.2.1 Termomodernizacja budynków, Poddziałanie IV.2.1 Termomodernizacja budynków – ZIT).

Całkowity koszt realizacji zadania 642 522,47 zł, w tym dofinansowanie w wysokości 422 597,12 zł.

2. Termomodernizacja budynku Przedszkola Miejskiego Nr 2 w Tuszynie, filia w Garbowie (obecnie budynek Zespołu Przedszkolnego w Tuszynie, Oddziału Zamiejscowego w Garbowie),

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 (Oś priorytetowa IV: Gospodarka niskoemisyjna, Działanie IV.2 Termomodernizacja budynków, Poddziałanie IV.2.1 Termomodernizacja budynków – ZIT).

Całkowity koszt realizacji zadania 318 963,71 zł, w tym dofinansowanie w wysokości 129 328,76 zł.

Cel operacyjny 3.2.

Doskonalenie systemów opieki społecznej

W roku 2020 złożono wniosek o dofinansowanie z Programu „ Centra opiekuńczo-mieszkalne” w ramach Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych na zadanie inwestycyjne pn. „Utworzenie Centrum Opiekuńczo-mieszkalnego w Tuszynie - Willa Marta”.

Celem ośrodka będzie zapewnienie usług w ramach pobytu dziennego:

- opieka i bezpieczeństwo uczestników,
- usługa cateringowa- zapewnienie ciepłego posiłku,

- terapia zajęciowa, rehabilitacja, pielęgnacja uczestników w czasie pobytu w placówce.

Wartość inwestycji, w tym wnioskowana kwota 1 864.246,06 zł. Oczekujemy na rozpatrzenie wniosku.

Cel operacyjny 3.3.

Promocja aktywizacji zawodowej osób zależnych oraz mechanizmów ekonomii społecznej

W 2019 r. Gmina Tuszyn oddała w użyczenie na czas oznaczony część nieruchomości położonej w Tuszynie przy ul. 3-go Maja 49 wraz z częścią budynku restauracyjnego o pow. 540,47 m² w celu prowadzenia działalności statutowej stowarzyszenia tj. utworzenia podmiotu ekonomii społecznej (Filii Zakładu Aktywności Zawodowej w Tuszynie), którego głównym celem jest aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym: z powodu niepełnosprawności, bezrobocia lub ubóstwa poprzez prowadzenie działalności gastronomicznej, kierowanej w głównej mierze dla mieszkańców naszej gminy. Umowa w 2020 r. była nadal kontynuowana. Rozpoczęcie rekrutacji kandydatów do realizowanego projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO Woj. Łódzkiego na lata 2014-2020 pod nazwą " Zakład Aktywności Zawodowej Ja-TY-My filia w Tuszynie " nastąpiło w 2020 r. Celem projektu było przywrócenie zdolności do zatrudnienia 20 osób niepełnosprawnych, ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, pełnoletnich, nieaktywnych zawodowo, zagrożonych ubóstwem lub wykluczonych społecznie, zamieszkujących gminy Brójce, Nowosolna, Koluszki, Tuszyn.

Cel operacyjny 3.4.

Rozwój usług opieki zdrowotnej

W 2020 r. Samorządowa Przychodnia Zdrowia w Tuszynie realizowała 4 programy z Narodowego Funduszu Zdrowia o nazwach: Program profilaktyki raka piersi (badania mammograficzne w mammobusach) - przebadano kobiety, Program profilaktyki raka szyjki macicy (badania cytologiczne w poradni położniczo-ginekologicznej - pobrano 123 wycinki), Program profilaktyki gruźlicy w poradni podstawowej opieki zdrowotnej – nie było osób chętnych, Program zapobiegania Chorobom Układu Krążenia w poradni podstawowej opieki zdrowotnej – objęto programem 29 osób.

Cel operacyjny 3.5.Rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjno – sportowej

W roku 2020 w ramach ww. celu zrealizowano poniższe inwestycje:

1. Termomodernizacja budynku Miejskiego Centrum Sportu i Wypoczynku w Tuszynie,

Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 (Oś priorytetowa IV: Gospodarka niskoemisyjna, Działanie IV.2 Termomodernizacja budynków, Poddziałanie IV.2.1 Termomodernizacja budynków – ZIT). Całkowity koszt realizacji zadania 3 340 546,74 zł, dofinansowanie w wysokości 1 017.362,90 zł.

2. Złożono w 2020 r. wniosek o uzyskanie środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 dla jednostek samorządu terytorialnego na przebudowę, rozbudowę stadionu miejskiego w zakresie: przebudowy boisk, trybun, bieżni wraz ze skocznią w dal, budowy punktu kasowego, kortu tenisowego, budynku socjalnego, dróg, parkingów, chodników wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz odwodnienia. Szacowana wartość inwestycji 4 642 600,00 zł. Kwota wnioskowanych środków 82,51 %.

OBSZAR 4**ATRAKCYJNOŚĆ TURYSTYCZNA****Cel strategiczny:**

Stworzenie atrakcyjnej oferty turystycznej, agroturystycznej i ekoturystycznej Gminy w oparciu o zasoby przyrodnicze i kulturowe

Cel operacyjny 4.1.Rozwój infrastruktury rekreacyjno – wypoczynkowej oraz oferty czasu wolnego

W roku 2020 w ramach ww. celu zrealizowano poniższe inwestycje:

1. Wykonanie dokumentacji placu zabaw na Osiedlu Tuszyn Szpital w Tuszynie, koszt realizacji zadania ze środków własnych gminy 7 000,00 zł,
2. Zakup i montaż siłowni zewnętrznej w Górkach Małych, zadanie sfinansowane ze środków Funduszu Sołeckiego na 2020 r., koszt realizacji zadania 14 300,00 zł,

3. Zakup i montaż urządzeń siłowni na świeżym powietrzu na działce gminnej nr 193/3 w Rydzynkach zadanie sfinansowane ze środków Funduszu Sołeckiego na 2020r., koszt realizacji zadania 19 991,70 zł.

Cel operacyjny 4.2.Wsparcie dla rozwoju agroturystyki i ekoturystyki

Przyjęto założenie realizacji celu w latach następnych.

Cel operacyjny 4.3.Skuteczny system promocji walorów turystycznych gminy

Przyjęto założenie realizacji celu w latach następnych.

OBSZAR 5**EFEKTYWNY I PARTNERSKI SYSTEM ZARZĄDZANIA GMINĄ****Cel strategiczny:****Doskonalenie jakości systemu zarządzania gminą****Cel operacyjny 5.1.**Wzmocnienie kwalifikacji kadr samorządowych oraz rozwój usług e-administracji

W 2020 r. zawarto 7 umów z Powiatowym Urzędem Pracy w Łodzi w sprawie zorganizowania robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych łącznie dla 12 osób. Umowy zostały zawarte na okres 6 miesięcy. Urząd otrzymał kwotę 54.098,09 zł tytułem refundacji kosztów wynagrodzenia oraz składek na ubezpieczenie społeczne zatrudnionych pracowników, jak również kwotę 2.009,70 zł tytułem refundacji świadczeń dla osób wykonujących prace społecznie użyteczne. Ponadto zostały zawarte umowy o staż: dla 1 osoby z PEFRON oraz dla 3 osób z Powiatowym Urzędem Pracy w Łodzi.

Cel operacyjny 5.2.Wzrost poczucia tożsamości mieszkańców gminy ze wspólnotą samorządową

Przyjęto założenia realizacji celu w latach następnych.

Cel operacyjny 5.3.Wdrożenie spójnego systemu promocji gminy przy wykorzystaniu nowoczesnych technik informacyjno – komunikacyjnych

W Miejskiej Bibliotece Publicznej w Tuszynie została uruchomiona cyfrowa wypożyczalnia międzybiblioteczna pn. " ACADEMICA". Projekt realizowany był przez Bibliotekę Narodową oraz Naukową i Akademicką Sieć Komputerową, finansowany z funduszy Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka.

Cel operacyjny 5.4.

Zacieśnienie terytorialnej współpracy między samorządowej i międzysektorowej

Gmina Tuszyn współpracowała z jednostkami samorządu terytorialnego w ramach czynnego udziału w:

1. Stowarzyszeniu Łódzki Obszar Metropolitalny, którego tworzy 31 jednostek samorządu terytorialnego pięciu powiatów: Miasta Łodzi, brzezińskiego, łódzkiego - wschodniego, pabianickiego i zgierskiego. Jego celem jest sprzyjanie współpracy i integracji działań jednostek samorządu obszaru metropolitalnego. Pełni funkcję tzw. Związku ZIT (Zintegrowanej Inwestycji Terytorialnej), który według wytycznych Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, ma koordynować współpracę metropolitalną i w perspektywie finansowej 2014 - 2020 decydować o wydatkowaniu na terenie obszaru środków w wysokości 217 mln euro z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego,

2. Stowarzyszeniu Lokalna Grupa Działania „BUD-UJ RAZEM”, które powstało, by aktywizować społeczności lokalne do wspólnego działania na rzecz rozwoju obszarów wiejskich i poprawy jakości życia mieszkańców 21 JST: Będków, Budziszewice, Czarnocin, Dobryszce, Gomunice, Gorzkowice, Grabica, Masłowice Moszczenica, Kamieńsk, Kodrąb, Ksawerów, Łęki Szlacheckie, Pabianice, Rozprza, Rzgów, Ujazd, Wola Krzysztoporska, Ręčno, powiat piotrkowski. Lokalna Grupa Działania „BUD-UJ RAZEM” współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej,

3. Stowarzyszeniu Zdrowych Miast Polskich, którego celem jest promocja zdrowia poprzez m.in: poprawę stanu środowiska naturalnego w gminach, poprawę stanu zdrowia mieszkańców gmin, wdrażanie zasad i strategii polityki zdrowia w kraju, regionach

i gminach.

Ponadto Gmina Tuszyn współpracuje z samorządami zagranicznymi: Miasto Bucza i Miasto Tiacziw na Ukrainie. Współpraca z Miastem Tiacziw została nawiązana w roku 2016 r. i nadal aktywnie jest kontynuowana.

IV. Realizacja planów, programów i polityk

4.1. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej został pierwotnie przyjęty Uchwałą Nr VII/43/15 Rady Miejskiej w Tuszynie z dnia 12 marca 2015 r. Obecnie obowiązującym aktem jest zaktualizowany Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Tuszyn podjęty Uchwałą Nr XVII/151/19 Rady Miejskiej w Tuszynie z dnia 12 grudnia 2019 r.

Istotą przyjętego dokumentu jest osiągnięcie celów określonych w pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2020.

Działania określone w Planie doprowadzą do redukcji zanieczyszczeń do powietrza (w tym: CO₂, pyłów dwutlenku siarki oraz tlenków azotu). Zmniejszy się ilość emiterów szkodliwych substancji. Poprawie ulegnie zatem jakość powietrza na terenie Gminy Tuszyn.

Cel główny realizowany będzie poprzez cele strategiczne:

1. Ograniczenie emisji niskiej w Gminie, redukcja emisji gazów cieplarnianych,
2. Zwiększenie wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł ciepła w procesie produkcji energii,
3. Poprawa efektywności energetycznej budynków z obszaru gminy Tuszyn,
4. Promocja racjonalnego zużycia energii, rozwiązań podnoszących efektywność energetyczną oraz wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii.

W ramach zadań ujętych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej w roku 2020 zrealizowano min:

1. Wykonanie dokumentacji dla zadań dotyczących termomodernizacji budynków

użyteczności publicznej w ramach RPO na lata 2014-2020, zadanie sfinansowane z budżetu gminy, koszt realizacji zadania 29 520,00 zł,

2. Wykonanie dokumentacji projektowej dla potrzeb realizacji projektu „ Kompleksowa termomodernizacja budynku użyteczności publicznej w Gminie Tuszyn ul. Szpitalna 3”, koszt realizacji zadania 39 852,00 zł,
3. Wykonanie dokumentacji projektowej dla potrzeb realizacji projektu „ Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej mieszczącego Liceum Ogólnokształcące im. Jana Pawła II oraz Przedszkole Miejskie nr 3 w Tuszynie, koszt realizacji zadania 25 830,00 zł,
4. Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej ul. 3 Maja 49,
Zadanie współfinansowane jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 (Oś priorytetowa IV: Gospodarka Niskoemisyjna, Działanie IV.2 Termomodernizacja budynków, Poddziałanie IV.2.1 Termomodernizacja budynków- ZIT). Całkowity koszt realizacji zadania 1 406 904,15 zł, w tym dofinansowanie w wysokości 512 741,75 zł,
5. Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Górkach Dużych,
6. Termomodernizacja budynku Miejskiego Centrum Sportu i Wypoczynku w Tuszynie.

4.2. Wieloletni Program Gospodarowania Zasobem Mieszkaniowym Gminy Tuszyn na lata 2018-2023

Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem Gminy Tuszyn odbywa się zgodnie z Uchwałą Nr LXVII/489/18 Rady Miejskiej w Tuszynie z dnia 5 października 2018 roku w sprawie uchwalenia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Tuszyn na lata 2018-2023. Program ten obejmuje w szczególności:

- 1) prognozę dotyczącą wielkości oraz stanu technicznego zasobu mieszkaniowego gminy w poszczególnych latach, z podziałem na lokale socjalne i pozostałe lokale mieszkalne;
- 2) analizę potrzeb oraz plan remontów i modernizacji wynikający ze stanu technicznego budynków i lokali, z podziałem na kolejne lata;

- 3) planowana sprzedaż lokali w kolejnych latach;
- 4) zasady polityki czynszowej oraz warunki obniżenia czynszu;
- 5) sposób i zasady zarządzania lokalami budynkami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy oraz przewidywane zmiany w zakresie zarządzania mieszkaniowym zasobem gminy w kolejnych lokalach;
- 6) źródła finansowania gospodarki mieszkaniowej w kolejnych latach;
- 7) wysokość wydatków w kolejnych latach, z podziałem na koszty bieżącej eksploatacji, koszty remontów oraz koszty modernizacji lokali i budynków wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, koszty zarządu nieruchomościami wspólnymi, których gmina jest jednym ze współwłaścicieli, a także wydatki inwestycyjne;
- 8) opis innych działań mających na celu poprawę wykorzystania i racjonalizację gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy.

4.3. 3 Letni Program Wspierania Rodziny w Gminie Tuszyn na lata 2019-2021

Uchwałą Rady Miejskiej w Tuszynie z dnia 25 listopada 2011 roku Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej została powierzona realizacja zadania wynikającego z ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Założeniem podstawowym ustawy jest stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, jeśli ma ona trudności w wypełnianiu swoich funkcji. Chodzi o zapewnienie pomocy mającej na celu eliminację groźby zabrania dziecka rodzinie biologicznej lub, w szczególnych sytuacjach, szybki powrót do rodziny biologicznej po okresowym pobycie poza nią. Kierując się tą ideą, w przepisach ustawy duży nacisk położono na działania profilaktyczne, pomagające rodzinie w prawidłowym funkcjonowaniu i zapobiegające powstawaniu patologii. Profilaktyka rodzinna była realizowana przede wszystkim przez gminne instytucje świadczące usługi na rzecz dziecka i rodziny. Pomoc była kierowana głównie do rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych przemocą, ubogich i zagrożonych ubóstwem. Uregulowania prawne ww. ustawy mają za zadanie zapewnić efektywne sposoby wsparcia dziennego dzieci poprzez zapewnienie im pobytu w placówkach wsparcia dziennego (np. świetlicach, klubach środowiskowych, ogniskach wychowawczych). Placówki te mają organizować

dzieciom czas wolny i pomagać w nauce, przy stałej współpracy z rodzicami.

Istotne znaczenie ma także sama praca z rodziną, która decyduje o psychicznym i intelektualnym rozwoju dziecka, o jego poczuciu własnej wartości i bezpieczeństwie emocjonalnym.

Praca ta powinna być prowadzona min. w formie wsparcia asystenta rodziny, specjalistycznego poradnictwa, mediacji, terapii rodzinnej, treningu umiejętności wychowawczych i terapeutycznych dla rodziców.

Ustawa z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Ustawa wskazuje, że pracę z rodziną organizuje gmina lub podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania oraz że wyznaczonym podmiotem może być ośrodek. W naszej gminie zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej realizowane są przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie. Do zadań gminy należy współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej. Gmina wspólnie z powiatem ponosi koszty pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, rodzinnych domach dziecka i rodzinach zastępczych.

Zgodnie z ustawą Gmina współfinansuje pobyt dzieci w pieczy zastępczej. W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka Gmina ponosi wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszy roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim i kolejnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej (art. 191 ust. 9 ustawy o Wspieraniu Rodziny i Systemie Pieczy Zastępczej).

W roku 2020 Gmina Tuszyn dofinansowała koszt pobytu **23** dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej na

łączna kwotę **185 282, 22 zł.**

Innym zadaniem realizowanym w ramach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest zatrudnienie **asystenta rodziny**.

Gdy Ośrodek poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy i jeżeli wywiad potwierdzi występowanie tychże trudności, pracownik socjalny może wystąpić do Kierownika Ośrodka z wnioskiem o przydzielenie rodzinie asystenta.

Zadaniem asystenta jest opracowanie wraz z pracownikiem socjalnym i członkami rodzin planu pracy z rodziną, która opiera się na bezpośrednim kontakcie z klientami w miejscu ich zamieszkania. Asystent rodziny zatrudniony jest w ramach zadaniowego czasu pracy, co pozwala na pracę z rodzinami w różnych godzinach, także poza godzinami pracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Działania, które są podejmowane na rzecz wprowadzenia pozytywnych zmian w rodzinie są wielokierunkowe. Asystent udziela pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego. Pracuje z rodziną w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi. Ponadto pomaga w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych oraz motywuje członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych i poszukiwaniu, podejmowaniu oraz utrzymaniu pracy zawodowej. Dla każdej rodziny, po wcześniejszej ocenie sytuacji, został stworzony indywidualny plan pracy, który jest realizowany w oparciu o odpowiednio dobrane działania.

W celu poprawy jakości pracy asystent rodziny współpracuje na rzecz rodzin z:

- Pracownikami socjalnymi,
- Kuratorami społecznymi oraz zawodowymi,
- Zespołem Interdyscyplinarnym w Tuszynie.
- Pedagogami szkolnymi,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tuszynie,
- Służbą zdrowia,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie Powiatu Łódzkiego Wschodniego,

- Komendą Policji.

Do nowych zadań asystenta należy realizacja ustawy z dnia 04 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Celem oddziaływań asystenta rodziny w ramach realizacji ustawy i programu „Za życiem” jest lepsze funkcjonowanie kobiet w ciąży, w szczególności ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz rodzin z niepełnosprawnym dzieckiem poprzez koordynację poradnictwa w zakresie pielęgnacji, opieki i wychowania dziecka z niepełnosprawnością oraz kwestii prawnych czy pomocy psychologicznej, rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej.

4.4. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2021

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie przyjęty został Uchwałą Nr XXXVI/286/17 Rady Miejskiej w Tuszynie z dnia 10 lutego 2017 r. i jest planowany do realizacji w latach 2017-2021.

Uchwalenie Programu jest zadaniem wynikającym z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Program jest skierowany do lokalnej społeczności Gminy Tuszyn i ma charakter ciągły. Opracowanie i realizacja Gminnego Programu ma na celu stworzenie wsparcia i profesjonalnej pomocy.

Program przeznaczony jest do:

1) ofiar przemocy w rodzinie:

- a) dzieci,
- b) współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych,
- c) osób starszych,
- d) osób niepełnosprawnych;

2) sprawców przemocy w rodzinie,

- 3) przedstawicieli instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą,
- 4) świadków przemocy,
- 5) społeczności lokalnej.

Realizatorami Gminnego Programu są:

- Zespół Interdyscyplinarny w Tuszynie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Centrum Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii,
- Policja,
- Samorządowa Przychodnia Zdrowia w Tuszynie,
- Placówki Oświatowe.

Za koordynowanie działań zapisanych w Programie odpowiedzialny jest Kierownik MOPS w Tuszynie. Monitorowanie Programu i jego realizacja odbywa się w oparciu o sprawozdawczość, przedkładaną Komisji Rozwoju Społeczno-Gospodarczego i Budżetu Rady Miejskiej w Tuszynie przez Koordynatora.

1. Realizowane cele w ramach programu

Głównym celem Programu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz tworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc oraz ochrony ofiar przemocy.

2.Cel główny jest realizowany poprzez cele szczegółowe i podejmowane działania m.in.:

- 1) poprzez podejmowanie działań mających na celu poprawę sytuacji w rodzinach zagrożonych zjawiskiem przemocy;

- 2) podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 3) udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie;
- 4) podnoszenie kompetencji osób pracujących z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie lub osobami stosującymi przemoc w rodzinie.

3. Analiza i badanie skali zjawiska

Według danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Tuszynie procedura „Niebieskiej Karty” realizowana była w następujący sposób:

Okres sprawozdawczy (rok)	2020
Liczba Niebieskich Kart wszczynających procedurę w okresie sprawozdawczym	15
- w tym założonych przez Policję	15
- w tym założonych przez inny podmiot	0
- liczba procedur Niebieskich Kart kontynuowanych z lat poprzednich	3
Liczba prowadzonych procedur ogółem	18
Liczba zakończonych Niebieskich Kart w okresie sprawozdawczym	18
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	8

Osoby i rodziny dotknięte przemocą były objęte wsparciem specjalistycznym w formie porad prawnych z zakresu prawa cywilnego, rodzinnego i karnego oraz psychologicznych w zakresie przemocy domowej, uzależnień, interwencji kryzysowej.

Porady specjalistów były udzielane bezpłatnie w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuszynie.

Według danych Centrum Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii pomoc została zapewniona w formie porad, z której skorzystało około

75 osób. Ze statystyk policyjnych wynika, że na terenie gminy Tuszyn w 2020 r. przeprowadzonych zostało 100 interwencji domowych, (w tym 72 interwencje na terenie miasta Tuszyn i 28 na terenie gminy), gdzie sprawcą przemocy była osoba uzależniona od alkoholu.

W 2020 r. procedura „Niebieskiej Karty” była rozpoczęta w 15 środowiskach oraz 3 karty kontynuowane były z lat poprzednich.

Według danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że w okresie od stycznia do grudnia 2020 r. wpłynęło 11 wniosków celem rozpoczęcia procedury zobowiązania do leczenia uzależnienia od alkoholu i odbyło się 15 posiedzeń Komisji.

4. Finansowanie

Rok	2020
Zespół Interdyscyplinarny – przy MOPS w Tuszynie	1 711,98 zł
Porady prawne i psychologiczne z zakresu przemocy	7 920,00 zł
Centrum Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii	
- przeciwdziałania narkomanii	0,00 zł
- przeciwdziałanie alkoholizmowi	140 765,25 zł

5. Wnioski

- 1) Kontynuowanie i rozwijanie partnerskiej współpracy między instytucjami i podmiotami, głównie Policją, MOPS, służbą zdrowia, oświatą, sądem oraz GKRPA;
- 2) Szerzenie świadomości społecznej, a głównie psychoedukacja rodziców/opiekunów w zakresie budowania relacji bez przemocy;
- 3) Rozwój współpracy o charakterze ponad gminnym;

4) Wdrażanie standardów związanych z przeciwdziałaniem przemocy między innymi wykorzystanie pracy socjalnej oraz kontraktu socjalnego w pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie;

5) Zwiększenie zaangażowania placówek wsparcia dziennego (światlic) w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Przemoc w rodzinie jest jednorazowym lub powtarzającym się intencjonalne działaniem lub zaniechaniem naruszającym prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną oraz wolność. Wszelkie niepożądane działania mogą powodować szkody na zdrowiu fizycznym lub psychicznym, często wywołują cierpienie i krzywdę u osób dotkniętych przemocą.

4.5. Roczny program współpracy Gminy Tuszyn z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2020 r.

Realizacja rocznego programu współpracy Gminy Tuszyn z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2020 r. odbywała się w następującym zakresie:

- 1) działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym - poprzez prowadzenie działań w zakresie pobudzania aktywności życiowej i integracji seniorów;
- 2) działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnej - poprzez wspomaganie organizacji imprez i pobudzania lokalnej świadomości wspólnotowej mieszkańców oraz ich integracji;
- 3) działalności na rzecz dzieci i młodzieży - poprzez organizację wypoczynku dzieci i młodzieży w formie obozów i kolonii w czasie ferii zimowych i letnich wakacji;
- 4) przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym - poprzez prowadzenie zajęć i innych działań terapeutycznych dla osób uzależnionych i ich rodzin.

W budżecie Gminy na 2020 r. zaplanowana kwota dotacji na realizację zadań publicznych została rozdysponowana w następującym zakresie:

1. Na wsparcie realizacji zadania publicznego w zakresie działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym – poprzez prowadzenie działań w zakresie pobudzania aktywności życiowej i integracji seniorów przeznaczono dotację w kwocie 8.800,00 zł.

Dotację otrzymały:

1) Koło Nr 10 w Tuszynie-Lesie Polskiego Związku Emerytów Rencistów i Inwalidów przy Oddziale Okręgowym w Łodzi - kwota dotacji: 3.650,00 zł (wykorzystano 911,70 zł (24,98%);

2) Koło Nr 11 „Marzenie” w Tuszynie Polskiego Związku Emerytów Rencistów i Inwalidów przy Oddziale Okręgowym w Łodzi - kwota dotacji: 5.150,00 zł (wykorzystano: 1.708,23 zł (33,17%).

2. Na wsparcie realizacji zadania publicznego w zakresie działalności wspomagającej rozwój społeczności lokalnej – poprzez organizację imprez i przedsięwzięć na rzecz pobudzania lokalnej świadomości wspólnotowej mieszkańców oraz ich integracji przeznaczono dotację w kwocie 4.500,00 zł.

Dotację otrzymały:

1) Stowarzyszenie na Rzecz Ekorozwoju i Aktywizacji Wsi „Dolina Dobrzyńki” - kwota dotacji: 2.500,00 zł (wykorzystano: 100 %);

2) Stowarzyszenie Kocham Tuszyn - kwota dotacji: 2.000,00 zł. (wykorzystano: 100 %);

3. Na wsparcie realizacji zadania publicznego w zakresie działalności na rzecz dzieci i młodzieży - poprzez organizację wypoczynku dzieci i młodzieży w formie obozów i kolonii w czasie ferii zimowych i letnich wakacji przeznaczono dotację w kwocie 25.000,00 zł.

Dotację otrzymały:

1) Uczniowski Międzyszkolny Klub Sportowy „Tuszyn” - kwota dotacji: 14.000,00 zł

(wykorzystano 100 %);

2) Miejski Klub Sportowy „Jagiellonia Tuszyn” - kwota dotacji: 11.000,00 zł (wykorzystano 100 %);

4. Na wsparcie realizacji zadania publicznego w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym - poprzez prowadzenie zajęć terapeutycznych dla osób uzależnionych i ich rodzin przeznaczono dotację w kwocie 15.000,00 zł.

Dotację otrzymało:

Stowarzyszenie „Krokus” Abstynencki Klub Wzajemnej Pomocy - kwota dotacja: 15.000,00 zł (wykorzystano 13.569,44 zł (90,47%).

4.6. Współpraca Gminy Tuszyn z klubami sportowymi w 2020 r. na podstawie Uchwały NR XX/115/11 Rady Miejskiej w Tuszynie z dnia 10 listopada 2011 r. w sprawie określenia warunków i trybu finansowania zadania własnego, polegającego na tworzeniu warunków, w tym organizacyjnych, sprzyjających rozwojowi sportu na terenie Gminy Tuszyn oraz wskazania celu publicznego z zakresu sportu jaki gmina zamierza osiągnąć

W budżecie na 2020 r. zaplanowana kwota dotacji dla działających na terenie Gminy klubów sportowych wynosiła 125.000,00 zł.

Dotację otrzymały następujące kluby sportowe:

1) Miejski Klub Sportowy „Jagiellonia Tuszyn”, - kwota dotacji: 80.000,00 zł (wykorzystano 100 %);

2) Uczniowski Międzyszkolny Klub Sportowy „Tuszyn” - kwota dotacji: 32.000,00 zł (wykorzystano 100 %);

3) Klub Sportowy „Fenix Team” - kwota dotacji: 3.000,00 zł (wykorzystano 100 %);

4) Uczniowski Ludowy Klub Sportowy w SP w Wodzinie Prywatnym - kwota dotacji: 3.000,00 zł

(wykorzystano 100 %);

5) Miejski Klub Sportowy „Jagiellonia - Oldboy-e Tuszyn” - kwota dotacji: 3.000,00 zł

(wykorzystano 100 %);

6) Stowarzyszenie Klub Judo Saru - kwota dotacji: 4.000,00 zł (wykorzystano 100 %).

4.7. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2020

Celami głównymi Programu są:

- 1) zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z uzależnieniami i przemocą w rodzinie, zmniejszanie tych, które aktualnie występują oraz zwiększanie możliwości radzenia sobie z tymi problemami;
- 2) zapobieganie spożywaniu alkoholu przez osoby nieletnie, promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia oraz postaw społecznych mających znaczenie dla profilaktyki w zakresie problemów alkoholowych poprzez:
 - realizację w szkołach programów profilaktycznych,
 - edukację nauczycieli, rodziców, sprzedawców alkoholu, pracowników służb publicznych oraz mieszkańców miasta i gminy Tuszyn,
 - uczenie wczesnego rozpoznawania sygnałów wskazujących na rozwijanie się procesu uzależnienia od alkoholu,
 - organizowanie różnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży, w szczególności poprzez zajęcia sportowe i świetlicowe. Tworzenie odpowiednich warunków do prowadzenia tych zajęć, uwzględniających realizację programów profilaktycznych i socjoterapeutycznych.
- 3) zmniejszenie śmiertelności i degradacji psychofizycznej osób uzależnionych poprzez:
 - zwiększenie dostępności do niezbędnych oddziaływań terapeutycznych,
 - poprawa skuteczności terapii uzależnień i innych usług leczniczych,

- wspieranie działalności grup wzajemnej pomocy.

4) zmniejszenie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych nadużywaniem alkoholu i używaniem środków psychoaktywnych poprzez edukację społeczną na temat sytuacji i czynników ryzyka związanych z piciem alkoholu oraz sposobów zapobiegania zagrożeniom alkoholowym;

5) zmniejszenie ilości alkoholowych zaburzeń życia rodzinnego w szczególności przemocy i zaniedbań wobec dzieci poprzez:

- zwiększenie skuteczności interwencji administracyjno - prawnych wobec przemocy i innych zaburzeń w rodzinie spowodowanych przez nadużywanie alkoholu w tych rodzinach,

- zwiększenie dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy psychologicznej, prawnej i społecznej dla członków tych rodzin w szczególności dla dzieci i młodzieży,

- inicjowanie i wspieranie środowisk społecznej pomocy dla sprawców i ofiar przemocy domowej.

6) zmniejszenie rozmiarów naruszeń prawa w zakresie obrotu i spożywania alkoholu poprzez prowadzenie kontroli punktów sprzedaży alkoholu;

7) ograniczanie spożycia napojów alkoholowych stanowi jedno z najważniejszych zadań zarówno organów administracji rządowej, jak i jednostek samorządu terytorialnego. Ograniczanie dostępności alkoholu na szczeblu lokalnym odbywać się będzie poprzez:

- nie sytuowanie punktów sprzedaży napojów alkoholowych w bezpośrednim sąsiedztwie szkół, placówek oświatowo – wychowawczych, opiekuńczych, obiektów sportowych, basenów, placówek opieki zdrowotnej, obiektów kultu religijnego oraz miejsc masowych zgromadzeń,

- nie przekraczanie oraz nie zwiększanie ustalonego limitu punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie miasta i gminy Tuszyn;

- zakaz sprzedaży, podawania, spożywania oraz wnoszenia napojów alkoholowych w miejscach publicznych.

8) zmniejszenie wypadków oraz strat ekonomicznych i społecznych spowodowanych nietrzeźwością w miejscu pracy;

9) wspomaganie działalności instytucji, organizacji i grup samopomocy, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2020 r. wpłynęło 9 wniosków mających na celu rozpoczęcie procedury zobowiązującej do leczenia uzależnienia od alkoholu. Również były kontynuowane sprawy z poprzednich lat.

W ramach realizacji programu zostały podjęte następujące działania:

1. prowadzenie świetlicy środowiskowej z dożywianiem dla dzieci i młodzieży;
 - zakupiono upominki i słodycze do paczek świątecznych dla dzieci i młodzieży,
 - zakupiono maseczki dla dzieci korzystających ze świetlicy środowiskowej,
 - zakupiono artykuły żywnościowe, które zostały wykorzystane do przygotowania posiłków dla dzieci korzystających ze świetlicy. Koszt zakupu produktów ogółem 8.030,28 zł,
2. realizacja pomocy psychologiczno - terapeutycznej dla dzieci, młodzieży, osób uzależnionych i współuzależnionych oraz dla osób uwięzionych w przemoc domową;
 - prowadzenie pomocy w formie dyżurów psychologa oraz grupowych zajęć, koszt zadania 20.888,00 zł,
3. organizacja obozów socjoterapeutycznych;
 - zorganizowano obozy socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży, ogólna liczba uczestników 51, koszt 47.430,00 zł,
 - zorganizowano obóz terapeutyczny dla rodzin, liczba uczestników 10 osób, koszt

8.485,00 zł,

4. koszty sądowe od wniosków o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, opinie biegłych, zaliczki na poczet opinii biegłych, koszt 3.424,00 zł.

Ze względu na stan epidemii COVID-19 (nauka w systemie zdalnym, do końca roku szkolnego 2019/2020, następnie zakaz wchodzenia osób z zewnątrz do szkół, dalej w roku szkolnym 2020/2021 powrót do nauki zdalnej) nie odbyły się programy profilaktyczne w szkołach oraz szkolenia, na które zaplanowane były środki finansowe.

4.8. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2020-2022

Cele programu:

- 1) podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych i możliwości zapobiegania zjawisku;
- 2) zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej w zapobieganiu zjawiska;
- 3) działalność wychowawcza i informacyjna w zakresie opóźnienia inicjacji narkotykowej oraz zmniejszenia ryzyka wystąpienia problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.
- 4) promocja zdrowego stylu życia.

Ze względu na stan epidemii COVID-19 (nauka w systemie zdalnym, do końca roku szkolnego 2019/2020, następnie zakaz wchodzenia osób z zewnątrz do szkół, dalej w roku szkolnym 2020/2021 powrót do nauki zdalnej) nie odbyły się programy profilaktyczne w szkołach oraz szkolenia, na które zaplanowane były środki finansowe.

4.9. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Tuszyn w 2020 r.

Ze środków finansowych Gminy Tuszyn zapewniono opiekę 44 szt bezdomnych zwierząt. Wylapywaniem, odławianiem, odbiorem i utrzymaniem bezdomnych zwierząt w 2020 r. zajmował się "Hotel dla Zwierząt i Ptactwa Domowego". W ramach programu zostały również wykonane zabiegi kastracji oraz sterylizacji bezdomnych kotów z terenu Gminy Tuszyn. Koszt realizacji całego zadania wynosił 128 616,34 zł. Poprzez szerokie działania edukacyjne pracowników urzędu, wolontariuszy oraz pracowników schroniska w Wojtyszkach część zwierząt została oddana do adopcji. Na koniec roku 2020 w schronisku przebywało 33 psy.

4.10. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Tuszyn na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy *Prawo ochrony środowiska* w roku 2019 w dniu 30 grudnia Uchwałą XVIII/167/19 Rady Miejskiej W Tuszynie przyjęto „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Tuszyn na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026” wraz z „Prognozą oddziaływania na środowisko” program definiuje cele i zadania na najbliższe lata, monitoring realizacji programu oraz nakłady finansowe potrzebne na wdrożenie założeń programu. Działania ujęte w Programie mają na celu osiągnięcie trwałego i zrównoważonego rozwoju Gminy Tuszyn oraz poprawę jej atrakcyjności poprzez działania społeczne i inwestycyjne w zakresie ochrony środowiska, a także poprawę świadomości mieszkańców gminy w zakresie zachowań proekologicznych.

4.11. Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Tuszyn na lata 2019-2032 oraz Prognoza oddziaływania na środowisko Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Tuszyn na lata 2019-2032.

W roku 2019 przyjęto „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Tuszyn na lata 2019-2023” oraz „Prognozy usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Tuszyn na lata 2019-2032” uchwałą XVIII/162/19 z dnia 30 grudnia 2019 roku.

Na terenie Miasta i Gminy Tuszyn są obecnie zinwentaryzowane: 4.582.920,00 Mg łącznie wszystkich wyrobów zawierających azbest, w tym u osób fizycznych: razem: 4.523.073,00 Mg i u osób prawnych: 59.846,00 Mg.

W latach 2016-2020 unieszkodliwiono 62.710,00 Mg wyrobów zawierających azbest, w tym od osób fizycznych: 43.045,00 Mg i od osób prawnych: 19.665,00 Mg (dane aktualizowane na podstawie informacji przekazywanych przez mieszkańców a następnie uaktualniane w bazie azbestowej).

Pozostałe do unieszkodliwienia wyroby zawierające azbest to: ilość łączna- 4.520.210,00 Mg, w tym u osób fizycznych: 4.480.029,00 Mg i u osób prawnych 40.181,00 Mg.

Masa odpadów zawierających pozostałych do unieszkodliwienia przedstawia się następująco:

1. W01- płyty azbestowo - cementowe płaskie – 77.064,00 Mg,
2. W02 – płyty azbestowo - cementowe faliste – 4.432.146,00 Mg,
3. W03 - rury i złącza azbestowo – cementowe- 11.000,00 Mg.

V. Realizacja uchwał Rady Miejskiej w Tuszynie

Stosownie do art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym Burmistrz Miasta Tuszyna jest organem wykonawczym Gminy, do którego zadań należy m.in. wykonywanie Uchwał Rady Miejskiej w Tuszynie.

W 2020 r. Rada Miejska obradowała na 14 sesjach i 42 posiedzeniach komisji oraz podjęła 89 uchwał, w tym 38 uchwał stanowiących akty prawa miejscowego. Wszystkie podjęte przez Radę Miejską uchwały zostały przekazane do organów nadzoru, którymi są w zakresie zgodności z prawem Wojewoda Łódzki i w zakresie spraw finansowych Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi. Ponadto wszystkie uchwały opublikowane zostały w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu, a uchwały stanowiące akty prawa miejscowego w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego.

VI. Obszary Tematyczne

6.1. Gospodarka Przestrzenna

Gospodarka przestrzenna ma na celu kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy, w tym uchwalanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W 2020 r. obowiązywało do dnia 25 kwietnia 2019 r. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tuszyn uchwalone Uchwałą Nr XXXII/241/16 Rady Miejskiej w Tuszynie z dnia 29 listopada 2016 r. zmienione Uchwałą Nr L/364/17 Rady Miejskiej w Tuszynie z dnia 31 października 2017 r.

W dniu 25 kwietnia 2019 r. zostało uchwalone obecnie obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tuszyn uchwalone Uchwałą Nr VII/63/19 Rady Miejskiej w Tuszynie.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego pokrywają całą powierzchnię Gminy Tuszyn. Ogólnie było uchwalonych 45 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Podstawę określenia sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu stanowią 2 plany obowiązujące od 2004 r.

Są to:

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Miasta Tuszyn uchwalony Uchwałą Nr XVIII/115/04 Rady Miejskiej w Tuszynie z dnia 18 czerwca 2004 r.,
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Tuszyn uchwalony Uchwałą Nr XVIII/116/04 Rady Miejskiej w Tuszynie z dnia 18 czerwca 2004 r.

Pozostałe 43 plany stanowią zmiany do ww. planów zagospodarowania miasta i gminy i zostały opracowane i uchwalone od 2012 r. do 2019 r.

Opracowywanie zmian studium i planów miejscowych było przede wszystkim odpowiedzią

na prośby i wnioski mieszkańców, właścicieli gruntów i potencjalnych inwestorów.

6.2. Finanse Gminy

Budżet Gminy Tuszyn na 2020 rok przyjęty został uchwałą Nr XVIII/161/19 Rady Miejskiej w Tuszynie z dnia 30 grudnia 2019 roku. W 2020 roku w planie budżetu dokonywano 24 zmian, w tym 12 na podstawie Uchwał Rady Miejskiej w Tuszynie oraz 12 na podstawie Zarządzeń Burmistrza Miasta Tuszyna.

ŹRÓDŁA DOCHODÓW

Poniższa tabela przedstawia źródła dochodów według uchwały budżetowej, planu po zmianach oraz wykonanie za 2020 rok z uwzględnieniem poziomu wykonania oraz struktury poszczególnych źródeł w łącznej kwocie wykonanych dochodów.

Wyszczególnienie	Budżet wg uchwały	Budżet po zmianach	Wykonanie	% Wykonania	Struktura
1	2	3	4	5	6
DOCHODY OGÓŁEM	72 740 893,00	75 480 276,40	71 843 552,89	95,18%	100,00%
dochody majątkowe	7 299 943,34	7 177 898,18	6 170 171,95	85,96%	8,59%
dochody bieżące	65 440 949,66	68 302 378,22	65 673 380,94	96,15%	91,41%
I. Dochody własne	37 245 659,10	38 333 230,01	35 449 894,45	92,48%	49,34%
I.1 Dochody podatkowe, opłaty lokalne i pozostałe, w tym:	17 143 466,43	18 401 795,28	17 894 416,04	97,24%	24,91%
- podatek od nieruchomości od osób fizycznych	4 484 358,40	4 689 120,37	4 872 651,96	103,91%	6,78%
- podatek od nieruchomości od osób prawnych	5 270 000,00	5 270 000,00	5 504 540,44	104,45%	7,66%
I.2 Dochody z majątku gminy	2 037 888,00	1 252 065,00	1 156 838,57	92,39%	1,61%
I.3 Udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	13 366 332,00	13 366 332,00	12 980 779,00	97,12%	18,07%
I.4 Udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	487 800,00	487 800,00	128 072,34	26,26%	0,18%
I.5 Pozostałe dochody (dochody jednostek budżetowych)	2 671 407,67	2 702 530,73	1 618 721,05	59,90%	2,25%
I.6 Dochody z realizacji zadań z zakresu administracji rządowej	34 011,00	34 011,00	27 400,55	80,56%	0,04%
I.7 Dotacje z budżetów innych JST	1 504 754,00	2 088 696,00	1 643 666,90	78,69%	2,29%
II. Subwencja ogólna, w tym:	9 796 816,00	9 823 542,00	9 823 542,00	100,00%	13,67%
II.1 Część oświatowa	8 792 264,00	8 818 990,00	8 818 990,00	100,00%	12,28%
II.2 Część wyrównawcza	921 174,00	921 174,00	921 174,00	100,00%	1,28%

II.3. Część równoważąca	83 378,00	83 378,00	83 378,00	100,00%	0,12%
III. Dotacje celowe	21 067 800,00	22 182 196,72	21 990 319,84	99,13%	30,61%
III.1 Dotacje oraz środki na zadania własne gminy	1 975 106,00	2 733 656,67	2 606 450,89	95,35%	3,63%
III.2 Dotacje na zadania zlecone gminy, w tym:	19 092 694,00	19 448 540,05	19 383 868,95	99,67%	26,98%
- świadczenie wychowawcze	14 296 956,00	13 871 342,00	13 871 338,77	100,00%	19,31%
IV. Pozostałe dotacje i środki otrzymane na realizację zadań	605 000,00	735 888,27	620 167,27	84,27%	0,86%
V. Środki pochodzące z budżetu UE	4 025 617,90	4 405 419,40	3 959 629,33	89,88%	5,51%

Budżet po stronie dochodów wykonany został na poziomie 95,18% w stosunku do zakładanego planu, z czego dochody bieżące na poziomie 96,15%, a dochody majątkowe na poziomie 85,96% zakładanego planu. Największy udział w dochodach ma pozycja dochodów własnych stanowiąca 49,34% wykonanych dochodów, a kolejną znaczącą pozycję stanowią dotacje na zadania własne i zadania zlecone 30,61%. Zdecydowanie największą pozycję w dochodach własnych stanowi udział we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (18,07%), chociaż plan dochodów w zakresie tej pozycji wykonany został na poziomie 97,12%. Na uwagę zasługuje również realizacja ponad plan podatku od nieruchomości od osób fizycznych i prawnych, która stanowi 14,44% wykonanych dochodów. Niski poziom wykonania dochodów z majątku gminy wynikał z braku zainteresowania oferowanymi do sprzedaży nieruchomościami.

Dla pełniejszego zobrazowania realizacji dochodów w poniższej tabeli przedstawiono wykonane dochody według źródeł w 2020 roku w stosunku do wykonanych dochodów 2019 roku, co zobrazowano w kolumnie DYNAMIKA. Wskaźnik powyżej 100% dotyczy wyższego wykonania dochodów według źródeł w 2020 roku w stosunku do 2019 roku, a wskaźnik poniżej 100% pokazuje kierunek odwrotny.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019	Wykonanie 2020	% Wykonania
DOCHODY OGÓŁEM	66 255 705,61	71 843 552,89	108,43%
dochody majątkowe	3 785 235,33	6 170 171,95	163,01%
dochody bieżące	62 470 470,28	65 673 380,94	105,13%
I. Dochody własne	35 540 567,45	35 449 894,45	99,74%
I.1 Dochody podatkowe, opłaty lokalne i pozostałe, w tym:	17 060 068,99	17 894 416,04	104,89%

- podatek od nieruchomości od osób fizycznych	3 956 926,58	4 872 651,96	123,14%
- podatek od nieruchomości od osób prawnych	5 278 745,55	5 504 540,44	104,28%
I.2 Dochody z majątku gminy	1 224 402,01	1 156 838,57	94,48%
I.3 Udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	12 253 294,00	12 980 779,00	105,94%
I.4 Udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	755 265,86	128 072,34	16,96%
I.5 Pozostałe dochody, w tym dochody jednostek budżetowych	2 965 449,66	1 618 721,05	54,59%
I.6 Dochody z realizacji zadań z zakresu administracji rządowej	37 907,85	27 400,55	72,28%
I.7 Dotacje z budżetów innych JST	1 244 179,08	1 643 666,90	132,11%
II. Subwencja ogólna, w tym:	9 505 258,00	9 823 542,00	103,35%
II.1 Część oświatowa	8 557 199,00	8 818 990,00	103,06%
II.2 Część wyrównawcza	854 459,00	921 174,00	107,81%
II.3. Część równoważąca	93 600,00	83 378,00	89,08%
III. Dotacje celowe	18 956 608,12	21 990 319,84	116,00%
III.1 Dotacje na zadania własne gminy	2 368 829,12	2 606 450,89	110,03%
III.2 Dotacje na zadania zlecone gminy, w tym:	16 587 779,00	19 383 868,95	116,86%
- świadczenie wychowawcze	11 081 105,75	13 871 338,77	125,18%
IV. Pozostałe dotacje i środki otrzymane na realizację zadań	1 553 585,58	620 167,27	39,92%
V. Środki pochodzące z budżetu UE	699 686,46	3 959 629,33	565,91%

Dochody ogółem wykonane zostały na poziomie wyższym o 8,43% w stosunku do 2019 roku, w tym dochody bieżące o 5,13%. Dochody majątkowe za 2020 rok wykonane zostały o 63,01% większe w stosunku do 2019 roku. Zdecydowanie wyższe wykonanie odnotowano we wpływach z podatku od nieruchomości od osób fizycznych i prawnych oraz w pozycji dochodów z tytułu dotacji celowych. Podkreślenia wymaga zrealizowanie o ponad 500% wyższych w stosunku do 2019 roku dochodów pochodzących z budżetu UE, co było związane z pozyskaniem środków na realizację zadań inwestycyjnych w zakresie termomodernizacji obiektów komunalnych oraz kanalizacji sanitarnej. Pomimo pozytywnych wyników w zakresie realizacji dochodów ze wskazanych tytułów wskazać należy, że rok 2020 był trudny dla Gminy Tuszyn podobnie jak i dla innych jednostek samorządu terytorialnego w uwagi na znaczną utratę dochodów bieżących w związku z epidemią Sars Cov 2. W wyniku epidemii zamknięte zostały obiekty sportowe, w tym również Pływalnia Oceanik, co przełożyło się na utratę dochodów na poziomie 1.046.668,78 zł w stosunku do zakładanego planu (spadek dochodów w pozycji I.5 powyższej tabeli). Również targowiska

funkcjonowały w ograniczonym zakresie, w związku z czym odnotowano mniejsze wpływy z opłaty targowej na poziomie 363.801,00 zł oraz dochodów z tytułu dzierżawy obiektów na targowisku na poziomie 42.682,86 zł w stosunku do planowanych dochodów z tego tytułu. W związku z zamknięciem wielu branż gospodarki zmniejszeniu uległy dochody budżetu państwa z podatku dochodowego od osób fizycznych, co przełożyło się na spadek dochodów Gminy Tuszyn z tytułu udziału w tym podatku. Dochód z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych nie został zrealizowany na kwotę 385.553,00 zł w stosunku do zaplanowanych dochodów z tego tytułu wskazanych przez Ministerstwo Finansów. Wskazane wyżej niezrealizowane dochody stanowiły kwotę 1.838.705,64 zł w stosunku do kwot planowanych. Pomimo znacznego uszczerbku w dochodach bieżących koniecznym było utrzymanie wszystkich obiektów gminnych oraz wypłata wynagrodzeń dla pracowników, którzy nie mogli realizować swoich obowiązków lub realizowali je w ograniczonym zakresie.

KIERUNKI REALIZOWANYCH WYDATKÓW

Poniższa tabela przedstawia wydatki w poszczególnych działach według uchwały budżetowej, planu po zmianach oraz wykonanie za 2020 rok z uwzględnieniem poziomu wykonania oraz struktury wydatków w poszczególnych działach w łącznej kwocie wykonanych wydatków.

Dział	Wyszczególnienie	Budżet wg uchwały	Budżet po zmianach	Wykonanie	% Wykonania	Struktura
	WYDATKI OGÓŁEM	75 952 811,80	76 747 860,97	70 343 391,71	91,66%	100,00%
	wydatki majątkowe	11 621 601,03	10 068 122,35	9 212 913,50	91,51%	13,10%
	wydatki bieżące	64 331 210,77	66 679 738,62	61 130 478,21	91,68%	86,90%
010	Rolnictwo i łowiectwo	112 234,81	499 892,50	468 073,82	93,63%	0,67%
020	Leśnictwo	0,00	7 000,00	6 849,99	97,86%	0,01%
600	Transport i łączność	3 666 382,91	4 189 740,38	3 430 541,16	81,88%	4,88%
700	Gospodarka mieszkaniowa	253 946,00	253 446,00	158 195,22	62,42%	0,22%
710	Działalność usługowa	1 674 402,00	1 726 695,00	1 446 307,34	83,76%	2,06%
750	Administracja publiczna	7 501 888,07	7 535 706,37	6 455 180,00	85,66%	9,18%
751	Urzędy państwowe, prawo i sądy	2 550,00	146 333,00	144 537,00	98,77%	0,21%
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	845 865,31	1 391 718,31	1 283 487,88	92,22%	1,82%
757	Obsługa długu publicznego	283 155,00	283 155,00	226 106,80	79,85%	0,32%

758	Różne rozliczenia	473 010,00	534 624,00	143 988,86	26,93%	0,20%
801	Oświata i wychowanie	20 095 384,11	19 602 522,20	18 684 065,70	95,31%	26,56%
851	Ochrona zdrowia	276 082,00	276 082,00	140 765,25	50,99%	0,20%
852	Pomoc społeczna	4 933 461,54	5 370 666,52	4 999 134,67	93,08%	7,11%
853	Pozostałe zadania polityki społecznej	13 300,00	13 300,00	13 300,00	100,00%	0,02%
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	625 487,00	565 715,14	503 745,75	89,05%	0,72%
855	Rodzina	19 315 421,00	19 037 704,00	18 962 094,20	99,60%	26,96%
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	7 049 259,56	5 970 737,96	4 899 215,65	82,05%	6,96%
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2 717 612,65	2 664 725,82	2 606 659,72	97,82%	3,71%
926	Kultura fizyczna	6 113 369,84	6 678 096,57	5 771 142,31	86,42%	8,20%
SUMA		75 952 811,80	76 747 860,77	70 343 391,32	91,66%	100,00%

Realizacja wydatków w 2020 roku wyniosła 91,66% zakładanego planu, a oszczędnie prowadzona gospodarka finansowa pozwoliła na uzyskanie oszczędności w wydatkach bieżących o kwotę 5.549.260,41 zł. Największy udział w łącznej kwocie zrealizowanych wydatków tj. 26,96% dotyczy wydatków w Dziale 855 Rodzina, gdzie klasyfikowana jest wypłata świadczenia wychowawczego 500+ na które przekazywana jest dotacja na realizację zadań zleconych. Drugim pod względem poziomu wydatków kierunkiem jest dział 801 Oświata i wychowanie, co związane jest z rozbudowaną siatką placówek oświatowych zarówno pod względem ilości jak i rodzajów placówek, począwszy od przedszkoli poprzez szkoły podstawowe, a skończywszy na liceum ogólnokształcącym.

Dla pełniejszego zobrazowania realizacji wydatków w poniższej tabeli przedstawiono wykonane wydatki według działów w 2020 roku w stosunku do wykonanych wydatków 2019 roku, co zobrazowano w kolumnie DYNAMIKA. Wskaźnik powyżej 100% dotyczy wyższego wykonania wydatków według źródeł w 2020 roku w stosunku do 2019 roku, a wskaźnik poniżej 100% pokazuje kierunek odwrotny.

Dział	Nazwa działu	Wykonanie wydatków	Procentowy udział w wydatkach	Wykonanie wydatków	Procentowy udział w wydatkach	Dynamika
		2019 ROK		2020 ROK		
010	Rolnictwo i łowiectwo	435 722,50	0,62%	468 073,82	0,67%	107,42%
020	Leśnictwo	4 986,04	0,01%	6 849,99	0,01%	137,38%
600	Transport i łączność	3 717 261,58	5,28%	3 430 541,16	4,88%	92,29%

700	Gospodarka mieszkaniowa	322 528,33	0,46%	158 195,22	0,22%	49,05%
710	Działalność usługowa	803 265,16	1,14%	1 446 307,34	2,06%	180,05%
750	Administracja publiczna	6 317 854,34	8,98%	6 455 180,00	9,18%	102,17%
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	151 883,22	0,22%	144 537,39	0,21%	95,16%
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	690 398,32	0,98%	1 283 487,88	1,82%	185,91%
756	Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	23,85	23,85%	0,00	0,00%	0,00%
757	Obsługa długu publicznego	325 553,91	0,46%	226 106,80	0,32%	69,45%
758	Różne rozliczenia	751,04	0,00%	143 988,86	0,20%	19171,93%
801	Oświata i wychowanie	16 475 590,27	23,42%	18 684 065,70	26,56%	113,40%
851	Ochrona zdrowia	179 702,46	0,26%	140 765,25	0,20%	78,33%
852	Pomoc społeczna	4 986 261,76	7,09%	4 999 134,67	7,11%	100,26%
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	13 300,00	0,02%	13 300,00	0,02%	100,00%
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	517 943,66	0,74%	503 745,75	0,72%	97,26%
855	Rodzina	16 134 818,04	22,94%	18 962 094,20	26,96%	117,52%
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	8 231 440,84	11,70%	4 899 215,65	6,96%	59,52%
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 424 882,06	2,03%	2 606 659,72	3,71%	182,94%
926	Kultura fizyczna	3 057 919,39	4,35%	5 771 142,31	8,20%	188,73%
Suma		63 792 086,77	100,00%	70 343 391,71	100,00%	110,27%
Wydatki na realizację zadań z udziałem środków z budżetu UE		242 496,95	0,38%	6 902 419,77	9,81%	2846,39%

Realizacja wydatków na przestrzeni dwóch lat wskazuje na utrwalony kierunek w wydatkach w działach 801 Oświata i Wychowanie i 855 Rodzina. Znaczna dynamika wydatków w działach 710 Działalność usługowa, 754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, 921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego oraz 926 Kultura fizyczna w stosunku do wydatków poniesionych w 2019 roku wynika z realizacji wydatków majątkowych w zakresie udzielenia dotacji na zakup samochodu pożarniczego oraz inwestycji w obszarze przebudowy targowiska gminnego oraz termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej. Podkreślenia wymaga bardzo duży wzrost wydatków realizowanych z udziałem środków z UE, które w większości dotyczyły realizowanych zadań inwestycyjnych.

WYNIK BUDŻETU

Realizację budżetu 2018, 2019 oraz 2020 roku w celu porównania najważniejszych parametrów budżetu przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Wykonanie	Struktura	Wykonanie	Struktura	Wykonanie	Struktura
1	2018 ROK		2019 ROK		2020 ROK	
DOCHODY OGÓŁEM	58 439 179,31	100,00%	66 228 705,61	100,00%	71 843 552,89	100,00%
dochody majątkowe	3 475 819,07	5,95%	3 758 235,33	5,67%	6 170 171,95	8,59%
dochody bieżące	54 963 360,24	94,05%	62 470 470,28	94,33%	65 673 380,94	91,41%
WYDATKI OGÓŁEM	56 804 111,57	100,00%	63 792 086,77	100,00%	70 343 391,71	100,00%
wydatki majątkowe	5 888 562,36	10,37%	7 171 603,95	11,24%	9 212 913,50	13,10%
Wydatki bieżące	50 917 549,21	89,64%	56 620 482,82	88,76%	61 130 478,21	86,90%
NADWYŻKA OPERACYJNA	4 045 811,03		5 849 987,46		4 542 902,73	
WYNIK BUDŻETU	1 635 067,74		2 436 618,84		1 500 161,18	

W latach 2018-2020 zrealizowano dodatki wynik budżetu tj. nadwyżkę budżetową pomimo planowanego deficytu jako różnicy pomiędzy dochodami a wydatkami budżetowymi. Dochody majątkowe w 2020 zrealizowano na znacznie wyższym poziomie w stosunku do dwóch poprzednich lat, co skutkowało zwiększeniem udziału dochodów majątkowych w dochodach ogółem. Niewątpliwym wpływem na taką sytuację miał również fakt utraty dochodów bieżących w wyniku trwającej w 2020 roku epidemii Sars Cov 2. Po stronie wydatkowej widoczny jest znaczny wzrost udziału wydatków majątkowych w wydatkach ogółem. Na szczególną uwagę zasługuje fakt wypracowania w 2020 roku stosunkowo wysokiej nadwyżki operacyjnej rozumianej jako różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi oraz nadwyżki budżetowej wobec trudnej sytuacji finansowej wszystkich jednostek samorządu terytorialnego.

ZADŁUŻENIE GMINY

Dług Gminy Tuszyn na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosił 8.073.643,19 zł i był niższy w stosunku do początku roku o 3 820 365,85 zł. Struktura długu na koniec 2020 roku przedstawiała się następująco:

Wyszczególnienie	Kwota	Struktura
Kredyty	3 375 750,44	41,81%
Pożyczki z WFOŚiGW	1 683 892,75	20,86%
Obligacje	3 014 000,00	37,33%
Razem	8 073 643,19	100,00%

Największy udział w długu mają kredyty, które zaciągnięte zostały w latach 2010-2015 na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Udział na poziomie 37,33% mają obligacje wyemitowane w 2017 roku. Kwota pożyczek zaciągniętych w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi dotyczy pożyczek zaciągniętych w 2017 i 2019 roku oraz dwóch warunkowo umorzonych pożyczek na łączną kwotę 613.816,30 zł.

Spłata zadłużenia przewidziana jest w następujących latach i kwotach:

2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
2 779 106,30	2 004 460,44	1 490 000,00	1 473 638,00	90 000,00	90 000,00	146 438,45

Wskaźnik zadłużenia na dzień 31 grudnia 2018, 2019 i 2020 roku liczony jako iloraz kwoty długu i zrealizowanych dochodów był następujący:

	2018 ROK	2019 ROK	2020 ROK
Dług	12 024 078,74	11 894 009,04	8 073 643,19
Wykonane dochody	58 439 179,31	66 255 705,61	71 843 552,89
Wskaźnik	20,58	17,95	11,24

Wskazane wyżej dane obrazują zmniejszenie o 45,38% wskaźnika zadłużenia na koniec 2020 roku w stosunku do końca 2018 roku.

Osiągnięcie niższego wskaźnika zadłużenia w stosunku do dochodów związane jest z systematyczną redukcją kwoty długu i jednocześnie osiąganiem w każdym roku wyższych dochodów. Warto

wskazać na zauważalną malejącą tendencję w kosztach obsługi zadłużenia wynoszącą odpowiednio 332.616,18 zł, 325.553,91 zł i 226.106,80 zł w latach 2018, 2019 i 2020 roku.

Fundusz sołecki

Zgodnie z Uchwałą Nr 5 do uchwały XXX/247/20 Rady Miejskiej w Tuszynie z dnia 30 listopada 2020 r. w sprawie wyrażenia zgody na wyodrębnienie w budżecie gminy środków stanowiących fundusz sołecki, wyodrębniono w budżecie Gminy Tuszyn środki stanowiące fundusz sołecki.

Kwota wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego na 2020 r. wyniosła 337 337,28 zł.

Przedsięwzięcia realizowane w ramach Funduszu Sołeckiego w 2020 r.:

Sołectwo Jutroszew

- zakup klimatyzatorów do sali OSP Jutroszew,
- zakup 12 sztuk ławek do sali OSP Jutroszew,
- zakup szafek modułowych na buty do szatni dla uczniów Szkoły Podstawowej w Górkach Dużych (wspólne przedsięwzięcie sołectw),
- zakup klimatyzatora do sali OSP Jutroszew.

Sołectwo Rydzynki

- organizacja wydarzeń kulturalno – sportowych w sołectwie w tym:
zakup artykułów żywnościowych, zakup materiałów i innych, zakup nagród,
- zakup i montaż urządzeń siłowni na świeżym powietrzu na działce gminnej nr 193/3 w Rydzynkach.

Sołectwo Szczukwin

- zakup specjalistycznego, niezamarzającego płynu do instalacji c.o. świetlicy wiejskiej znajdującej się w sali OSP w Szczukwinie,
- zakup wraz z montażem pomieszczenia gospodarczego przeznaczonego na przechowywanie

sprzętu będącego w posiadaniu sołectwa,

zakup i montaż piłkochwyłów na działce nr 60/3 w Szczukwinie przy ul. Glinianej.

Sołectwo Bądryń

- Budowa wodociągu w ul. Nadrzecznej w Bądryniu.

Sołectwo Żeromin

- zakup i montaż progu zwalniającego wraz z oznakowaniem pionowym i projektem organizacji ruchu na ul. Stara Wieś,
- uporządkowanie i zagospodarowanie terenu należącego do świetlicy wiejskiej, działka nr 6/15,
- zakup zmywarki do świetlicy wiejskiej,
- zakup piasku na boisko do piłki siatkowej plażowej,
- zakup klimatyzatora do świetlicy wiejskiej w Żerominie.

Sołectwo Mąkoszyn

- remont podłogi w sali budynku OSP w Mąkoszynie.

Sołectwo Wola Kazubowa

- zakup i montaż progu zwalniającego z oznakowaniem pionowym w ul. Zacisze w Woli Kazubowej,
- zakup szafek modułowych na buty do szatni dla uczniów Szkoły Podstawowej w Górkach Dużych (wspólne przedsięwzięcie sołectw),
- wykonanie fundamentów pod ogrodzenie frontowe placu przy budynku świetlicy wiejskiej,
- przygotowanie terenu pod plac zabaw i kącik integracyjny, zakup mapy do wykonania projektu, zakup ogrodzenia panelowego z furtką, zakup kostki betonowej i obrzeży, zakup cementu, urządzenie zabawowe związane z przygotowaniem kącika integracyjnego.

Sołectwo Górki Duże

- zakup materiałów do remontu wejścia do budynku OSP w Górkach Dużych, w tym zakup drzwi stalowych wejściowych z ościeżnicami i okuciami,

- zakup tłucznia do utwardzenia ul. Zielonka,
- zakup szafek modułowych na buty do szatni dla uczniów Szkoły Podstawowej w Górkach Dużych (wspólne przedsięwzięcie sołectw).

Sołectwo Górki Małe

- zakup i montaż progu zwalniającego wraz z oznakowaniem pionowym i projektem organizacji ruchu,
- zakup i montaż siłowni zewnętrznej,
- zakup ziemi do wyrównania terenu przy świetlicy wiejskiej,
- poniesienie kosztów zużycia energii elektrycznej w świetlicy wiejskiej,
- zakup szafek modułowych na buty do szatni dla uczniów Szkoły Podstawowej w Górkach Dużych (wspólne przedsięwzięcie sołectw),
- zakup materiałów budowlanych do wykonania wzmocnienia więźby dachowej świetlicy wiejskiej,
- zakup materiałów malarskich do odświeżenia bramy i furtki ogrodzenia działki gminnej nr 86.

Sołectwo Dylew

- zakup i montaż piłkochwyłów na działce 199/2 w Dylewie,
- zakup szafek modułowych na buty do szatni dla uczniów Szkoły Podstawowej w Górkach Dużych (wspólne przedsięwzięcie sołectw),
- geodezyjne wznowienie granic działki drogowej (dz. nr ew. 209) w Dylewie,
- uporządkowanie i zagospodarowanie drogi (dz.nr. 209) w Dylewie.

Sołectwo Modlica

- remont strażnicy OSP w Modlicy. Zadanie współfinansowane ze środków Urzędu Marszałkowskiego Województwa łódzkiego. Wartość całkowita zadania 50 735,04 zł, w tym dotacja z UMWŁ w wysokości 10 000,00 zł, Fundusz Sołecki 23 735,04 zł, pozostałe środki 17 000,00 zł.

Sołectwo Głuchów

- Wykonanie ocieplenia elewacji budynku strażnicy OSP w Głuchowie.

Sołectwo Kruszów

- zakup agregatu prądotwórczego,
- zakup nagłośnienia do świetlicy wiejskiej,
- zakup regałów do kuchni w świetlicy wiejskiej,
- zakup wiaty do przechowywania sprzętu gospodarczego,
- zakup akumulatora do traktorka – kosiarki,
- zakup materiałów elektroinstalacyjnych do agregatu prądotwórczego,
- montaż okapu oraz wentylatora.

Sołectwo Garbów

- zakup materiałów budowlanych do wykonania remontu świetlicy wiejskiej w Garbowie,
- zakup sprzętu AGD, mebli kuchennych i zlewozmywaka dla wyposażenia kuchni w świetlicy wiejskiej w Garbowie,
- zakup i montaż progu zwalniającego wraz z oznakowaniem pionowym i projektem organizacji ruchu.

Sołectwo Syski

- ułożenie kostki brukowej przed salą OSP w Syskach.

Sołectwo Wodzin Majoracki

- zakup wiaty przystankowej dla dzieci dojeżdżających do szkoły,
- budowa oświetlenia w dalszej części ul. Wodzińskiej w Wodzinie Majorackim.

Sołectwo Wodzin Prywatny

- budowa sieci wodociągowej w ul. Szkolnej w Wodzinie Prywatnym (w stronę ul. Okupniki w Wodzinie Majorackim do działki o nr 183/5, ul. Szkolna 33A).

Sołectwo Wodzinek

- zakup tłucznia do utwardzenia ul. Łącznej w Wodzinku,
- wykonanie remontu strażnicy OSP Wodzinek – świetlica,
- zakup szafy do przechowywania asortymentu kuchennego do strażnicy OSP Wodzinek.

6.3. Gospodarka Komunalna

Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty w zakresie zaopatrzenia w wodę, kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych realizuje Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Tuszynie, który jest jednostką organizacyjną Gminy Tuszyn, funkcjonującą w formie samorządowego zakładu budżetowego.

Stan ilościowy infrastruktury technicznej związanej z dostarczaniem wody i odprowadzaniem ścieków oraz zmiany w powyższym zakresie w roku 2020 przedstawia poniższa tabela:

	Początek Roku 2020	Koniec Roku 2020	Zmiana w ciągu roku
Długość czynnej sieci wodociągowej	182,8 km	183,8 km	+1,0 km
Długość czynnej sieci wodociągowej (obszar wiejski)	131,3 km	131,9 km	+0,9 km
Długość czynnej sieci wodociągowej (obszar miejski)	51,8 km	51,9 km	+0,1 km
Liczba przyłączy sieci wodociągowej do budynków mieszkaniowych	3616	3671	55
Liczba przyłączy do sieci wodociągowej (obszar wiejski)	1680	1720	40
Liczba przyłączy do sieci wodociągowej (obszar miejski)	1936	1951	15

Liczba przyłączy wodociągowych do działek niezabudowanych	992	1025	33
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	31,7 km	31,7 km	+0,0 km
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej (obszar wiejski)	2,3 km	2,3 km	+0,0 km
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej (obszar miejski)	29,4 km	29,4km	+0,0 km
Liczba przyłączy do sieci kanalizacyjnej	930	963	33
Liczba przyłączy do sieci kanalizacyjnej (obszar wiejski)	20	23	3
Liczba przyłączy do sieci kanalizacyjnej (obszar miejski)	910	940	30

Woda na potrzeby zaopatrzenia mieszkańców miasta i gminy Tuszyn w roku 2020 pozyskiwana była z 5 ujęć zlokalizowanych: w Tuszynie przy ul. 3-go Maja, w Tuszyńku Majorackim ul. Wschodnia, w Rydzynkach ul. Tęczowa, w Górkach Dużych ul. Zielonka, w Szczukwinie ul. Gliniana.

W ramach działalności z zakresu zaopatrzenia w wodę w 2020 r. Zakład wydobyl łącznie 792 700 m³ wody ze wszystkich ujęć. łączna ilość zafakturowanej do dnia 31.12.2020 r. (zużytej) wody przez mieszkańców oraz przedsiębiorstwa to 589 500 m³. W większości woda wykorzystywana była na cele gospodarstw domowych i indywidualnych gospodarstw rolnych (491 700 m³), cele produkcyjne 63 800 m³, pozostałe 34 000 m³. Po uwzględnieniu zużycia wody na cele technologiczne (112 700 m³), straty wody w 2020 r. wyniosły 90 500 m³ i to jest 11,4% względem wydobycia.

Ścieki z terenu gminy Tuszyn odprowadzane są do mechaniczno-biologicznej Oczyszczalni

zlokalizowanej w Tuszynie przy ul. Brzezińskiej 86A oraz do oczyszczalni w miejscowości Żeromin. Łączna ilość ścieków przepływających przez oczyszczalnię w Tuszynie w roku 2020 wyniosła 255 301 m³. Równocześnie ilość zafakturowanych (wytworzonych) ścieków dla Oczyszczalni w Tuszynie plasowała się na poziomie 120 500 m³ dla ścieków pochodzących z kanalizacji i 48 700 m³ dla ścieków dowożonych. Ilość ścieków w miejscowości Żeromin w roku 2020 wynosiła 5 712 m³.

Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Tuszynie w ramach działalności polegającej na zaspokajaniu zbiorowych potrzeb wspólnoty w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych, w 2020 r. wykonał:

1) 922 zlecenia u odbiorców, w tym:

a) wymianę i montaż wodomierzy głównych z nadajnikiem radiowym - 582 szt. (łącznie),

b) opłombowanie 143 wodomierzy dodatkowych (podliczników).

2) prace konserwacyjne i porządkowe oraz bieżące naprawy i wymiany sprzętu wg potrzeb na Stacjach Uzdatniania Wody w miejscowościach: Szczukwin, Górki Duże, Rydzynki, Tuszynek Majoracki, Tuszyn ul.3-go Maja, Tuszyn, ul. Brzezińska, w tym:

a) SUW Tuszynek Majoracki ul. Wschodnia – montaż instalacji powietrznej wraz z włącznikiem ciśnieniowym zabezpieczającym wyłączenie pompy głębinowej w czasie awarii sprężarki, wymiana zabezpieczeń silnikowych,

b) SUW Rydzynki – rozpoczęcie modernizacji ujęcia wód podziemnych w ramach projektu obejmującego modernizację stacji uzdatniania wody oraz budowę nowego otworu studziennego, wykonanie nowego wygradzenia w związku z ustanowieniem strefy ochrony bezpośredniej, czyszczenie zbiornika wody uzdatnionej,

c) SUW Szczukwin – wymiana pompy głębinowej w studni, wykonanie nowego wygradzenia w związku z ustanowieniem strefy ochrony bezpośredniej, montaż sprężarki, wymiana krętek wentylacyjnych.

d) SUW Górki Duże – wymiana przepustnicy, wymiana wodomierzy w studniach, wykonanie

nowego wygradzenia w związku z ustanowieniem strefy ochrony bezpośredniej, wymiana oświetlenia zewnętrznego.

e) SUW Tuszyn 3-go Maja – wymiana stolarki drzwiowej, wykonanie docieplenia styropianem oraz wykonanie izolacji folią kubełkową północno -wschodniej ściany budynku poniżej stolarki okiennej, montaż agregatu prądotwórczego, wykonanie nowego wygradzenia w związku z ustanowieniem strefy ochrony bezpośredniej, modernizacja szafy sterującej, wymiana rur oraz przewenetra w studni głębinowej nr III, wymiana oświetlenia zewnętrznego, montaż powiadomienia GSM.

f) SUW Tuszyn Brzezińska - (Oczyszczalnia Ścieków) – modernizacja szafy sterującej.

Ponadto przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Tuszynie zostały wykonane następujące prace:

- przeprowadzono kontrole i pomiary rzędnych zwierciadła wody w studniach głębinowych na wszystkich ujęciach,
- wykonano kontrole szczelności sieci wodociągowej przy użyciu urządzeń specjalistycznych permalogów oraz korelatora,
- usunięto osiem awarii na przewodach wodociągowych i kanalizacyjnych,
- przeprowadzono płukania sieci wodociągowej w 32 lokalizacjach mające na celu zapewnienie odpowiedniej jakości wody dostarczanej do odbiorców,
- dokonano wymiany hydrantów przeciwpożarowych na terenie miejscowości Wodziniek, Głuchów, Szczukwin,
- wykonano pomiary natężenia przepływu wody w hydrantach zewnętrznych.,
- zamontowano zasuwy odcinające umożliwiające zamknięcie dopływu wody do przyłączy wodociągowych,
- zamontowano studnie wodomierzowe na istniejących przyłączach wodociągowych zasilających w wodę budynki wielolokalowe, rozliczane ryczałtowo,
- wymiana starych rur sieci wodociągowych na nowe w miejscowości Rydzynki o długości

48 mb wraz z montażem hydrantu, wymianą nawiertów, zasuw oraz w miejscowości Jutroszew o długości 384 mb.

Wykonano również odbiory:

1. sieci wodociągowej w ulicach:
 - Tuszyn ul. Pszczela – długość 79,22 mb,
 - Tuszyn ul. Brzezińska – długość 55,73 mb,
 - Tuszynek Majoracki ul. Kasztelańska – długość 132,34 mb,
 - Tuszynek Majoracki ul. Jagodowa – długość 533,25 mb,
 - Rydzynki ul. Słowicza – długość 115,7 mb,
 - Kruszów ul. Rolnicza – długość 52,07 mb.
2. przyłączy wodociągowych na otwartym wykopie w ilości 88 szt,
3. przyłączy kanalizacyjnych na otwartym wykopie w ilości 33 szt,
4. wydano 150 warunków technicznych do celów projektowych i wykonania sieci wodociągowej oraz przyłącza wodociągowego do sieci,
5. uzgodniono 117 szt. dokumentacji projektowej dotyczącej przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych,
6. wykonano wszystkie wymagane badania laboratoryjne wody uzdatnionej dostarczanej odbiorcom, które to badania potwierdziły przydatność wody do spożycia przez ludzi,
7. zamontowano agregaty prądotwórcze na pompowniach ścieków sanitarnych: Pompownia – Tuszyn ul. Świętokrzyska 22 dz. nr 185 obręb 010, Pompownia Tuszyn ul. Pułaskiego dz. nr 242 obręb 007, Pompownia Tuszyn ul. Leśna dz. nr 75 obręb 010,
8. wykonano czyszczenia pompowni ścieków sanitarnych: Pompownia – Tuszyn ul. Świętokrzyska dz. nr 185 obręb 010, Pompownia Tuszyn ul. Pułaskiego dz. nr 242

- obręb 007, Pompownia Tuszyn ul. Leśna dz. nr 75 obręb 010, Pompownia Tuszyn ul. Poddębina dz. nr 547 obręb 011 Rydzynki, Pompownia Tuszyn ul. Wyspiańskiego dz. nr 197/9 obręb 007, Pompownia Tuszyn ul. Tysiąclecia dz. nr 128 dz. nr 014, Pompownia Tuszyn ul. Żeromskiego dz. nr 73/1 obręb 014, Pompownia Tuszyn ul. Ogrodzonka dz. nr 381/1 obręb 014, Pompownia Tuszynek Majoracki ul. Owocowa dz. nr 158/2 obręb 014,
9. wykonano wymianę na nową szafy sterowniczej wraz z elementami sterowania przepompowni ścieków sanitarnych w miejscowości Tuszyn ul. Świętokrzyska dz. nr 185 obręb 010,
 10. wykonano wymianę na nową szafy sterowniczej – Pompownia ścieków sanitarnych w miejscowości Tuszyn ul. Leśna dz. nr 75 obręb 010,
 11. czyszczenie kanałów sanitarnych wraz z wykonaniem inspekcji CCTV,
 12. przeprowadzano regularnie kontrole sieci i przyłączy kanalizacyjnych przy użyciu zadymiarki,
 13. czyszczenie wylotów wód technologicznych w lokalizacjach wskazanych w pozwoleniach wodnoprawnych,
 14. prace konserwacyjne i porządkowe oraz bieżące naprawy i wymiany sprzętu wg potrzeb na terenie oczyszczalni ścieków sanitarnych w miejscowości Żeromin w tym:
 - wymiana fragmentu ogrodzenia,
 - czyszczenie osadnika.

Dodatkowo wykonano niezbędne naprawy i przeglądy na oczyszczalni ścieków w Tuszynie:

- przeprowadzano systematyczne czyszczenie rowu odprowadzającego ścieki oczyszczone,
- czyszczenie stawu doczyszczającego,
- zaplanowano i wykonano wywóz osadu oraz skratki (zgodnie z obowiązującymi przepisami),

- wymiana na nowy systemu płytowych dyfuzorów napowietrzających wraz z elementami mocowania paneli, rurami doprowadzającymi powietrze oraz zaworami odcinającymi.
- wymiana na nowy systemu zgarniacza łańcuchowego do komory osadu wtórnego,
- wymiana przepustnic kolektora powietrza do napowietrzenia ścieków
- wykonano wszystkie wymagane badania laboratoryjne:
 - a) wód technologicznych powstających podczas uzdatniania wody,
 - b) ścieków surowych i oczyszczonych,
 - c) ustabilizowanego osadu ściekowego,
- W budynku socjalno – technicznym dokonano wymiany stolarki okiennej oraz drzwiowej (okna – 2 szt., drzwi – 3 szt.), naprawa dachu,
- W budynku socjalno - technicznym wykonano remont szatni oraz pomieszczenia z przeznaczeniem na zakładową składnicę akt.

6.4. Gospodarka Mieszkaniowa

Mieszkaniowy zasób Gminy Tuszyn stanowią lokale położone w budynkach stanowiących w całości własność gminy (51 budynków) oraz lokale położone w budynkach stanowiących współwłasność gminy, jak również lokale położone w budynkach stanowiących współwłasność gminy i osób fizycznych (wspólnoty mieszkaniowe). Budynki stanowiące zasób gminy w 95% zostały wybudowane przed 1945 r. Na dzień 01.01.2020 r. zasób mieszkaniowy gminy obejmował 594 lokale mieszkalne natomiast na koniec 2020 r. liczba mieszkań wynosiła 588 o łącznej powierzchni 21 916,80 m² . W roku tym zostało sprzedanych 6 lokali.

Przeciętna powierzchnia lokalu mieszkalnego kształtowała się w granicach 37,28 m² . W lokalach, należących do mieszkaniowego zasobu Gminy Tuszyn zamieszkiwało 1298 osób (w roku 2019 zamieszkiwało 1305).

Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w roku 2020 administrował 17 lokalami użytkowymi (stanowiącymi własność gminy), które były wynajmowane zgodnie z zapisami Uchwały Nr XXX/198/12 Rady Miejskiej w Tuszynie z dnia 21 czerwca 2012r. w sprawie wprowadzenia zasad gospodarowania lokalami użytkowymi stanowiącymi własność Gminy Tuszyn. W miesiącu marcu lokal użytkowy przy ul. Parkowej 4 w Tuszynie został przekazany przez dotychczasowego najemcę do końca 2020 r. pomimo starań nie udało się go wynająć, należy sądzić, że było to spowodowane pandemią i trwającymi obostrzeniami.

Lokale mieszkalne wchodzące w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Tuszyn wynajmowane są w oparciu o obowiązujące zapisy ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy, o zmianie Kodeksu cywilnego i zgodnie z Uchwałą Nr LVI/409/18 Rady Miejskiej w Tuszynie z dnia 21 lutego 2018r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Tuszyn. Każdy złożony wniosek o lokal poddawany jest pod opinię Komisji Mieszkaniowej Rady Miejskiej w Tuszynie. W 2020 rok na liście osób uprawnionych do zawarcia umowy najmu lokalu mieszkalnego były umieszczone osoby/rodziny w liczbie 13 a na liście osób uprawnionych do zawarcia umowy najmu lokali socjalnych umieszczono 12 osób/rodzin.

Lokale do zasiedlenia pozyskiwane były w wyniku rotacji tj. przekazanie lokalu przez najemcę lub po śmierci najemcy w przypadku braku osoby bliskiej do wstąpienia w najem.

W roku 2020 rozpatrzono 23 wnioski o lokal mieszkalny znacznie mniej niż w roku ubiegłym (39).

Ponadto w roku 2020 zawarto 20 umów najmu lokali mieszkalnych m.in.: 10 umów w wyniku zamiany lokali dotychczas zajmowanych oraz 16 umów najmu lokali socjalnych w tym 5 umów najmu lokali dotychczas wynajmowanych, 1 umowę na pomieszczenie gospodarcze oraz podpisano 5 umów na dzierżawę gruntu pod dodatkowe komórki stanowiące własność lokatora.

Polityka czynszowa w roku 2020 realizowana była zgodnie z Zarządzeniem nr 95/2019 Burmistrza Miasta Tuszyna z dnia 15 maja 2019r. w sprawie ustalenia stawek czynszu za lokale mieszkalne stanowiące mieszkaniowy zasób Gminy Tuszyn. Stawki czynszu nie uległy w 2020 roku zmianie z uwagi na panującą sytuację epidemiologiczną. Stawka bazowa obowiązująca w roku 2020

wynosiła, tak jak w roku poprzednim 2,45 zł za 1 m² i podwyższana była w zależności od położenia, usytuowania i wyposażenia lokalu. Stawki te kształtowały się od 2,70 zł do 5,38 zł za 1 m² powierzchni użytkowej lokalu. Czynsz za 1 m² powierzchni użytkowej lokalu socjalnego wynosił 1,35 zł.

Zaległość w opłatach za lokale będące w zasobie mieszkaniowym gminy Tuszyn na koniec 2020 roku wynosiła 210 026 zł i stanowiła 11 % należności rocznych, co było większe o 1% względem roku 2019. Przez ZGM podejmowanych było wiele działań windykacyjnych wobec osób długotrwale zalegających z opłatami za czynsz i opłaty eksploatacyjne za zajmowane lokale m.in. wzywano do zapłaty, prowadzono rozmowy a względem lokatorów najbardziej opornych kierowano sprawy na drogę postępowania sądowego. W wyniku postępowań sądowych uzyskano 6 nakazów zapłaty oraz 3 eksmisje z zajmowanych lokali mieszkalnych. Nakazy te zostały skierowane do komorników, co niejednokrotnie pozwalało na odzyskanie zaległości.

Remonty budynków i lokali

Potrzeby w zakresie remontów budynków i lokali mieszkalnych określone zostały na podstawie stanu technicznego budynków i lokali pozostających w zarządzie ZGM w oparciu o wyniki corocznych przeglądów technicznych wykonywanych zgodnie z art.62 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane, mają także na celu zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa oraz polepszenie warunków osobom mieszkającym w lokalach gminnych.

ZGM w 2020 r. zrealizował wiele remontów na kwotę 187 680 zł oraz kwotę 130 277 zł przekazał na fundusze remontowe wspólnot mieszkaniowych, w których Gmina Tuszyn posiada swoje udziały.

Zakres robót, które zostały wykonane to m.in.:

- termomodernizacja ścian od strony podwórka wraz z pracami towarzyszącymi budynku przy ul. Parkowej 4 w Tuszynie,

- podłączono lokale do kanalizacji, a w niektórych lokalach wykonano instalację wod.-kan. w budynku przy ul. Mickiewicza 19 (7 lokali), ul. Sosnowej 16A, ul. Mickiewicza 19 (3 lokale), ul. 3 Maja 30 (3 lok.),

Na dzień 1.01.2020 r. 8 % lokali nie posiadało własnych toalet natomiast na dzień 31.12.2020 r. to już tylko 5 %,

- wykonano przyłącze kanalizacyjne do budynku mieszkalnego przy ul. Prusa 21,
- wymieniono 25 mb zniszczonej kanalizacji sanitarnej na nieruchomości ul. Szpitalna 4,
- wymieniono piec węglowy na piec gazowy w kotłowni budynku mieszkalnego przy ul. Żeromskiego 2,

- wyremontowano schody na klatkach schodowych w budynkach przy ul. Krótka 7 i ul. Sosnowa 16 ,
- przeprowadzono naprawy instalacji elektrycznej zgodnie ze wskazaniami przeprowadzającego kontrolę elektryka lub w wyniku zaistniałych awarii,

- wyremontowano i przedłużono komin w budynku przy ul. Sienkiewicza 16,
- wyremontowano częściowo dachy budynków mieszkalnych przy ul. Mickiewicza 19, ul. Sienkiewicza 16, ul. Sosnowej 20, ul. Narutowicza 9A, ul. Sosnowej 16A, ul. Wyspiańskiego 14, ul. Pabianickiej 2 oraz pokryto dachy komórek gospodarczych (likwidacja przecieków),
- wymieniono podłogi w 4 lokalach mieszkalnych,
- wymieniono 5 okien drewnianych na okna PCV w lokalach mieszkalnych,

Gmina Tuszyn w imieniu, której działała ZGM angażowała się w prace remontowe oraz inwestycyjne w budynkach wspólnot mieszkaniowych m.in.:

- posesja WM Krótka 12 została podłączona do sieci gazowej,
- podłączony został budynek WM Pl. Reymonta 1 do sieci gazowej oraz wybudowana została wewnętrzna instalacja gazowa ,
- w budynku WM Sienkiewicza 12 rozbudowano wewnętrzną instalację kanalizacyjną,
- wykonano krycie papą termozgrzewalną 120 m² dachu budynku mieszkalnego przy al. Jana Pawła II 81,
- wykonano pokrycie papą termozgrzewalną 100 m² dachu budynku mieszkalnego WM Krótka 12,
- rozpoczęte zostały roboty kompleksowej termomodernizacji bloku mieszkalnego przy ul. Polnej 28. Na zadanie to Wspólnota Mieszkaniowa Polna 28 zaciągnęła pożyczkę z Alior Banku. Wartość zadania ok. 350 tys. zł.

6.5. Inwestycje realizowane przez Gminę Tuszyn w 2020 r.

„Wykonanie ocieplenia elewacji budynku strażnicy OSP w Głuchowie” - zadanie inwestycyjne realizowane w ramach środków funduszu sołeckiego na 2020 rok.

„Zakup i montaż piłkochwyłów na działce nr 199/2 w Dylewie” - zadanie realizowane w ramach środków funduszu sołeckiego na 2020 rok.

*„Zakup wiaty przystankowej dla dzieci dojeżdżających do szkoły” w Wodzinie Majorackim
- zadanie realizowane w ramach środków funduszu sołeckiego na 2020 rok.*

„Zakup i montaż urządzeń siłowni na świeżym powietrzu na działce gminnej nr 193/3 w Rydzynkach” - zadanie realizowane w ramach środków funduszu sołeckiego na 2020 rok.

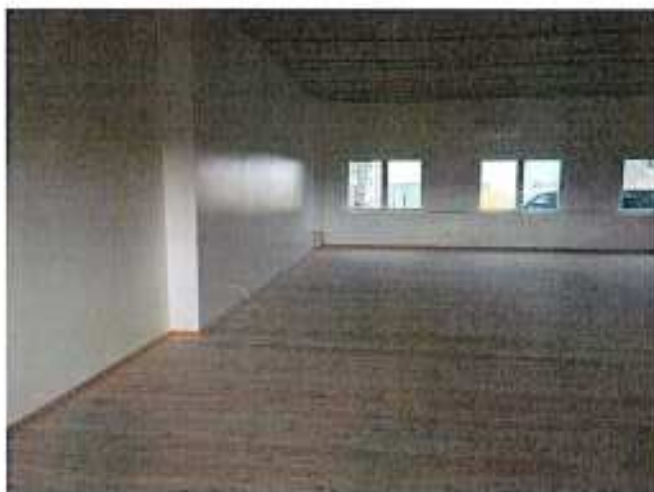
„Zakup i montaż siłowni zewnętrznej” w Górkach Małych - zadanie realizowane w ramach środków funduszu sołectkiego na 2020 rok.

„Przygotowanie terenu pod plac zabaw i kącik integracyjny” w Woli Kazubowej - zadanie finansowane z funduszu sołectkiego na 2020 rok oraz dotacji Marszałka Województwa Łódzkiego.

„Remont strażnicy OSP w Modlicy” - zadanie finansowane z funduszu sołectkiego na 2020 rok oraz dotacji Marszałka Województwa Łódzkiego.

„Poszerzenie nawierzchni drogi 1512E Modlica od węzła w kierunku gminy Brójce (do Pałczewa)” - zadanie finansowane ze środków gminy, Powiatu Łódzkiego Wschodniego oraz Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych.

„Budowa i przebudowa targowiska przy ul. Zwierzyńskiego w Tuszynie w ramach projektu „Mój Rynek” - zadanie współfinansowane ze środków PROW na lata 2014-2020.

„Remont drogi nr 106847E ul. Tysiąclecia w Tuszynie” współfinansowane ze środków Funduszu Dróg Samorządowych Województwa łódzkiego.

„Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Górkach Dużych” - zadanie współfinansowane ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

„Termomodernizacja budynku Miejskiego Centrum Sportu i Wypoczynku w Tuszynie”

- zadanie współfinansowane ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

„Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej ul. 3 Maja 49” - zadanie współfinansowane ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

6.6. Układ drogowy Miasta i Gminy Tuszyn

Tworzą drogi publiczne, droga ekspresowa S-8, autostrada A1, droga krajowa 12/91 oraz drogi powiatowe, gminne i wewnętrzne.

Drogi krajowe – przez obszar Miasta i Gminy Tuszyn przebiegają następujące drogi krajowe:

- odcinek autostrady A-1: w granicach Gminy Tuszyn przebiega 12 km drogi,
- droga ekspresowa S-8: w granicach Gminy Tuszyn przebiega 5 km drogi,
- droga krajowa 12/91 w granicy Gminy Tuszyn przebiega 12,5 km drogi.

Drogi powiatowe – przez obszar Miasta i Gminy Tuszyn przebiega 75,12 km dróg:

- Nr 1512E – Dalków - Wola Kutowa – Zofiówka – Leszczyny,
- Nr 2900E – Tuszyn ul. Zwierzyńskiego – ul. Żeromskiego - ul. Ogrodzonka – Żeromin,
- Nr 2901E – Tuszyn ul. 3 Maja,
- Nr 2902E – Tuszyn ul. Poddębina – Kaczeńcowa – Kępica – Brzezińska,
- Nr 2903E – Tuszyn ul. Narutowicza – Karłowicza – Słoneczna,
- Nr 2904E – Tuszyn ul. Króla Wł. Jagiełły – Ściegiennego – Czyżemin,
- Nr 2905E – Tuszyn ul. Leśna,
- Nr 2907E – Tuszyn ul. Poprzeczna,
- Nr 2908E – Tuszyn ul. Łowicka – Pl. Reymonta – Piotrkowska – Wschodnia,
- Nr 2910E – Tuszyn ul. Rzgowska,
- Nr 2928E – Zofiówka – Tuszyn,
- Nr 2929E – Tuszyn – Garbów – Szczukwin - Głuchów,

- Nr 2930E – Głuchów – Lubanów,
- Nr 2931E – Górki Duże – Rusociny,
- Nr 2932E – Mąkoszyn – Srock,
- Nr 3313E – Dłutów – Górki Duże – Garbów – Kruszów .

Drogi powiatowe - kwota przekazana przez Starostwo Powiatowe w Łodzi, w ramach podpisanego porozumienia na bieżące utrzymanie dróg wynosiła 855.998,00 zł, co daje kwotę **11.430,99 zł** na jeden kilometr drogi.

Drogi gminne - przez obszar Miasta i Gminy Tuszyn przebiega 94,04 km, w tym o nawierzchni twardej (bitumicznej, kostka betonowa) 46,6 km. Na terenie Miasta Tuszyna jest 55,33 km dróg gminnych natomiast 38,71 km stanowią drogi zamiejskie. Kwota wydatkowana w budżecie na bieżące utrzymanie dróg wynosiła 698.234,64 zł, co w przeliczeniu na jeden kilometr daje kwotę **7.424,87 zł**.

Wpływy z tytułu wydanych decyzji w 2020 r., na zajęcie pasa oraz umieszczenia urządzenia w pasie drogowym, dróg gminnych wyniosły **17.773,07 zł**.

6.7. Gospodarka Nieruchomościami

Gmina Tuszyn gospodaruje zasobem nieruchomości zgodnie z zasadami racjonalnej gospodarki, na podstawie obowiązujących przepisów prawa, uwzględniając w pierwszej kolejności potrzeby społeczności lokalnej i realizację zadań publicznych.

Grunty będące własnością gminy mogą być przedmiotem sprzedaży, zamiany, zrzeczenia się, oddania w użytkowanie wieczyste, użytkowanie, dzierżawę, najem, trwały zarząd, użyczenie.

Wg. stanu na 31 grudnia 2020 r. łączna powierzchnia gruntów stanowiących własność Gminy Tuszyn wynosiła : 388,8828 ha

Zestawienie powierzchni gminnego zasobu nieruchomości na dzień 31 grudnia 2020 r.

Zasób nieruchomości w ha	Powierzchnia w ha miasto	Powierzchnia w ha obszar wiejski	Powierzchnia razem
Grunty rolne	74,1590	40,9654	115,1244
Grunty szkolne	1,0656	1,7553	2,8209
Targowisko gminne z zapleczem	18,7383	0,0000	18,7383
Grunty przeznaczone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod budownictwo mieszkaniowe	8,0428	2,5234	10,5662
Grunty przeznaczone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod usługi i handel	2,4064	0,0000	2,4064
Grunty przeznaczone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod budownictwo letniskowe	0,0000	0,8500	0,8500
Grunty przeznaczone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod drogi, poszerzenia dróg, parki, lasy	75,8133	95,9460	171,7593
Grunty zabudowane	19,2937	0,5241	19,8178
Nieruchomości administrowane przez ZGM	15,9824	1,9064	17,8888
Nieruchomości administrowane przez ZWiK		0,5176	0,5176
Nieruchomości użytkowane przez	0,5620	0,0000	0,5620

Samorządową Przychodnię Zdrowia			
Nieruchomości oddane w trwały zarząd na rzecz ZWiK		16,3496	16,3496
Nieruchomości oddane w użytkowanie na rzecz MCK	0,6818	0,0000	0,6818
Nieruchomości oddane w trwały zarząd MCSiW	4,5696	0,0000	4,5696
Nieruchomości oddane w trwały zarząd na rzecz Dzienny Dom „Senior Wigor”	0,2748		0,2748
Nieruchomości oddane w trwały zarząd szkołom	4,5612	0,0000	4,5612
Nieruchomości będące w użytkowaniu wieczystym		1,3941	1,3941

Sprzedaż nieruchomości

Nieruchomości będące własnością Gminy Tuszyn były przedmiotem sprzedaży w formie:

- przetargów ustnych nieograniczonych, gdzie sprzedano ogółem 12 nieruchomości o łącznej powierzchni 3,4814 ha za łączną cenę 551.377,88 zł,
- bezprzetargowej w celu poprawy warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej sprzedano 3 działki o łącznej pow. 0,0452 ha za cenę 22.161,00 zł.

Lokale mieszkalne będące własnością Gminy Tuszyn były przedmiotem sprzedaży w formie :

- przetargów ustnych nieograniczonych, gdzie sprzedano 3 lokale mieszkalne za łączną cenę 399.148,00 zł,
- bezprzetargowej sprzedano 3 lokale mieszkalne na rzecz dotychczasowych najemców za

łącną cenę 66.100,00 zł .

Nabycie nieruchomości

Gmina Tuszyn nabyła nieruchomości w formie darowizny od osób fizycznych 9 nieruchomości o łącznej powierzchni: 1,3739 ha,

Trwały zarząd

Grunty oddane w trwały zarząd na rzecz jednostek organizacyjnych Gminy Tuszyn:

- Zakładowi Wodociągów i Kanalizacji w Tuszynie przekazano 10 nieruchomości o łącznej powierzchni 16,3496 ha,
- Miejskiemu Centrum Sportu i Wypoczynku w Tuszynie przekazano 12 nieruchomości o łącznej powierzchni 4,4496 ha,
- Dziennemu Domu „Senior Wigor” w Tuszynie przekazano część nieruchomości o powierzchni 0,2748 ha.

Wpływy z opłat za trwały zarząd wyniosły: 927,83 zł przy uwzględnieniu bonifikaty 99% od opłat rocznych,

- na rzecz placówek oświatowych przekazano 10 nieruchomości o łącznej powierzchni 4,5612 ha (ustawowo zwolnione z ponoszenia opłat z tytułu trwałego zarządu).

Użytkowanie

Grunty będące w użytkowaniu :

- Samorządowa Przychodnia Zdrowia w Tuszynie posiada przekazaną 1 nieruchomość o powierzchni 0,5620 ha,
- Miejskie Centrum Kultury w Tuszynie posiada przekazane 3 nieruchomości o łącznej powierzchni 0,6818 ha.

Użytkowanie wieczyste nieruchomości i przekształcenie

- w związku z przekształceniem prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w użytkowaniu wieczystym pozostało 41 nieruchomości stanowiących własność Gminy Tuszyn oddanych w użytkowanie wieczyste o łącznej powierzchni 6,3536 ha. Są to nieruchomości niezabudowane, rolne bądź zabudowane budynkami usługowymi lub o nieuregulowanym stanie prawnym nieruchomości, które nie spełniają warunków ustawy o przekształceniu (...) . Wpływy z opłat rocznych za użytkowanie wieczyste w 2020 r. wyniosły 26.683,82 zł,
- na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów, w 2020 r. zostało wydane 1 zaświadczenia o przekształceniu ww. prawa użytkowania wieczystego dla działki 151/3 o pow. 0,2538 ha. W 2020 r. z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności wpłynęła kwota 190.365,89 zł.

Dzierżawa gruntów i budynków

- pod kioski handlowe 7 kiosków handlowych o łącznej powierzchni 170,50 m². Wpływy z tej dzierżawy wyniosły 18.711,61 zł,
- pod dzierżawę inną 31 nieruchomości (lub ich części) o łącznej powierzchni 14,2122 ha. Wpływy z dzierżawy wyniosły 49.502,56 zł,
- pod dzierżawę rolną 21 nieruchomości o łącznej powierzchni 17,9331 ha. Wpływy roczne z tytułu dzierżawy rolnej wyniosły 9.721,40zł,
- w użyczeniu 3 nieruchomości o łącznej powierzchni 7,3441 ha.

Nabywanie nieruchomości

- do gminnego zasobu nieruchomości zostało włączonych 9 działek o łącznej powierzchni 1,3739 ha nabytych w drodze darowizny od osób fizycznych pod drogi wewnętrzne.
- do gminnego zasobu nieruchomości zostało włączonych 26 działek o łącznej powierzchni

0,5945 ha, nabytych z mocy prawa w trybie art. 98 ust. 1 ustaw o gospodarce nieruchomościami pod drogi publiczne, w wyniku podziału nieruchomości na wniosek jej właściciela.

Nabycie z mocy prawa nieruchomości zajętych pod drogi gminne publiczne i niepubliczne na terenie Gminy Tuszyn

Na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 1990 roku Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych oraz art. 73 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1998 roku - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną Gmina Tuszyn nabyła z mocy prawa w 2020 r. własność 46 nieruchomości zajętych pod drogi gminne publiczne i niepubliczne o łącznej powierzchni 12,2820 ha.

Odszkodowania za działki przejęte z mocy prawa pod drogi gminne

- 34.898,00 zł wypłacono za 8 działek nabytych w trybie art. 98 ust. 1 ustaw o gospodarce nieruchomościami,
- 448.812,00 zł wypłacono za 18 działek nabytych w trybie ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych.

6.8. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie, jako Instytucja Polityki Społecznej na terenie Gminy Tuszyn.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji z środowiskiem.

MOPS w Tuszynie jest jednostką organizacyjną gminy Tuszyn, nieposiadającą osobowości prawnej i

działającą w formie jednostki budżetowej, finansowanej ze środków własnych gminy i środków budżetu państwa na zadania zlecone. W Ośrodku można uzyskać pomoc między innymi w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania własne i zlecone, a mianowicie:

1. Zadania własne

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, a także innych programów, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 2) sporządzanie, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej;
- 3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- 8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- 9) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 10) praca socjalna;

- 11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;
- 13) dożywianie dzieci;
- 14) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- 15) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- 16) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 17) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 18) utworzenie i utrzymywanie Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
- 19) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- 20) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

2. Zadania własne gminy o charakterze fakultatywnym:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- 4) opracowanie i realizacja projektów socjalnych, podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 5) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa

zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

3. Zadania zlecone

- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
- 3) prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 4) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnianie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

4. Świadczenia pieniężne i niepieniężne:

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje:

1. osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 701,- zł;
 2. osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 528,- zł.
- Przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych, a mianowicie:
- ubóstwa,
 - sieroctwa,
 - bezdomności,

- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy;
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

5. Główne zasady udzielania pomocy społecznej

Osoba lub rodzina ubiegająca się o pomoc winna zgłosić się do ośrodka pomocy społecznej właściwego ze względu na miejsce jej zamieszkania. Świadczenia udzielane są na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. Pomoc społeczna może być udzielana również z urzędu.

Następnie pracownik socjalny przeprowadza rodzinny wywiad środowiskowy w miejscu zamieszkania lub pobytu, w celu ustalenia sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osoby lub rodziny. Należy przedstawić dokumenty potwierdzające osiągnięte dochody oraz dołączyć inne zaświadczenia wymagane przez pracownika socjalnego, niezbędne do przyznania pomocy i udokumentowania określonej sytuacji życiowej.

Przyznanie lub odmowa przyznania świadczenia następuje w formie decyzji administracyjnej. Jedynie udzielenie świadczenia w postaci pracy socjalnej i poradnictwa nie wymaga wydania decyzji administracyjnej.

Decyzje wydawane są w formie pisemnej, od każdej decyzji służy prawo odwołania.

11 marca 2020 r. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) ogłosiła stan pandemii COVID-19 – choroby wywołanej koronawirusem SARS-CoV-2. Od 14 marca obowiązuje w Polsce stan zagrożenia epidemicznego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2. Wiele z wprowadzonych w związku z tym ograniczeń dotyczyło pomocy społecznej. 8 marca weszła w życie specjalna ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, na mocy której wprowadzono szczególne przepisy wspierające walkę z epidemią i jej skutkami.

Zgodnie z art. 15o Ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw :

„1. Z przyczyn związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, przyznanie świadczeń, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w szczególności osobie lub rodzinie, które zostały poddane kwarantannie w związku z podejrzeniem zakażenia lub choroby zakaźnej, nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego, a ustalenie sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej może nastąpić na podstawie:

- 1) rozmowy telefonicznej z pracownikiem socjalnym, oraz
- 2) dokumentów lub oświadczenia, o których mowa w art. 107 ust. 5b ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, a także ich kopii, w tym elektronicznych, uzyskanych od osoby lub rodziny ubiegającej się o pomoc lub
- 3) informacji udostępnionych przez podmioty, o których mowa w art. 105 tej ustawy”.

Przedstawiony ww. artykuł wszedł w życie z mocą od dnia 8 marca 2020 r., co pozwoliło na stosowanie go do wszystkich rodzinnych wywiadów środowiskowych, których celem było przyznanie świadczeń z pomocy społecznej, od ogłoszenia ograniczeń w kontaktach z ośrodkami.

W 2020 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie udzielił pomocy z powodu:

Powód przyznania pomocy w 2020 r.	Ilość rodzin	Ilość osób
-----------------------------------	--------------	------------

ubóstwo	169	272
bezdomność	7	7
potrzeba ochrony macierzyństwa	30	136
bezrobocie	167	322
niepełnosprawność	154	225
długotrwała lub ciężka choroba	173	305
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	104	295
przemoc w rodzinie	1	5
alkoholizm	4	5
narkomania	1	1
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	16	16
Zdarzenie losowe	1	6

W 2020 r. pomocą społeczną było objętych **396 rodzin**. Populacja rodzin korzystających z pomocy społecznej jest różnorodna ze względu na liczebność gospodarstw domowych, typy rodzin jak i problemy, jakie je dotyczą.

Typy rodzin objętych pomocą społeczną w gminie w 2020 r.

typy rodzin		Liczba rodzin
rodziny ogółem		396
Liczba osób w rodzinie	1	254
	2	53
	3	28

	4	32
	5	18
	6 i więcej	11
w ty m: rodziny z dziećmi ogółem		93
Liczba osób w rodzinie	1	35
	2	30
	3	18
	4	6
	5	1
	6	2
	7 i więcej	1
rodziny niepełne ogółem		35
	1	19
	2	5
	3	6
	4 i więcej	5
rodziny emerytów i rencistów ogółem		78
Liczba osób w rodzinie	1	57
	2	17
	3	2
	4 i więcej	2

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie zajmuje się sprawami dotyczącymi pomocy społecznej, jak również realizuje świadczenia rodzinne należące do kompetencji gminy jako organu właściwego. Celem działalności ośrodka jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka, a także w miarę możliwości doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Budżet Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuszynie w 2020 r. wyniósł
23 484 134,94 zł w tym:

- na zadania zlecone 18 590 386, 49 zł,
- na zadania własne 3 030 695, 59 zł,
- dotacje 1 688 798, 06 zł,
- środki unijne 174 254, 80 zł.

Zasiłek stały

Zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, tj. 701 zł.; pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, tj. 548 zł. Zasiłek stały ustala się w przypadku osoby samotnie gospodarującej w wysokości do kwoty 645,00 zł miesięcznie; w przypadku osoby w rodzinie – różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie. Kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż 30 zł miesięcznie.

W 2020 r. z tej formy pomocy skorzystało **113 osób** o łącznej kwocie wypłaconych zasiłków **653 915,00 zł**.

Zasiłek okresowy

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

- 1) osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- 2) rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

W 2020 r. z tej formy pomocy 2020 roku skorzystało **179 osób** o łącznej kwocie wypłaconych zasiłków **465 870 zł.**

Zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy

Zasiłek celowy może być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Osobom bezdomnym i innym osobom niemającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne. Zasiłek celowy może być przyznany również osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego lub klęski żywiołowej.

Z tej formy pomocy w 2020 roku skorzystało **374 osób** o łącznej kwocie wypłaconych zasiłków **272 111,00 zł.**

Zdarzenie losowe

Zasiłek celowy może być przyznany również osobie albo rodzinie, która poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego. Zasiłek celowy, o którym mowa, może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi. W roku 2020 z powyższej formy pomocy skorzystała **1 osoba** w kwocie **2 000 zł.**

Ośrodki Wsparcia

MOPS w Tuszynie w 2020 r. opłacał pobyt dla 1 osoby w Ośrodku Adaptacyjnym w Łodzi oraz 2 osób w Schronisku dla Osób Bezdomnych w Ozorkowie. Łączna kwota wydatkowana na ten cel wynosiła **49 019,00 zł.**

Zapewnienie posiłku oraz dożywianie dzieci

Pomoc w dożywianiu realizowana była na podstawie Uchwały Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Program wykonywany był zgodnie z porozumieniem z Wojewodą Łódzkim oraz uchwałą Strategicznym

celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych. W 2020 r. z pomocy w formie opłacenia obiadów skorzystało **109 dzieci** (w szkołach) na łączną kwotę **20 654 zł** oraz **39 dzieci** (w przedszkolach) na łączną kwotę **8 858,00 zł**.

Z kolei z pomocy w formie zasiłków celowych za zakup posiłku lub żywności z Programu skorzystało **460 osób** na łączną kwotę **398 580,00 zł**.

Praca socjalna

W 2020 r. oprócz pomocy finansowej, 396 rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodka objętych było pracą socjalną rozumiana jako „działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz na tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi”. Wszelkie czynności w tym zakresie wykonywane są przez **pracownika socjalnego**. To pracownik socjalny rozpoznaje środowisko lokalne, dokonuje jego diagnozy w celu zaplanowania pomocy i realizacji wyznaczonych ustawą o pomocy społecznej zadań. Wszelkie działania pracownika socjalnego powinny wyzwać aktywność osób i ich rodzin. Praca ta polega na :

- pomocy osobom poprzez ukierunkowanie do odpowiednich instytucji,
- umówieniu rodzin ze specjalistami poradni psychologicznej,
- skierowaniu wniosków do sądu o objęcie rodziny nadzorem kuratorskim,
- ścisłej współpracy z kuratorami, częstych odwiedzinach w rodzinach,
- pomocy w redagowaniu pism procesowych m.in. : pozew o ustalenie ojcostwa i alimenty, pozew o rozwód, separację, pozew o rozdzielenie majątkową między małżonkami,
- pomocy w wypełnianiu różnego rodzaju wniosków i pism urzędowych m.in.: wnioski o zasiłek rodzinny, wnioski do funduszu alimentacyjnego, wnioski do komornika, redagowanie pism do ZUS, Urzędu Skarbowego itp.

- współpracy ze szkołami, pedagogiem szkolnym w zakresie uzyskania informacji o małoletnich dzieciach,
- udziale w spotkaniach z rodzicami na terenie szkół,
- stałej współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy odnośnie aktualnych ofert pracy i szkoleń, a także uzyskiwanie potwierdzeń pisemnych rejestracji osób,
- pomocy w skompletowaniu dokumentów niezbędnych do uzyskania renty z ZUS,
- kierowaniu osób o ustalenie stopnia niepełnosprawności do Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Łodzi,
- stałej współpracy z placówkami służby zdrowia,
- udzielaniu poradnictwa klientom w samodzielnym rozwiązywaniu problemów i uczenie ich tego,
- organizowanie zbiórek rzeczy używanych,
- uświadamianiu klientom skutków choroby alkoholowej,
- motywowaniu do podjęcia leczenia odwykowego,
- kierowaniu członków rodzin dotkniętych problemem alkoholowym do poradni leczenia uzależnień,
- informowaniu ofiar przemocy o przysługujących im prawach oraz formach pomocy,
- kierowaniu z urzędu wniosków o znęcaniu się nad rodziną do prokuratury, stałej współpracy z policją.

Projekt: Centrum Usług Społecznych „Wisienka”

Gmina Tuszyn - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie wraz z Liderem Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łodzi oraz Partnerami Gminą Andrespol - Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Andrespolu oraz ze Stowarzyszeniem Inicjatywa Rozsądnych Polaków z Łodzi od 1 lipca 2020 r. realizuje Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 w ramach Osi priorytetowej IX Włączenie społeczne, Działania na Osi IX.2 Usługi na rzecz osób

zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, Poddziałania IX.2.1. Usługi społeczne i zdrowotne, pn. Centrum Usług Środowiskowych „WISIENKA-C.D”, Działanie to jest przykładem dobrych praktyk wdrażania środków unijnych w przewyżnianiu społecznych wyzwań, jakimi są skutki niepełnosprawności.

Do głównych zadań Projektu należą:

- a) usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania,
- b) wsparcie przez asystenta,
- c) klub seniora,
- d) Dzienny Dom Pomocy,
- e) wypożyczanie sprzętu rehabilitacyjnego,
- f) usługi wspierające dla opiekunów faktycznych, specjalistyczne poradnictwo grupowe i indywidualne,
- g) rozwój specjalistycznych usług dla osób zależnych – posiłki.

W 2020 r. kontynuowana była realizacja projektu **Centrum Usług Społecznych "Wisienka C. D." dla 9 osób** z terenu Gminy Tuszyn. W ramach projektu beneficjenci otrzymywali posiłki tj. dwudaniowy obiad przez siedem dni w tygodniu. Tą formą pomocy zostały objęte osoby starsze, samotne, schorowane i niepełnosprawne.

W ramach projektu w 2020 r. wsparciem asystenta osoby niepełnosprawnej zostało objętych 15 osób. Usługi świadczone przez asystentów na rzecz osób z niepełnosprawnościami lub rodzin z dziećmi z niepełnosprawnościami umożliwiają stałe lub okresowe wsparcie tych osób i rodzin w wykonywaniu podstawowych czynności dnia codziennego, niezbędnych do ich aktywnego funkcjonowania społecznego, zawodowego lub edukacyjnego.

Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu

W 2020 roku Ośrodek pokrywał odpłatność za pobyt w domach pomocy społecznej dla **41 osób** z terenu gminy Tuszyn, na łączną kwotę **1 217 909,00 zł**. Ponadto Ośrodek prowadził monitoring środowisk osób, które z uwagi na stan zdrowia lub wiek mogą w każdej chwili wymagać pilnego

skierowania do domu pomocy. Są to osoby samotne lub mające rodzinę, która jest niezaradna i niewydolna opiekuńczo.

Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne

Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie opłaca składkę zdrowotną za osoby pobierające zasiłek stały, które nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. Osoby pobierające zasiłek stały mają prawo do bezpłatnej opieki medycznej, przez okres pobierania tego zasiłku.

W roku 2020 składką na ubezpieczenie zdrowotne objętych było **101 osób**, na łączną kwotę **53 986, 40 zł**.

Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na zasadach określonych w ustawie (czyli bezpłatnie, tak jak osoby ubezpieczone) mają prawo osoby inne niż ubezpieczone, posiadające obywatelstwo polskie i miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które spełniają kryterium dochodowe, określone w przepisach o pomocy społecznej.

Wydanie decyzji o ustaleniu prawa do świadczeń opieki zdrowotnej realizowanych ze środków publicznych następuje na wniosek zainteresowanego. Wydanie decyzji administracyjnej poprzedzone jest przeprowadzeniem wywiadu środowiskowego. Dokumentem potwierdzającym prawo do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcy, o którym mowa w art. 2 podmioty uprawnione do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych, ust. 1 pkt 2, jest decyzja wójta gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy, potwierdzająca to prawo.

Powyższą pomocą w roku 2020 objęte były **23 osoby**.

Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania przysługują:

- a) Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona.
- b) Osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Pracownik socjalny MOPS w Tuszynie, przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia. Wysokość odpłatności za usługi uzależniona jest od sytuacji rodzinnej osoby oraz jej dochodu lub dochodu na osobę w rodzinie. Wysokość odpłatności reguluje Uchwała Rady Miejskiej w Tuszynie nr XVIII/120/04 z dnia 18 czerwca 2004 r.

Pełny koszt jednej godziny usługi wynosił w 2020 r. **23,00 zł**.

Usługi są świadczone bezpłatnie w przypadku, gdy dochód nie przekracza:

1. dla osoby samotnej 130% kryterium dochodowego wskazanego w ustawie pomocy społecznej tj. 911,30 zł
2. dla osoby pozostającej w rodzinie 130% kryterium dochodowego wskazanego w ustawie o pomocy społecznej tj. 686,40 zł na każdą osobę.

Powyższą pomocą w roku **2020** objętych było **7 osób na łączną kwotę 52 128,00 zł**.

Świadczenia niepieniężne w szczególności:

- praca socjalna świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym,
- niezbędne ubranie, tj. bielizna, odzież i obuwie,
- zapewnienie posiłku,
- pomoc rzeczowa,
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, a także specjalistycznych usług

opiekuńczych w miejscu zamieszkania,

- kierowanie do domów pomocy społecznej,
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne osobom uprawnionym,
- udzielenie schronienia poprzez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego w noclegowniach, schroniskach, domach dla bezdomnych i innych miejscach do tego przeznaczonych.

Poradnictwo prawne i psychologiczne

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie dysponuje również możliwością zaoferowania pomocy w zakresie poradnictwa prawnego i psychologicznego mieszkańcom gminy Tuszyn. Porady adwokata obejmują zakres prawa cywilnego, rodzinnego oraz karnego, natomiast psycholog udziela porad w zakresie przemocy domowej, uzależnień i interwencji kryzysowej. Spotkania ze specjalistami odbywają się dwa razy w miesiącu. Pomoc w tym zakresie cieszy się zainteresowaniem wśród mieszkańców gminy i jest bez wątpienia bardzo potrzebna. Wsparcie psychologa przyczyniło się również do niwelowania negatywnych skutków wywołanych pandemią koronawirusem SARS-COV-2.

Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej prowadzące do łagodzenia skutków pandemii Covid-19

W marcu 2020 r. całe społeczeństwa, a także ośrodki pomocy społecznej stanęły naprzeciw nowemu wyzwaniu, a mianowicie zorganizowania pomocy dla osób i rodzin w związku z pojawieniem się zagrożenia koronawirusem SARS-COV-2. W ramach działań wspierających w walce z pandemią, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie realizował 2 zadania:

- paczki żywnościowe dla osób w kwarantannie w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ), który jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). Warunkiem skorzystania przez osoby przebywające w kwarantannie z pomocy żywnościowej w ramach Podprogramu 2019 było

zgłoszenie telefoniczne wniosku z prośbą o otrzymanie pomocy MOPS. Skierowanie zostało wydane przez pracownika MOPS na podstawie oświadczenia o dochodach z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku. Dane były pozyskiwane przez pracowników socjalnych za pośrednictwem telefonu lub innych dostępnych środków komunikacji elektronicznej. Powyższą pomocą w roku **2020** objętych było **267 osób**,

- Dostarczenie dwudaniowych gorących obiadów dla osób objętych kwarantanną. W 2020 r. wydano **347** posiłków na kwotę **5 205,00 zł**.

Działania wspierające realizowane w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej

1. Szlachetna Paczka – edycja 2020

W 2020 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie po raz kolejny wziął udział w jednym z najbardziej rozpoznawalnych projektów społecznych w Polsce jakim jest SZLACHETNA PACZKA. Organizowane przez Stowarzyszenie WIOSNA przedsięwzięcie od 19 lat jednoczy Polaków wokół idei mądrego pomagania. Darczyńcy przygotowują dedykowaną pomoc dla rodzin w potrzebie, a pomostem między nimi są wolontariusze. To oni na podstawie zgłoszeń pracowników placówek pomocowych, edukacyjnych, ośrodków pomocy społecznej, parafii docierają do rodzin, samotnych rodziców, osób starszych, przewlekle chorych lub niepełnosprawnych, które choć znalazły się trudnej sytuacji materialnej lub życiowej, często z niezależnych od siebie przyczyn, podejmują w miarę swoich możliwości walkę z trudnościami. Do projektu nie są włączane rodziny, prezentujące postawę roszczeniową, których członkowie są bezrobotni i nie przejawiają żadnej inicjatywy w kierunku znalezienia pracy. Wolontariusze w trakcie indywidualnego spotkania poznają i diagnozują każdą jednostkową sytuację. Na podstawie rozmowy, poznanej historii, podejmowana jest decyzja, czy zgłoszona rodzina będzie włączona do projektu i jaka pomoc będzie dla rodziny właściwa. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie od kilku lat współpracuje z Wolontariuszami Szlachetnej Paczki. Dzięki tej współpracy udało się wspólnie pomóc i wesprzeć kilkanaście rodzin i osób będących w trudnych sytuacjach życiowych. **Do edycji 2020 przekazanych zostało 8 zgłoszeń.** W świątecznych paczkach znalazły się rzeczy wcześniej wskazane przez rodziny, np. odzież, obuwie, pościel, koce, artykuły

spożywcze, środki czystości, kosmetyki oraz drobny sprzęt gospodarstwa domowego.

2. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa na lata 2014-2020 (POPŻ) – Podprogram 2019

Paczki z produktami spożywczymi to istotna pomoc dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Takie wsparcie udzielane jest w Polsce od grudnia 2014 roku w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa na lata 2014-2020 (POPŻ) współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Program ten ma na celu przyczynić się do ograniczenia ubóstwa poprzez zwiększenie bezpieczeństwa żywnościowego osób najbardziej potrzebujących w całej Polsce i realizację działań wspierających, edukacyjnych i włączających. Pomoc żywnościowa przekazywana jest jako zestaw artykułów spożywczych w formie paczek żywnościowych lub posiłków. Działając na rzecz wyrównywania dostępu do nieodpłatnie dystrybuowanej żywności dla osób i rodzin z Gminy Tuszyn, znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie, kontynuował w ubiegłym roku realizację POPŻ 2014-2020 na terenie naszej gminy. W ramach Podprogramu 2019, realizowanego od stycznia do września 2020 roku odbyło się 5 wydań artykułów spożywczych wchodzących w skład rocznego zestawu o łącznej ilości ok. 50 kg dla każdego beneficjenta. Należy podkreślić, że **realizacja Podprogramu 2019** była wyjątkowa. Przede wszystkim z uwagi na szczególne okoliczności związane z sytuacją pandemii COVID-19. Wypracowane w drodze współdziałania między Ośrodkiem a Bankiem Żywności im. Marka Edelmana w Łodzi, przy udziale i wsparciu Ochotniczej Straży Pożarnej w Tuszynie rozwiązania i dobre praktyki pozwoliły nie tylko na terminowe ukończenie przedsięwzięcia, ale i na objęcie pomocą żywnościową zwiększoną o 60 osób ilość beneficjentów w stosunku do prognozowanej. **W rezultacie produkty spożywcze trafiły do 410 potrzebujących. Dodatkowo, działając zgodnie z aktualizacją Wytycznych POPŻ z dnia 17 i 23 marca 2020 r. Ośrodek udzielił wsparcia w formie paczek żywnościowych także osobom objętym kwarantanną (267 paczek) .**

ŚWIADCZENIA RODZINNE I ICH REALIZACJA

Charakterystyka systemu świadczeń rodzinnych

System świadczeń rodzinnych jest systemem poza ubezpieczeniowym, zorganizowanym na zasadzie zaopatrzeniowej, finansowanym z budżetu państwa. W gminie Tuszyn realizacją świadczeń rodzinnych zajmuje się Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Świadczenia rodzinne są udzielane na okresy zasiłkowe, które trwają od 1 listopada jednego roku do 31 października roku następnego.

Ustawa o świadczeniach rodzinnych wprowadza następujące rodzaje świadczeń:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy,
- 3) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
- 4) świadczenie rodzicielskie.

Przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego uzależnione jest m.in. od spełnienia kryterium dochodowego. Zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli przeciętny miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674 zł. W przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli przeciętny miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764 zł.

Przy przekroczeniu kryterium dochodowego zasiłki rodzinne wraz z dodatkami wypłacane są w ramach mechanizmu złotówka za złotówkę tj. w wysokości różnicy między przeciętną, miesięczną wysokością wszystkich świadczeń, o które ubiega się rodzina, a kwotą, o którą został przekroczony dochód.

Minimalne wypłacane świadczenie wynosi 20 zł.

Zasiłek rodzinny przyznawany jest w zależności od wieku dziecka pozostającego na utrzymaniu osoby uprawnionej i wynosi:

- 95,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,
- 124,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia,

- 135,00 zł na dziecko powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:

- 1) urodzenia dziecka (1 000,00 zł na dziecko, jest to świadczenie jednorazowe);
 - 2) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego (400,00 zł miesięcznie),
 - 3) samotnego wychowywania dziecka 193,00 zł miesięcznie na dziecko oraz na dziecko niepełnosprawne 273,00 zł - nie więcej jednak niż dwa dodatki w jednej rodzinie,
 - 4) dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej 95,00 zł miesięcznie na trzecie i na następne dziecko uprawnione do zasiłku rodzinnego, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego - 90,00 zł miesięcznie na dziecko w wieku do 5 lat, zaś 110,00 zł - na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia, rozpoczęcia roku szkolnego (100,00 zł. jednorazowo - każda klasa szkoły do policealnej włącznie oraz na dziecko rozpoczynające roczne przygotowanie przedszkolne);
- podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania (113,00 zł miesięcznie na zamieszkanie w internacie lub 69,00 zł miesięcznie na dojazd do szkoły - wypłacany przez 10 miesięcy w roku).

Aby skorzystać z dodatków należy mieć prawo do zasiłku rodzinnego. Prawo do poszczególnych dodatków ustalane jest po spełnieniu warunków określonych w ustawie. W 2020 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie wypłacił zasiłki rodzinne dla **833 dzieci na łączną kwotę 954.531,75 zł.**

Dodatki do zasiłku rodzinnego wypłacone w 2020 r.

Nazwa dodatku	Liczba dzieci	Kwota wypłaconych świadczeń
urodzenia dziecka	35	32.480,48
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	39	121.393,12
samotnego wychowywania dziecka	57	88.215,14
z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	126	119.486,12

kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	56	39.104,20
rozpoczęcia roku szkolnego	512	48.682,61
podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	177	95.328,28

Poza zasiłkami rodzinnymi i przysługującymi do nich dodatkami, w ramach ustawy o świadczeniach rodzinnych realizowane są trzy rodzaje **świadczeń opiekuńczych**:

- **zasiłek pielęgnacyjny** (215,84 zł) - świadczenie przysługuje niezależnie od dochodu rodziny i osoby, dlatego przyznawane jest nie na okres zasiłkowy, lecz na okres ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności. Przeznaczone jest dla niepełnosprawnych dzieci i niepełnosprawnych osób dorosłych oraz dla osób, które ukończyły 75 lat. Do zasiłku pielęgnacyjnego nie mają prawa osoby, które nabyły uprawnienie do dodatku pielęgnacyjnego wypłacanego przy emeryturze lub rencie z FUS. W 2020 r. wypłacono zasiłek pielęgnacyjny dla **234 osób** na łączną kwotę **564.421, 60 zł**.

- **świadczenie pielęgnacyjne** (w 2020 r. w kwocie 1830,00 zł miesięcznie),- przyznawane jest osobom, które rezygnują bądź nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zawodowej, by opiekować się niepełnosprawnym członkiem rodziny wymagającym szczególnej opieki, na których ciąży obowiązek alimentacyjny. Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała nie później niż do ukończenia 18-go roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub szkole wyższej jednak nie później niż do 25 roku życia. W 2020 r. wypłacono świadczenie pielęgnacyjne dla **54 osób** na łączną kwotę **1.134.307,00 zł**.

- **specjalny zasiłek opiekuńczy** (620,00 zł miesięcznie) - przysługuje osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny. Prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego zależne jest od dochodu rodziny sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę w rodzinie. Do ustalenia prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego niezbędne jest przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, a po sześciu miesiącach aktualizację ww. wywiadu. W 2020 r. wypłacono

specjalny zasiłek opiekuńczy dla **10 osób** na łączną kwotę **46.191,40 zł** oraz wypłacono zasiłek dla opiekuna dla **2 osób** na kwotę **14.880,00 zł**.

Za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy Ośrodek opłaca składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz ubezpieczenie zdrowotne. W 2020 r. ubezpieczeniem społecznym zostało objętych 44 osoby opiekujące się niepełnosprawnymi członkami rodziny na kwotę 207.759,22 zł oraz składki na ubezpieczenia zdrowotne dla 22 osób na kwotę 33.196,72 zł.

Do katalogu świadczeń rodzinnych zalicza się również jednorazowa zapomoga wypłacana w związku z urodzeniem się dziecka w wysokości **1000 zł** na jedno dziecko.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekroczy kwoty 1922,00 zł. W 2020 r. wypłacono jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka dla **74 osób** na łączną kwotę **74 000,00 zł**.

Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie wynosi 1.000,00zł. miesięcznie i przysługuje osobom, które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Uprawnieni do pobierania tego świadczenia są więc między innymi osoby bezrobotne (niezależnie od tego, czy są zarejestrowane w urzędzie pracy), studenci oraz osoby pracujące na umowach cywilnoprawnych, czyli np. na umowę o dzieło lub umowa zlecenie. Aby objąć wsparciem jak największą grupę osób i zapewnić rodzicom jak największe wsparcie materialne w pierwszym okresie życia dziecka świadczenie rodzicielskie nie jest uzależnione od kryterium dochodowego. Świadczenie rodzicielskie nie podlega opodatkowaniu ani innym obciążeniom.

W 2020 r. wypłacono świadczenie rodzicielskie dla **42 osób** w łącznej kwocie **270.349, 20 zł**.

POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

W aktualnej sytuacji społeczno- gospodarczej pomoc społeczna ma do spełnienia ważną rolę. Powinna stwarzać poczucie bezpieczeństwa socjalnego, pomagać w tworzeniu właściwych

warunków życia i zaspokajania potrzeb społeczności lokalnej, wspomagać rodzinę w pełnieniu jej funkcji. Realizacja celów musi opierać się na dobrze funkcjonującej bazie materialnej, instytucjonalnej oraz wykwalifikowanej kadrze służb społecznych. Działania pracowników pomocy społecznej to nie tylko udzielanie świadczeń pieniężnych, które w praktyce często są nieadekwatne z oceną sytuacji osoby potrzebującej pomocy, to także praca socjalna oraz działania zmierzające do wykorzystywania aktywizacyjnych instrumentów wsparcia. W marcu 2020 roku ośrodki pomocy społecznej stanęły naprzeciw nowemu wyzwaniu, a mianowicie zorganizowania pomocy dla osób i rodzin w związku z pojawieniem się zagrożenia koronawirusem SARS-COV-2.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie za najważniejsze potrzeby w zakresie pomocy społecznej uważa:

- a) konieczność zapewnienia środków finansowych na opłacenie pobytu naszych mieszkańców w domach pomocy społecznej ze względu na zwiększające się zapotrzebowanie wśród najstarszej części populacji gminy oraz rosnące koszty .
- b) zabezpieczenie środków finansowych w zakresie realizacji wszystkich świadczeń, które przyznaje Ośrodek w tym działań w związku zagrożeniem koronawirusem SARS-COV-2.
- c) zabezpieczenie środków na wynagrodzenia dla pracowników i bieżące utrzymanie, niezbędne licencje systemów informatycznych oraz konserwację i modernizację posiadanego sprzętu.
- d) powiększenie bazy lokalowej ze względu na coraz większe działania wdrażane dla wsparcia i pomocy mieszkańcom gminy.
- e) kontynuowanie działalności punktu informacyjno – konsultacyjnego dla osób doznających przemocy domowej wraz z cyklicznym poradnictwem psychologicznym i prawnym.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie przyjęty został Uchwałą Nr XXXVI/286/17 Rady Miejskiej w Tuszynie

z dnia 10 lutego 2017 roku i jest planowany do realizacji w latach 2017-2021.

Uchwalenie Programu jest zadaniem wynikającym z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Program jest skierowany do lokalnej społeczności Gminy Tuszyn i ma charakter ciągły. Opracowanie i realizacja Gminnego Programu ma na celu stworzenie wsparcia i profesjonalnej pomocy.

Program przeznaczony jest do:

- 1) ofiar przemocy w rodzinie:
 - a) dzieci,
 - b) współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych,
 - c) osób starszych,
 - d) osób niepełnosprawnych;
- 2) sprawców przemocy w rodzinie,
- 3) przedstawicieli instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą,
- 4) świadków przemocy,
- 5) społeczności lokalnej.

Realizatorami Gminnego Programu są:

- Zespół Interdyscyplinarny w Tuszynie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Centrum Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii,
- Policja,
- Samorządowa Przychodnia Zdrowia w Tuszynie,
- Placówki Oświatowe.

Dzienny Dom „Senior – Wigor” w Tuszynie

Dzienny Dom „Senior-WIGOR” w 2020 r. świadczył następujące usługi: opieka nad osobami starszymi; usługa socjalna (jeden gorący posiłek składający się z dwóch ciepłych dań), zajęcia rekreacyjno – ruchowe (kinezyterapia), usługa fizjoterapeutyczna, zajęcia edukacyjno – kulturowe takie jak: warsztaty literackie, plastyczne i nauka śpiewu i emisji głosu, doradztwo prawne – porady prawne dla seniorów m.in. z zakresu świadczeń emerytalnych i rentowych, prawa spadkowego i innych zagadnień, działanie prozdrowotne (dyżur pielęgniarki z Samorządowej Przychodni Zdrowia w Tuszynie), usługa transportowa (zapewnienie dowozu dla seniorów). Z usług oferowanych przez dzienny dom pobytu mogło skorzystać 20 seniorów nieaktywnych zawodowo w wieku 60 +. Rzeczywista liczba seniorów objętych wsparciem w roku 2020 to 22 osoby w tym 7 osób z ograniczoną sprawnością. Były to osoby zamieszkałe w gminie Tuszyn. Średnia wieku wynosiła 78 lat. Najmłodsza osoba w wieku 64 lata, a najstarszy Pan 94 lata.

Styczeń	18	Lipiec	18
Luty	19	Sierpień	18
Marzec	20	Wrzesień	19
Kwiecień	11	Październik	18
Maj	13	Listopad	13
Czerwiec	14	Grudzień	15

Powyżej przedstawiona została frekwencja miesięczna uczestnictwa osób w zadaniu w roku 2020.

W Dziennym Domu „Senior – Wigor” w roku 2020 było zatrudnionych 7 pracowników w tym 1 osoba na podstawie umowy zlecenie. Dodatkowo było zaangażowany 1 wolontariusz.

W roku 2020 Gmina Tuszyn otrzymała z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dofinansowanie zadania realizowanego w ramach Programu Wieloletniego „Senior – WIGOR” na lata 2015-2020 Edycja 2020 Moduł II „Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu Senior – WIGOR” w wysokości 72 000,00 zł.

Całkowity koszt funkcjonowania placówki w roku 2020 to 314 648,23 zł, w tym 242 648,25 zł

z finansowych środków własnych i innych źródeł, w tym wpłat i opłat adresatów zadania publicznego oraz w tym z dotacji 72 000,00 zł.

W 2020 roku w związku z pandemią koronawirusa przez 3 miesiące placówka miała zawieszoną działalność stacjonarną. W tym czasie personel zapewniał seniorom wsparcie i zajęcia domowe. Potrzebujące osoby miały robione zakupy oraz organizowane lekarstwa. Rozpoczęła się akcja szycia maseczek ochronnych przez personel ośrodka, które były przekazywane seniorom oraz potrzebującym mieszkańcom i placówkom gminnym. Przygotowywano również wyklejanki, rebusy, krzyżówki oraz inne zadania dla podopiecznych do domów. Przed możliwością powrotu do działalności stacjonarnej zostały zrobione gruntowne porządki oraz dezynfekcja powierzchni, zakupiono płyny do dezynfekcji, rękawiczki, zapas masek, rozwieszono odpowiednie plakaty informacyjne, oraz zakupiono termometr bezdotykowy do monitorowania temperatury ciała u podopiecznych i personelu. Ograniczono wizyty osób z zewnątrz do tylko niezbędnych oraz przeorganizowano działania pod kątem zapewnienia bezpieczeństwa i odpowiednich odległości.

6.9. Polityka Prorodzinna

ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE I ICH REALIZACJA

Od dnia 01.04.2016 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie realizuje program "Rodzina 500+". W ramach tego programu w 2020 r. zrealizowano świadczenia wychowawcze dla **2412 osób** na łączną **kwotę 13.758.571,30 zł**.

Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka do dnia ukończenia przez dziecko 18 roku życia w wysokości 500,00 zł miesięcznie na drugie i kolejne dziecko w rodzinie.

Świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko bez względu na wysokość dochodu. Świadczenie 500+ jest zwolnione od podatku nie podlega egzekucji komorniczej ani wliczeniu do dochodu przy ustalaniu prawa do świadczeń z innych systemów wsparcia.

ŚWIADCZENIA Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO I ICH REALIZACJA

Kolejną formą wsparcia realizowaną przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie są świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Ta pomoc finansowa świadczona jest zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodziców na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Bezskuteczność egzekucji w rozumieniu wyżej wymienionej ustawy oznacza egzekucję, w wyniku której w okresie dwóch ostatnich miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych. Pomoc w postaci świadczeń z funduszu alimentacyjnego w roku 2020 wypłacono na łączną **kwotę 275.823, 25 zł dla 62 osób**

PROGRAM RZĄDOWY "DOBRY START"

Wszystkim uczniom rozpoczynającym rok szkolny przysługuje jednorazowe świadczenie w wysokości 300 zł. Rodziny otrzymują świadczenie bez względu na dochód, na każde uczące się dziecko do ukończenia 20 roku życia lub – w przypadku dzieci niepełnosprawnych – do ukończenia 24 roku życia. Aby otrzymać ww. wsparcie należy złożyć wniosek. Może to zrobić matka, ojciec lub opiekun dziecka. Świadczenie z programu Dobry start jest zwolnione od podatku, nie podlega egzekucji komorniczej ani wliczeniu do dochodu przy ustalaniu prawa do świadczeń z innych systemów wsparcia. W 2020 r. wypłacono świadczenie Dobry Start **1549 dzieciom na łączną kwotę 464.700, 00 zł.**

REJESTR ŻŁOBKÓW

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuszynie działając zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 prowadzi Rejestr Żłobków w Gminie Tuszyn. Na dzień 31.12.2020 roku do Rejestru wpisane były 3 niepubliczne podmioty:

- 1) Niepubliczny Żłobek Winners s.c., Tuszyn, ul. Króla Władysława Jagiełły 7 – 10 miejsc w żłobku (żłobek funkcjonował cały rok 2020);
- 2) Żłobek Królowa Śnieżka w Tuszynie, Tuszyn, ul. 3 Maja 22 – 15 miejsc w okresie 1.01.2020 r do 30.11.2020 r.- zawieszony;

3) Leśny Żłobek, Tuszyn, miasto, ul. 3 Maja 22 - 25 miejsc w żłobku- Nowy żłobek wpisany do Rejestru 01.12.2020 r. (żłobek w fazie adaptacji).

PROGRAM „ZA ŻYCIEM”

Program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” wprowadzony został na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Ustawa ma na celu wsparcie rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi, w przypadku ciężkiego i nieodwracalnego upośledzenia albo nieuleczalnej choroby zagrażającej życiu, które powstały w prenatalnym rozwoju dziecka lub czasie porodu. Jednym z elementów Programu „Za Życiem” jest jednorazowe świadczenie pieniężne z tytułu urodzenia dziecka w wysokości 4 000 zł. Świadczenie to przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. Aby otrzymać wsparcie, należy złożyć wniosek w ciągu 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Do wniosku należy dołączyć dwa zaświadczenia lekarskie: pierwsze - wystawione przez lekarza posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii - potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu i drugie - zaświadczenie lekarskie lub zaświadczenie wystawione przez położną, potwierdzające, że przyszła matka pozostawała pod opieką medyczną od co najmniej 10. tygodnia ciąży do porodu.

W 2020 roku przyznano **1 świadczenie w kwocie 4 000 zł**.

W ramach Programu „Za Życiem” wsparcia socjalnego udziela asystent rodziny. Pomoc asystenta rodziny jest przyznawana na wniosek złożony w ośrodku pomocy społecznej. Przy rozpatrzeniu wniosku nie jest stosowana procedura wymagająca przeprowadzenia przez pracownika socjalnego wywiadu środowiskowego. Celem oddziaływań asystenta rodziny w ramach realizacji ustawy i programu „Za życiem” jest lepsze funkcjonowanie kobiet w ciąży, w szczególności ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz rodzin z niepełnosprawnym dzieckiem poprzez koordynację poradnictwa w zakresie pielęgnacji, opieki i wychowania dziecka z niepełnosprawnością oraz kwestii prawnych czy pomocy psychologicznej, rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej.

W 2020 r. w Gminie Tuszyn nie było żadnego wniosku o asystenta rodziny w ramach ww. programu.

6.10. Promocja i Ochrona Zdrowia

Samorządowa Przychodnia Zdrowia w Tuszynie jako Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej realizowała świadczenia zdrowotne z zakresu leczenia ambulatoryjnego w godz. 8.00-20.00 od poniedziałku do piątku.

Środki finansowe na realizację zadań statutowych były pozyskiwane z:

- I. **Kontraktów z Narodowym Funduszem Zdrowia na udzielanie świadczeń zdrowotnych w zakresie:**
 1. Podstawowej Opieki Zdrowotnej (zdeklarowanych do lekarza poz **9 225** pacjentów (w tym nieubezpieczonych 513 pacjentów – stan na 31 grudnia 2020 r.). Liczba zadeklarowanych pacjentów do pielęgniarstwa rodzinnej 8 704, położnej 4 715, pielęgniarstwa szkolnej 1 117 uczniów. **Liczba udzielonych w poz porad: 37 527 oraz 32 610 teleporad.** Dla pacjentów zadeklarowanych do Przychodni odbywały się konsultacje specjalistyczne, których zrealizowano: pulmonologicznych – **51**, diabetologicznych – **374**, laryngologicznych dla dzieci - **20**, u neurologa dziecięcego – **31 pacjentów**. Wykonano **5** spirometrii i **572** badania EKG w spoczynku.
 2. Ambulatoryjnej Opieki Specjalistycznej
 - Poradnia położniczo - ginekologiczna - (udzielono 3 271 porad),
 - Poradnia okulistyczna - (udzielono 1 418 porad),
 - Poradnia chirurgii ogólnej - (udzielono 1 473 porady),
 - Poradnia Geriatryczna - (udzielono 1 041 porad).
 3. Rehabilitacji Leczniczej – wykonano 6 781 zabiegów fizjoterapeutycznych, 1 077 zabiegów w ramach wizyt domowych dla osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz konsultacji lekarskich -91.
 4. Opieki Psychiatrycznej i Leczenia Uzależnień – udzielono 1 693 porady psychiatryczne i sesje psychoterapii,
 5. Leczenia stomatologicznego – udzielono 1 212, w tym 324 w gabinecie szkolnym.

- II. **Realizacja badań Laboratoryjnych** (hematologicznych, biochemicznych, moczu, kału, mikrobiologicznych – 6 020 badań), USG – 1 123 badania i RTG – 1 805 badań.
- III. **Świadczeń odpłatnych w zakresie:**
 - dermatologii – 293 porady,
 - otolaryngologii – 66 porad,
 - ortopedii – 669 porad,
 - neurologii – 114 porad.
- IV. **Dzierżawy pomieszczeń:** apteka, poradnia dietetyczna, opieka długoterminowa.
- V. **Realizacji świadczeń pielęgniarstwa w Dziennym Domu „Senior Wigor” oraz Zakładzie Aktywności Zawodowej JA-TY-MY.**
- VI. **Programów profilaktycznych.**

W związku z wprowadzeniem stanu epidemii covid-19 od marca wprowadzono zmiany organizacyjne zgodnie z wytycznymi Ministra Zdrowia, Głównego Inspektora Sanitarnego i NFZ. Ograniczano przyjęcia pacjentów w podstawowej opiece zdrowotnej i ambulatoryjnej opiece specjalistycznej. Udzielano pacjentom teleporady (wystawiano recepty, skierowania, zlecenia). Przyjmowano tylko przypadki pilne. W czerwcu działalność została wznowiona, ale utrzymano możliwość realizowania teleporad we wszystkich poradniach.

Zrealizowano modernizację następujących pomieszczeń:

- stomatologia (montaż płytek) i malowanie pomieszczenia,
- wymiana drzwi wejściowych, remont wiatrołapu,
- wymiana okna przy aptece oraz montaż rolety zewnętrznej,
- montaż domofonów (4 szt.),
- wymiana rozdzielnic elektrycznych (3 szt.).

Zakupiono sprzęt medyczny i urządzenia:

1. ozonatory,
2. laser pracownia fizjoterapii,
3. poradnia położniczo- ginekologiczna: bilirubinometr, detektor do badania tętna płodu, waga elektroniczna,
4. skaner kodów laboratoryjnych,

5. poradnia okulistyczna- dioptriomierz,
6. nebulizator,
7. kątnica, turbina, piaskarka na stomatologię,
8. laptopy dla lekarzy (2szt.) i pielęgniarek środowiskowych (2 szt.),
9. samochód Skoda Fabia dla poz (lekarze, pielęgniarki, laboratorium).

Pozyskane środki finansowe wykorzystane były na pokrycie kosztów związanych z bieżącą działalnością oraz rozwojem placówki.

Realizowano programy promocji zdrowia:

1. **NFZ** - Program profilaktyki raka piersi (*badania mammograficzne*). Przebadano **87** kobiet. Zrealizowano w mammobusie parkującym przy Przychodni,
2. **NFZ** - Program profilaktyki raka szyjki macicy (*badania cytologiczne w poradni położniczo-ginekologicznej*). Pobrano 123 wycinki,
3. **NFZ** - Program profilaktyki gruźlicy w poradni poz – 0 osób,
4. **NFZ** - Program zapobiegania Chorobom Układu Krążenia w poradni poz – 29 osób.

Podpisano umowy na realizację programów profilaktycznych:

1. Narodowy Instytut Geriatrii, Reumatologii i Rehabilitacji w Warszawie – „**Ogólnopolski program koordynacji złamań osteoporotycznych**” dla osób w wieku 50-70 lat. Okres obowiązywania 28 lutego 2022,
2. Centrum Medycznym „Żelazna” sp z o.o. w Warszawie - „**Program w zakresie edukacji i depresji okołoporodowej**”. Umowa do 30 czerwca 2022 roku. Przeprowadzono 63 pogadanki,
3. Salve sp z o.o. - „**Mammografia Dla Zdrowia**” Realizacja indywidualnych spotkań edukacyjnych z zakresu profilaktyki raka piersi. Przeprowadzono 125 spotkań. Realizacja do czerwca 2021 roku.

6. 11. Bezpieczeństwo Publiczne i Ochrona Przeciwpożarowa

Zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej oraz ratownictwa na terenie gminy Tuszyn

oprócz działalności Państwowej Straży Pożarnej realizowane były przez jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych. W gminie Tuszyn funkcjonuje 12 jednostek OSP, w tym 4 jednostki włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego tj. OSP w Tuszynie, OSP w Tuszynie-Lesie, OSP w Szczukwinie oraz OSP w Wodzinku, a także 8 jednostek OSP funkcjonujących poza system KSRG tj. OSP w Głuchowie, OSP w Górkach Dużych, OSP w Jutroszewie, OSP w Kruszowie, OSP w Modlicy, OSP w Mąkoszynie, OSP w Syskach, OSP w Woli Kazubowej.

W roku 2020 liczba podejmowanych interwencji ratowniczych przez jednostki OSP kształtowała się w następujący sposób: OSP w Tuszynie 201 zdarzeń, OSP w Tuszynie-Lesie 134 zdarzenia, OSP w Szczukwinie 18 zdarzeń, OSP w Wodzinku 48 zdarzeń, OSP w Głuchowie 4 zdarzenia, OSP w Górkach Dużych 11 zdarzeń, OSP w Jutroszewie 9 zdarzeń, OSP w Kruszowie 25 zdarzeń, OSP w Modlicy 15 zdarzeń, OSP w Mąkoszynie brak zdarzeń, OSP w Woli Kazubowej 6 zdarzeń.

Jako najpoważniejsze zdarzenie zaistniałe w roku 2020 wskazać należy pożar budynku mieszkalnego w dniu 7 czerwca 2020 r. w Tuszynie. W działaniach brało udział 5 zastępów JRG (15 ratowników) i 8 zastępów OSP (34 strażaków).

W roku 2020 35 osób odbyło szkolenie podstawowe strażaków ratowników OSP i jedno szkolenie Naczelników OSP, w którym wzięło udział 10 osób. Dodatkowo Komenda Powiatowa przeprowadziła trzy wideokonferencje szkoleniowe dla przedstawicieli jednostek OSP, Zarządu Powiatowego ZOSPRP oraz władz samorządowych.

W związku z stanem epidemii COVID-19 jednostki OSP podejmowały na terenie gminy działania związane z przeciwdziałaniem rozprzestrzeniania się wirusa. Ponadto jednostki OSP brały udział w zorganizowanym na terenie gminy Tuszyn ćwiczeniu w „Zalando 2020” w dniu 30 lipca 2020 r., którego celem było doskonalenie współdziałania sił i środków KSRG z innymi służbami i podmiotami podczas działań ratowniczych z zakresu walki z pożarami na terenach obiektów logistycznych i ratownictwa medycznego. Ćwiczenia przeprowadzone były na terenie Centrum Logistycznego Zalando w Głuchowie.

Jednostki OSP posiadają na swoim wyposażeniu 30 pojazdów pożarniczych, w tym 4 ciężkie

samochody gaśnicze, 13 średnich samochodów ratowniczo-gaśniczych, 1 specjalny samochód typu podnośnik hydrauliczny, 9 lekkich samochodów pożarniczych, 3 samochody operacyjne.

Wysokość wydatków zrealizowanych w roku 2020 przez Gminę Tuszyn na ochronę przeciwpożarową wyniosła zł.

Straż Miejska w Tuszynie na podstawie decyzji Wojewody łódzkiego z dnia 31 marca 2020 r. oraz z dnia 19 października 2020 r., zgodnie ze wskazaniem Komendanta Komisarzatu Policji w Tuszynie dokonywała w roku 2020 dyslokacji patroli Straży Miejskiej w Tuszynie. Funkcjonariusze Straży Miejskiej codziennie uczestniczyli w odprawach w Komisariacie Policji w Tuszynie celem zadaniowania służby. Komendant Policji organizował wspólne patrole funkcjonariuszy Policji z funkcjonariuszami Straży Miejskiej. W roku 2020 patroli mieszanych odbyło się w ilości -**115**.

Prowadzone były inne formy współpracy Straży Miejskiej właściwymi terytorialnie jednostkami Policji, w tym w szczególności odnośnie weryfikacji realizacji nakazów, zakazów i obowiązków wynikających z przepisów prawa powszechnie obowiązującego, w zakresie zapobiegania rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV2, zgodnie ze wskazaniem Komendanta Policji w Tuszynie. W roku 2020 realizowane były wytyczne Komendanta Policji w Tuszynie zakresie kontroli osób przebywających na kwarantannie lub izolacji domowej, skontrolowano **9650** osób.

W ramach współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej Straż Miejska zapewniała asystę pracownikom MOPS podczas kontroli osób znajdujących się na kwarantannie lub będących w trudnej sytuacji życiowej, funkcjonariusze dostarczali wraz z pracownikami paczki żywnościowe dla osób będących w izolacji domowej.

W 2020 r. podjęto 494 interwencji w związku z wykroczeniami, dane przedstawia tabela:

Lp.	Rodzaj wykroczeń zawartych w:	Środki oddziaływania wychowawczego	Grzywna nałożona w drodze mandatu karnego	Wnioski do sądu	Inny sposób zakończenia czynności (np. odstąpienie	Razem
-----	-------------------------------	------------------------------------	---	-----------------	--	-------

		(art. 41 kw)	liczba	kwota		od skierowania wniosku o ukaranie, przekazanie sprawy innym organom)	
1	Ustawie – Kodeks wykroczeń:						
a)	wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu	145	1	100			146
b)	wykroczenia przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym						
c)	wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia						
d)	wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji	45	2	300			47
e)	wykroczenia przeciwko osobie						
f)	wykroczenia przeciwko zdrowiu						
g)	wykroczenia przeciwko mieniu						
h)	wykroczenia przeciwko interesom konsumentów						
i)	wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej						
j)	wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego		2	150			2

k)	szkodnictwo leśne, polne i ogrodowe	15	1	200	1		17
2.	przepisach wprowadzających Kodeks pracy						
3.	ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	42	4	350			46
4.	ustawie o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych						
5.	ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	180					180
6.	ustawie o ochronie zwierząt						
7.	ustawie o odpadach	52	1	150			53
8.	ustawie - Prawo ochrony środowiska						
9.	ustawie - Prawo o miarach						
10.	ustawie - Prawo wodne						
11.	ustawie o publicznym transporcie drogowym						
12.	ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami						
13.	Ustawa o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt	15					15
14.	Ustawie o ochronie przyrody						
15.	ustawie o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji						

16	ustawie o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych						
17	ustawie o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym						
18	ustawie o bateriach i akumulatorach						
19	ustawie - Kodeks wyborczy						
20	akty prawa miejscowego (przepisy porządkowe)						
21	innych						
OGÓŁEM		494	11	1250	1		506

Poza ważnymi obiektami i urządzeniami infrastruktury miasta, doraźnym bądź stałym nadzorem objęte były miejsca gdzie aktualnie występuje taka potrzeba. Potrzeba ta jest sporządzana na podstawie interwencji lokalnej społeczności w oparciu o spostrzeżenia strażników. Na jej podstawie wyznaczone są rejony zagrożeń sklasyfikowanych według wymienionych kategorii: czystości i porządku, spożywania alkoholu, zakłócania porządku publicznego oraz nieprawidłowego parkowania pojazdów. Funkcjonariusze Straży Miejskiej wielokrotnie interweniowali w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia mieszkańców naszej gminy, reagując na każde wezwanie dotyczące leżących osób w miejscach publicznych, przy ulicach lub chodnikach, będących niejednokrotnie pod wpływem alkoholu, przeprowadzali kontrole nielegalnych wysypisk śmieci, przeprowadzali interwencje w związku z brakiem nadzoru nad bezpańskimi psami, interweniowali w sytuacjach wystąpienia zadymiania w związku z wypalaniem w kotłowniach domowych odpadów.

6.12. Ochrona Środowiska i Przyrody

Nasadzenia roślinne

Na terenie Miasta Tuszyna 2020 r. w centralnych miejscach dokonano wielu nasadzeń roślinnych na kaskadach i w donicach, gdzie dominowała roślinność kwitnąca.

Na terenie Miasta znajdują się dwa Parki Miejskie, w dzielnicy Tuszyn Stare Miasto i w dzielnicy Tuszyn Las przy ul. Domowicza i ul. 3-go Maja.

W roku 2020 Gmina Tuszyn dokonała nasadzeń w ilości 19 sztuk drzew gatunku jabłoni rajskiej w centrum Dzielnicy Tuszyn - Las oraz 3 szt. lipy szerokolistnej w pasie drogowym ul. Wschodniej i ul. Królewskiej.

Konstrukcje kwietnikowe na Plac Reymonta w Tuszynie zostały nasadzone sadzonkami pelargonii zwisającej oraz ipomei jasnozielonej w ilości 772 szt. tj. 592 szt. pelargonii i 180 szt. ipomei.

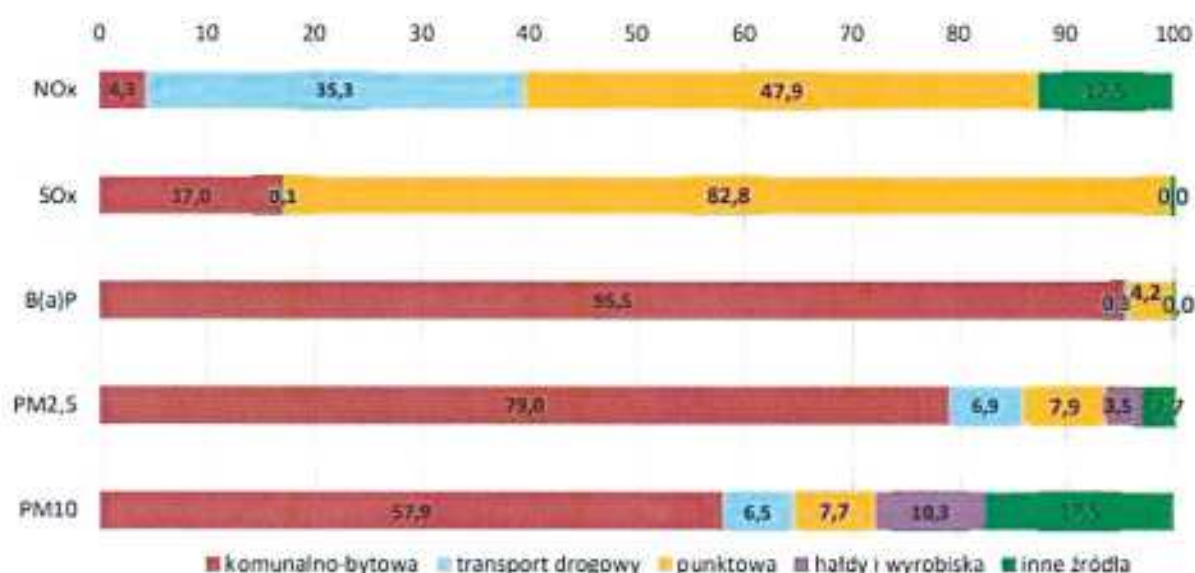
Stan powietrza

W związku z uchwałą Nr XXXV/690/13 Sejmiku Województwa łódzkiego z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie programu ochrony powietrza dla strefy w województwie łódzkim w celu osiągnięcia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego i poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM₁₀ oraz planu działań krótkoterminowych Gmina Tuszyn znajduje się w strefie łódzkiej, która została przydzielona do klasy C jakości powietrza dla PM₁₀ pod kątem ochrony zdrowia.

Na podstawie tej oceny Gmina miejsko-wiejska została zakwalifikowana do programu ochrony powietrza. Jako przyczynę podano spalanie węgla i drewna w paleniskach domowych – emisja niska. Na terenie Gminy Tuszyn w roku 2020 nie były prowadzone pomiary manualne oraz pomiary ciągłe na stacjach automatycznych. Jakość powietrza zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w Gminie Tuszyn określono metodą uzupełniającą. Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza województwie łódzkim jest emisja pochodząca z sektora komunalno-bytowego (emisja powierzchniowa – w tym głównie pył zawieszony PM₁₀, PM_{2,5} i benzo(a)piren), z komunikacji (emisja liniowa – w tym głównie tlenki azotu) oraz z energetyki zawodowej (emisja punktowa

w tym głównie tlenki siarki, tlenki azotu). Znaczący udział w stężeniach substancji na obszarze województwa ma również napływ zanieczyszczeń z innych obszarów Polski.

Głównym lokalnym źródłem zanieczyszczeń jest emisja z domów ogrzewanych indywidualnie oraz na obszarach bezpośrednio sąsiadujących z drogami o znacznym natężeniu ruchu, emisja komunikacyjna. Przemysł zlokalizowany na obszarze województwa łódzkiego (głównie energetyka zawodowa) ze względu na dużą wysokość emitorów, w znacznym stopniu eksportuje zanieczyszczenia poza granice województwa. Znaczący udział w całkowitej emisji ma emisja związana z ruchem pojazdów. Zanieczyszczenia komunikacyjne w postaci pyłów powstają głównie w wyniku ścierania się opon pojazdów, hamulców, nawierzchni jezdni oraz unosu zanieczyszczeń z powierzchni dróg.

Wykres 1. Udziały źródeł emisji w poszczególnych zanieczyszczeniach powietrza w województwie łódzkim [opracowanie: ROCZNA OCENA JAKOŚCI POWIETRZA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM raport wojewódzki za rok 2020]

O poziomie emisji z terenu województwa łódzkiego decydują trzy główne kategorie źródeł:

1. źródła punktowe, czyli emisja zorganizowana z takich sektorów gospodarki jak: energetyka,

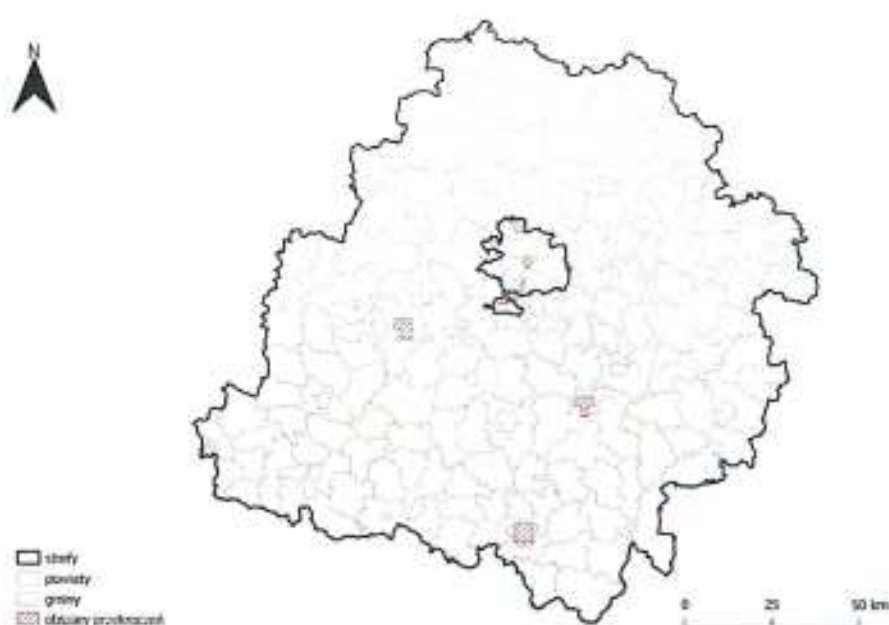
ciepłownictwo, przemysł – ze względu na wysoki udział w ogólnej emisji gazów: SO_x (ok. 87%) i NO_x (ok. 50%). Dominującą rolę w kształtowaniu poziomu emisji punktowej w województwie odgrywa PGE GiEK S.A. – Oddział Elektrownia Bełchatów z siedzibą w Rogowcu w gm. Kleszczów (wysokość emitorów 300 i 180 m). Udział Elektrowni w sumarycznej emisji punktowej z terenu województwa stanowi ponad 80% w przypadku SO_x i ponad 75% w przypadku No_x,

2. rozproszone źródła komunalno – bytowe, czyli niska emisja z indywidualnie ogrzewanych gospodarstw domowych – ze względu na wysoki udział w zanieczyszczaniu powietrza pyłem drobnym: PM₁₀ (ok. 53%) i PM_{2,5} (ok. 75%), a także zawartym w pyłe benzo(a)pirenem (ok. 94%),
3. transport drogowy, czyli emisja liniowa – ze względu na znaczący udział (ok. 32%) w zanieczyszczeniu powietrza tlenkami azotu. Najwyższa koncentracja tej emisji ma miejsce w rejonach przebiegających przez województwo autostrad A1 i A2, drogi ekspresowej S8 i gęstej sieci drogowej w aglomeracji łódzkiej.

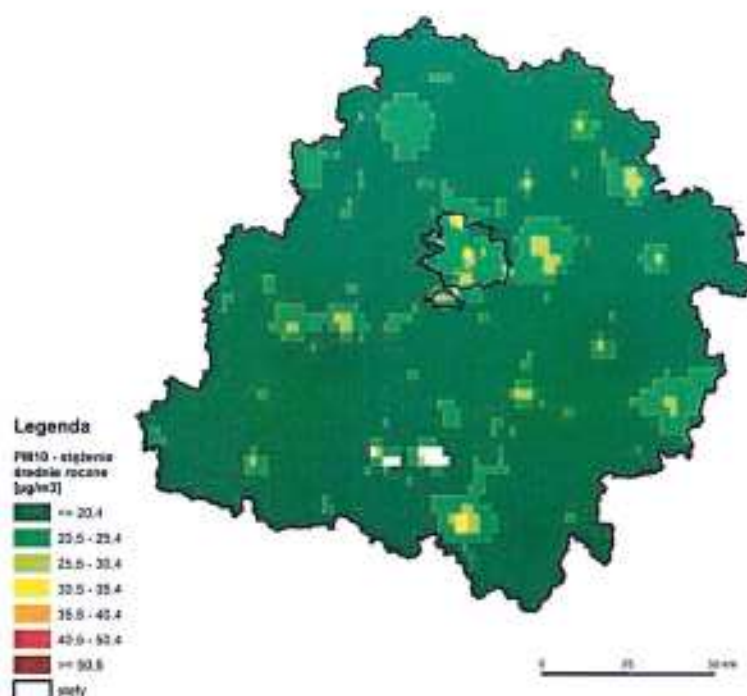
W skali kraju województwo łódzkie ma istotny udział w emisji SO_x (14,7%) i NO_x (10,4%). Udziały pozostałych bilansowanych zanieczyszczeń wynoszą po ok. 7%. Wielkości emisji jednostkowych (z km²) z obszaru aglomeracji łódzkiej były znacznie wyższe niż z pozostałego obszaru województwa.

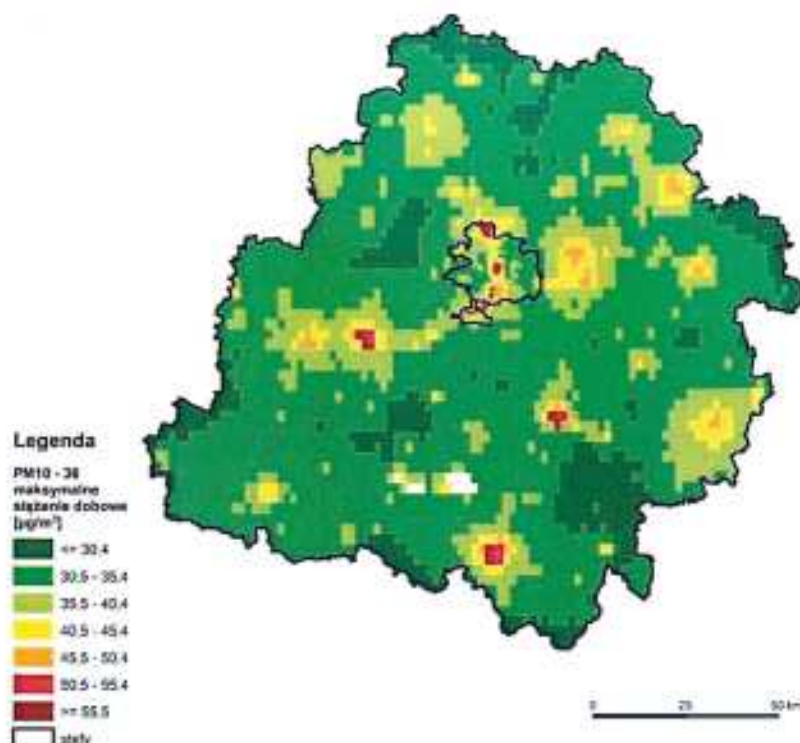
Rysunek 1. Podział administracyjny województwa łódzkiego [opracowanie ROCZNA OCENA JAKOŚCI POWIETRZA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM raport wojewódzki za rok 2020, źródło danych: Państwowy Rejestr Granic, GUGiK]

Rysunek 2. Zasięg obszarów przekroczeń dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie łódzkim w 2020 roku [opracowanie: ROCZNA OCENA JAKOŚCI POWIETRZA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM raport wojewódzki za rok 2020, źródło danych: GIOŚ]

Rysunek 3. Rozkład przestrzenny wartości stężenia średniego rocznego pyłu PM10 w województwie łódzkim w 2020 roku, opracowany z wykorzystaniem metody szacowania w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2020 wykonanego przez IOŚ-PIB [opracowanie: ROCZNA OCENA JAKOŚCI POWIETRZA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM raport wojewódzki za rok 2020, źródło danych: GIOŚ, IOŚ-PIB]

Rysunek 4. Rozkład przestrzenny 36 maksymalnej wartości stężenia 24-godzinnego pyłu PM10 w województwie łódzkim w 2020 roku, opracowany z wykorzystaniem metody szacowania w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2020 wykonanego przez IOŚ-PIB [opracowanie: ROCZNA OCENA JAKOŚCI POWIETRZA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM raport wojewódzki za rok 2020, źródło danych: GIOŚ, IOŚ-PIB]

Podsumowanie wyników oceny ze względu na ochronę zdrowia:

Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C):

Kod strefy	Nazwa strefy	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM10
PL1001	Aglomeracja Łódzka	A	A	A	A	A ^[1]	C
PL1002	strefa łódzka	A	A	A	A	A ^[1]	C

Kod strefy	Nazwa strefy	Pb(PM10)	As(PM10)	Cd(PM10)	Ni(PM10)	BaP(PM10)	PM2.5
PL1001	Aglomeracja Łódzka	A	A	A	A	C	C1 ^[2]
PL1002	strefa łódzka	A	A	A	A	C	C1 ^[2]

Kod strefy	Nazwa strefy	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM10
PL1001	Aglomeracja Łódzka	A	A	A	A	A ^[1]	C
PL1002	strefa łódzka	A	A	A	A	A ^[1]	C

Kod strefy	Nazwa strefy	Pb(PM10)	As(PM10)	Cd(PM10)	Ni(PM10)	BaP(PM10)	PM2.5
PL1001	Aglomeracja Łódzka	A	A	A	A	C	C1 ^[2]
PL1002	strefa łódzka	A	A	A	A	C	C1 ^[2]

Tabela 1. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń [opracowanie: ROCZNA OCENA JAKOŚCI POWIETRZA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM raport wojewódzki za rok 2020, źródło danych: GIOŚ, IOŚ-PIB]

[1] Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2

[2] Dla pyłu PM2,5 – poziom dopuszczalny II faza, strefy uzyskały klasę C1

W roku 2020 doszło do przekroczenia wartości 24-godzinowej stężenia pyłu PM10 na 7 stanowiskach spośród 25 wziętych do oceny. Nie doszło do przekroczenia dopuszczalnej wartości średniej rocznej $Da=40\mu g/m^3$. Najwyższe stężenia wystąpiły na terenie aglomeracji łódzkiej, Piotrkowa Trybunalskiego, Radomska i Zduńskiej Woli. W porównaniu z latami poprzednimi widoczna jest poprawa jakości powietrza pod kątem ww. zanieczyszczenia. Jeszcze do roku 2018

dochodziło do przekraczania 24-godzinnego poziomu dopuszczalnego na niemal wszystkich stanowiskach pomiarowych oraz do przekraczania średniorocznego poziomu dopuszczalnego na wybranych stanowiskach. Ważna jest również sama liczba dni z przekroczeniami D24h. O ile kilka lat temu zdarzały się stanowiska, gdzie takich dni było nawet powyżej 100 w ciągu roku, obecnie jest to zazwyczaj nie więcej niż 40 dni. Na przestrzeni kilku lat stężenia obniżyły się o ok. 25%. Nie mniej osiągnięcie standardów jakości powietrza uzależnione jest również od dalszego zmniejszania emisji powierzchniowej.

Na podstawie matematycznego modelowania jakości powietrza dla roku 2020 wykonanego przez IOŚ-PIB, określono występowanie w Gminie Tuszyn:

- przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀ (BaP(PM₁₀) wartości rocznej, cel ochrony – ochrona zdrowia,)
- przekroczenie wskaźnika O₃ poziomu długoterminowego (cel ochrony – ochrona zdrowia czas uśredniony 8 godz., cel ochrony – ochrona roślin czas uśredniony - AOT40,

Źródło: ROCZNA OCENA JAKOŚCI POWIETRZA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM raport wojewódzki za rok 2020

Ze względu na przekroczenia wartości poziomu dopuszczalnego i docelowego stężenia substancji w powietrzu konieczne jest przeprowadzenie działań naprawczych w Gminie Tuszyn.

Obszar przekroczeń dobowej wartości poziomu dopuszczalnego stężenia PM₁₀ na terytorium Gminy Tuszyn wyznaczony został na podstawie modelowania matematycznego obejmował swym zasięgiem otoczenie trasy Łódź-Katowice na której nasilony ruch komunikacyjny jest głównym źródłem emisji zanieczyszczeń.

Ważną rolę w rozprzestrzenianiu się zanieczyszczeń odgrywają czynniki meteorologiczne oraz fizyczno - geograficzne. Stwierdzono, że największym emiterem substancji niebezpiecznych do powietrza są domy prywatne tzw. niska emisja. Powodem takiego stanu rzeczy jest bardzo niska efektywność energetyczna poszczególnych budynków na terenie Gminy. Chodzi tu szczególnie o budynki prywatne. Jakość ocieplenia oraz system ogrzewania nie są nowoczesne i efektywne.

W ponad 90% domów na terenie gminy znajdują się piece węglowe. To one są odpowiedzialne za

powstawanie znacznych zanieczyszczeń powietrza.

Stan wód podziemnych i powierzchniowych

Głównym źródłem zanieczyszczeń dla wód powierzchniowych były w Gminie Tuszyn nawozy mineralne i organiczne oraz chemiczne środki ochrony roślin. Transport biogenów do wód powierzchniowych odbywał się różnymi drogami m.in. w wyniku spływów powierzchniowych oraz infiltracji do gruntu. Drugą grupę zanieczyszczeń deklasyfikujących rzeki były biogeny, które świadczą o zanieczyszczeniach obszarowych typu rolniczego.

W roku 2020 zgłoszono eksploatację 21 nowych przydomowych oczyszczalni ścieków (15 szt. z terenu Gminy Tuszyn oraz 6 szt. z terenu Miasta Tuszyna) wykorzystywanych na potrzeby własnego gospodarstwa domowego lub rolnego w Gminie Tuszyn.

Ochrona przed substancjami niebezpiecznymi

Koszty związane z usunięciem wyrobów zawierających azbest zgodnie z założeniami Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032 powinny być finansowane przez środki własne właścicieli – zarządców obiektów budowlanych, środki własne inwestorów prywatnych, środki funduszy ochrony środowiska, środki pomocowe Unii Europejskiej, środki własne jednostek samorządowych oraz kredyty. Inicjatywy samorządu terytorialnego, zmierzające do sukcesywnego usuwania wyrobów azbestowych i likwidacji skutków ich szkodliwości dla mieszkańców i środowiska dają możliwości dofinansowania powyższych działań z funduszy jednostek samorządowych, środków celowych funduszy ekologicznych, a także ze środków funduszy Unii Europejskiej.

6.13. Odpady Komunalne

Odbiór i zagospodarowanie odpadów od mieszkańców Gminy Tuszyn w roku 2020 realizowany był przez firmę FB Serwis (od 1 stycznia 2020 r. do dnia 28 lutego 2020 r.) oraz Firmę JUKO Sp. z o. o. (od dnia 2 marca 2020 r. do dnia 31 grudnia 2020 r.) wyłonioną w wyniku przetargu nieograniczonego.

Na terenie Gminy prowadzono selektywną zbiórkę odpadów komunalnych obejmującą frakcje odpadów: papieru, metalu, tworzywa sztucznego, szkła i opakowań wielomateriałowych oraz odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, odpady niebezpieczne powstałe w gospodarstwach domowych, popiół z palenisk, przeterminowane leki, chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne, odpady tekstyliów i odzieży, zużyte żarówki, lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć (światłówki), magnetyczne i optyczne nośniki informacji (płyty DVD, CD, kasety VHS), opakowania ze styropianu, odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwach domowych wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi.

Na terenie Gminy funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), gdzie w roku 2020 przyjmowane były odpady komunalne zebrane w sposób selektywny wytworzone przez mieszkańców nieruchomości położonych na terenie Gminy.

Bezpośrednio od właścicieli nieruchomości zamieszkałych odbierane były selektywnie zgromadzone odpady komunalne wg następujących frakcji: papier, metal, tworzywa sztuczne i opakowania wielomateriałowe, szkło oraz odpady ulegające biodegradacji i popiół.

Ilość zebranych odpadów z terenu nieruchomości zamieszkałych oraz odebranych z PSZOK w sposób selektywny za 2020 rok przedstawia się następująco w tonach:

1. Ogółem ilość odpadów zbieranych selektywnie – 2.482,273 Mg,
2. Papier i tektura – 140,70 Mg,
3. Szkło – 355,71 Mg,
4. Tworzywa sztuczne – 344,69 Mg,
5. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny – 31,29 Mg,
6. Odpady wielkogabarytowe – 203,92 Mg,

7. Odpady ulegające biodegradacji – 899,62 Mg,
8. Zmieszane odpady opakowaniowe – 0,28 Mg,
9. Zmieszane odpady z betonu i gruzu ceglanego – 86,33 Mg,
10. Leki - 0,203 Mg,
11. Materiały izolacyjne – 0,06 Mg,
12. Opony – 16,37,
13. Lampy fluorescencyjne -0.32 Mg,
14. Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych – 0,82 Mg,
15. Tekstylia – 2,42 Mg,
16. Pozostałe – 399,54 Mg,
17. Zmieszane odpady komunalne – 905,50 Mg.

W roku 2018 zebrano na terenie Gminy Tuszyn ogółem odpadów 4 393,40 Mg w tym z terenu nieruchomości zamieszkałych 3.403,89 Mg. W roku 2019 zebrano na terenie Gminy Tuszyn z terenu nieruchomości zamieszkałych 3.664,001 Mg., co stanowi wzrost o 8% ilości odpadów wytworzonych i odebranych na terenie Gminy Tuszyn. W roku 2020 zebrano na terenie Gminy Tuszyn ogółem odpadów 4 360,805 Mg w tym z terenu nieruchomości zamieszkałych 3.387,773 Mg, co stanowi spadek o 7,5 % ilości odpadów wytworzonych i odebranych na terenie Gminy Tuszyn względem roku ubiegłego.

W roku 2018 z nieruchomości zamieszkałych odebrano 1.916,38 Mg odpadów niesegregowanych. W 2019 odebrano 2.203,06 Mg a w roku 2020 – 905,50 Mg co stanowi 41% ilości odpadów niesegregowanych w roku 2019.

W roku 2019 odbiór odpadów selektywnych wyniósł 1.461,94 Mg, a w roku 2020 - 2482,273 Mg co wskazuje na wzrost o 70%.

Zwiększona ilość odebranych odpadów w sposób selektywny wynika ze zmiany sposobu zbierania

odpadów przez mieszkańców Gminy i przejścia z systemu nieselektywnej zbiórki odpadów na selektywną zbiórkę odpadów w 2019 roku.

W roku 2020 na podstawie danych pochodzących ze złożonych przez właścicieli nieruchomości deklaracji liczba mieszkańców gminy wynosi 11.963 zaś zgodnie z danymi pochodzącymi z rejestru mieszkańców gminy (rejestr osób zameldowanych) 12.275. W roku tym 185 właścicieli złożyło swoje pierwsze deklaracje na nieruchomości zamieszkałe dotąd nie funkcjonujące w systemie gospodarki odpadami komunalnymi.

Zapisy art. 3b i 3c ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach obligują gminy do ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania oraz do osiągnięcia poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (Dz. U. z 2017 r. poz. 2412) określa poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w 2020 r. powinien nie przekraczać 35%.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2167):

- poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła w 2020 r. powinien wynosić nie mniej niż 50 %.
- poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w 2020 r. powinien wynosić nie mniej niż 70 %. Informacja o osiągniętych w roku 2020 wymaganych prawem poziomach recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych oraz poziomach ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji

przekazywanych do składowania zostanie przedstawiona w analizie gospodarki komunalnej na terenie Gminy Tuszyn za 2020 rok po złożeniu sprawozdań przedstawionych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości. Zgodnie z art. 9n ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach sprawozdania za 2020r.: podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, podmiot prowadzący punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych, podmiot zbierający odpady komunalne, oraz podmiot zbierający odpady komunalne przyjmującego odpady komunalne od innego zbierającego odpady komunalne, jest obowiązany do sporządzania rocznych sprawozdań w terminie do dnia 31 sierpnia 2021 r.

W roku 2020 - 11 firm na terenie Gminy Tuszyn posiadało wpis do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych, w prowadzonym rejestrze działalności regulowanej nie wykreślono oraz nie wpisano nowych podmiotów. Wydane zostały 3 decyzje oraz 1 decyzja- wygaszono zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych.

W ramach Gospodarki Odpadami w Gminie Tuszyn prowadzona była edukacja ekologiczna oraz prowadzono działania informacyjne polegające na rozpowszechnianiu ulotek oraz toreb wielokrotnego użytku, publikacji na stronach Urzędu Miasta w Tuszynie zalet i sposobu kompostowania odpadów biodegradowalnych, zakazu spalania odpadów w domowych piecach i ogniskach, o toksycznym wpływie na zdrowie ludzi.

Funkcjonuje strona internetowa Urzędu Miasta w Tuszynie <http://tuszyn.info.pl/>, na której zamieszczane są wiadomości dot. gospodarki odpadami komunalnymi, komunikat o obowiązku przedkładania informacji o wyrobach zawierających azbest, informacje dotyczące azbestu, Program Ochrony Środowiska dla Gminy Tuszyn wraz z prognozą oddziaływania, Programy Ochrony Powietrza i Plany Działań Krótkoterminowych, ponadto prezentowane są eko-ulotki: „W domowym piecu spalanie śmieci truje i rujnuje”, „Informacje dotyczące segregacji odpadów”.

Na stronie internetowej www.tuszyn.org.pl zamieszczane są informacje dotyczące ochrony środowiska: Mulczowania traw, kontroli prawidłowej segregacji odpadów komunalnych w Gminie Tuszyn, Apele o oszczędzanie wody, Zero Waste Tuszyn, Zero Waste a odpady wielkogabarytowe,

Śmieci globalny problem, Segreguj i przetwarzaj, Sprzątanie a trend Zero Waste, Eko Przestępcy, Jak uniknąć podwyżki opłat. Gmina Tuszyn corocznie wspiera akcję sprzątania świata prowadzoną przez Szkoły i Przedszkola z terenu Gminy.

6.14. Kultura

W Gminie Tuszyn w 2020 r. działalnością kulturalną zajmowało się Miejskie Centrum Kultury im. Wł. St. Reymonta w Tuszynie przy ul. Noworzgowskiej 20A, w skład którego wchodzi Miejska Biblioteka Publiczna w Tuszynie, filia Miejskiego Centrum Kultury w Tuszynie z filią MBP w Tuszynie przy ul. Prusa 7, świetlica wiejska w Żerominie z punktem bibliotecznym przy ul. Tuszyńskiej 13D, świetlica wiejska w Kruszowie przy ul. Trybunalskiej 19 oraz świetlica wiejska w Szczukwinie przy ul. Glinianej 12 oraz Izba Pamięci w Tuszynie przy ul. 3 Maja 49.

Miejskie Centrum Kultury w Tuszynie prowadziło różnorodne zajęcia cykliczne oraz warsztaty okazjonalne. Organizowało koncerty, przedstawienia teatralne, konkursy oraz imprezy plenerowe. Pomagało i wspierało inicjatywy zewnętrznych jednostek takich jak, szkoły stowarzyszenia, koła gospodyń wiejskich oraz sołectwa.

Miejskie Centrum Kultury w Tuszynie w 2020 r. organizowało następujące zajęcia cykliczne, które odbywały się w zależności od specyfiki raz lub dwa razy w tygodniu (z wyłączeniem miesięcy wakacyjnych, w okresie lockdown-u działania były prowadzone on-line/ hybrydowo. W okresie od stycznia do marca zajęcia odbywały się stacjonarnie, od połowy marca do końca maja zajęcia odbywały się on-line, w czerwcu oraz we wrześniu i październiku zajęcia odbywały się stacjonarnie, w listopadzie i w grudniu zajęcia odbywały się częściowo on-line a częściowo stacjonarnie.

<u>W MCK w Tuszynie, ul. Noworzgowska 20A</u>	<u>MCK w Tuszynie, ul. Prusa 7</u>

plastyczne (w tym: rysunek, malarstwo, zabawy plastyczne dla przedszkolaków, rękodzieło, kolorowe dzieje Polski), średnia tygodniowa ilość osób, które uczęszczały na zajęcia to – 15	plastyczne (w tym: rysunek, malarstwo, zabawy plastyczne dla przedszkolaków, rękodzieło, majsterkowo, kolorowe dzieje Polski), średnia tygodniowa ilość osób, które uczęszczały na zajęcia to – 10
muzyczne (w tym: nauka gry na keyboardzie, nauka gry na gitarze klasycznej i basowej, prowadzenie zespołu muzycznego), średnia tygodniowa ilość osób, które uczęszczały na zajęcia to – 17	muzyczne (w tym: nauka gry na keyboardzie, nauka gry na gitarze klasycznej i basowej, prowadzenie zespołu muzycznego), średnia tygodniowa ilość osób, które uczęszczały na zajęcia to – 5
taneczne (w tym zajęcia ruchowe dla przedszkolaków, nauka tańca nowoczesnego), średnia dzienna ilość osób, które uczęszczały na zajęcia to – 20	taneczne (w tym zajęcia ruchowe dla przedszkolaków, nauka tańca nowoczesnego), średnia dzienna ilość osób, które uczęszczały na zajęcia to – 10
ruchowe dla dorosłych (w tym: fitness, zumba, gimnastyka dla seniorów), średnia dzienna ilość osób, które uczęszczały na zajęcia to – 40	ruchowe dla dorosłych (w tym: fitness, gimnastyka dla seniorów), średnia miesięczna ilość osób, które uczęszczały na zajęcia to – 20
klub malucha (różnorodne zajęcia rozwojowe dla dzieci w wieku 2-3 lata), ilość wejść/odwiedzin w roku to - 76	
sala zabaw dla dzieci – figloraj , w tym urodziny, ilość wejść/odwiedzin w roku to - 411	
zajęcia wokalne – średnia tygodniowa ilość osób na zajęciach to - 7	
fotograficzne – średnio na zajęciach 8 uczestników	
orkiestra dęta – średnio 15 uczestników na zajęciach	
sterownia – średnio 12 uczestników na zajęciach	
.....	zajęcia ruchowe „ Aktywna mama i dziecko”- ilość osób w tygodniu 4

W 2020 r. ze względu na pandemię nie pojawiły się żadne nowe zajęcia w MCK, a niektóre stałe zajęcia zostały nawet tymczasowo zawieszone. Uczestnicy cyklicznych zajęć brali udział w konkursie poza Gminą Tuszyn tj. w Ogólnopolskim Konkursie Fotograficznym „Power of Łódź-Potęga Łodzi”.

Miejskie Centrum Kultury zorganizowało w 2020 r. 21 **wydarzeń/ konkursów/ przeglądów kulturalnych (stacjonarnie lub on-line)**, poniżej w tabeli przedstawiono dokładny wykaz:

Nazwa imprezy/wydarzenia	Orientacyjna ilość osób
Final WOŚP – koncert i licytacje	200
Przedstawienie teatralne dla dzieci „ Calineczka ”	120
Dyskoteka dla młodzieży	35
Bał karnawałowy dla dzieci	45
Warsztaty zimowe dla dzieci w wieku 7-12 lat	30
Koncert z okazji Dnia Kobiet i Mężczyzn	110
Wystawa fotograficzna zdjęć Klubu Fotograficznego Blenda - Tuszyn pn. „ Opowiem Ci o Tuszynie”	wystawa udostępniona on-line na FB
Koncert muzyczny pn. „ Teraz Taras”	przechodnio 20
Letnie warsztaty stacjonarne dla dzieci w wieku 7-12 lat	20
Letnie pikniki dla dzieci „ Happy Bus” (3 szt.)	przechodnio po 30
Narodowe Czytanie - impreza plenerowa	70
Warsztaty artystyczne dla seniorów pn. „ Przystanek 60+ ”	25
Konkurs plastyczny w ramach projektu pn. „ Jan Paweł II taki zwykły a niezwykły ”	35
Konkurs poetycki w ramach projektu pn.	11

„Jan Paweł II taki zwykły a niezwykły”	
Tworzenie instalacji plastycznej pn. „Góra dobrych uczynków”	20
Koncert pieśni papieskich w ramach projektu pn. „Jan Paweł II taki zwykły a niezwykły”	wydarzenie on-line na FB oraz Youtube
Plejada - konkurs muzyczny dla dzieci i młodzieży z Gminy Tuszyn	wydarzenie on-line na FB oraz Youtube
Konkurs plastyczny pn. „Aniołek Bożonarodzeniowy”	26

Miejskie Centrum Kultury w Tuszynie brało czynny udział w naborze do różnych projektów, w 2020 r. udało nam się zakwalifikować do następujących działań:

1) Miejskie Centrum Kultury zostało partnerem w projekcie Łódzkiego Domu Kultury „**Lokomotywa po wiedzę – Eco Fashion – projekt ekologiczno-artystyczny dla dzieci z województwa łódzkiego**”. Projekt skierowany był do dzieci w wieku 7-12 lat uczęszczających na zajęcia do MCK. Celem projektu była edukacja i pobudzanie w młodych ludziach potrzeby zgłębiania wiedzy w zakresie ochrony środowiska i mody. Ilość uczestników 20 osób. W ramach projektu miały się odbyć liczne warsztaty i wyjazdy w okresie od marca do maja. Niestety z powodu pandemii odbył się jedynie jeden wyjazd do Muzeum Włókiennictwa i na Politechnikę Łódzką w dniu 6.03.2020 r. Udział dzieci w projekcie był całkowicie bezpłatny;

2) W miesiącach czerwiec – wrzesień został zrealizowany kolejny projekt, sfinansowany w 100% przez Narodowe Centrum Kultury pn. „**MCK Tuszyn w sieci**”, w którym kadra MCK zwiększyła swoje kompetencje cyfrowe poprzez cykl szkoleń oraz powstała nowa strona internetowa www.mcktuszyn.pl;

3) W październiku i listopadzie został zrealizowany projekt pn. „**Jan Paweł II taki zwykły a niezwykły**” dofinansowany przez ŁDK w ramach współorganizacji projektów kulturalnych województwie łódzkim. W ramach projektu odbyły się: konkurs plastyczny, konkurs poezji, tworzenie instalacji artystycznej pn. „Góra dobrych uczynków”, wydano folder z pracami

nagrodzonych uczestników konkursów oraz odbył się koncert on-line pieśni papieskich.

4) Miejska Biblioteka Publiczna w Tuszynie od września 2020 r. bierze udział w kampanii Instytutu Książki „Mała książka-wielki człowiek”. Jest to projekt przeznaczony dla dzieci w wieku przedszkolnym. Akcja ma na celu zachęcenie rodziców i dzieci do odwiedzania biblioteki i codziennym czytaniu z dziećmi książek. Każde dziecko, które przyjdzie z rodzicem otrzymuje „Wyprawkę Czytelniczą” składającą się z pierwszej czytanki, broszury dla rodzica (poradnika o korzyściach wpływających z codziennego czytania) oraz z Karty Małego Czytelnika;

5) MBP w Tuszynie, przy ul. Noworzgowskiej 20A znajduje się cyfrowa wypożyczalnia międzybiblioteczna pn. „ACADEMICA”. Projekt realizowany był przez Bibliotekę Narodową oraz Naukową i Akademicką Sieć Komputerową, finansowany był z funduszy Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, Działanie 2.3: Inwestycje związane z rozwojem infrastruktury informatycznej nauki;

6). MCK zaangażowało się również w pomoc podczas pandemii, pracownicy uszyli prawie 600 szt. maseczek, które były bezpłatnie rozdawane mieszkańcom, m.in. za pośrednictwem MOPS-u.

MCK w Tuszynie licznie pomaga przy oddolnych inicjatywach mieszkańców, sołectw czy stowarzyszeń. Niestety w roku 2020 została wsparta jedna inicjatywa tj. Piknik zorganizowany przez OSP Modlica, który odbył się 15.08.2020 r. Został sfinansowany wynajem dmuchanej zjeżdżalni podczas odbywającego się pikniku.

Miejska Biblioteka Publiczna w Tuszynie, która działa w strukturach MCK tworzą MBP przy ul. Noworzgowskiej 20A, filia MBP przy ul. Prusa 7 oraz punkt biblioteczny w Żerominie przy ul. Tuszyńskiej 13D. MBP w Tuszynie prowadziła elektroniczny system wypożyczeń w programie MAK+. W Bibliotece prowadzony był również punkt ksero.

2020 r.	MBP w Tuszynie	Filia MBP Tuszynie
Czytelnicy ogółem:	1156	157
Uczące się:	328	26
Pracujące:	567	68

Emeryci, renciści i bezrobotni:	261	63
Wypożyczenia ogółem:	25710 vol.	1879 vol.
W tym dla dzieci i młodzieży:	6990 vol.	260 vol.
Stan księgozbioru:	31452 vol.	6049vol.
W tym lit. piękna dla dorosłych	16606 vol.	3068 vol.
W tym lit. piękna dla dzieci i młodzieży	8050 vol.	1806 vol.
W tym lit. popularnonaukowa	6796 vol.	1157 vol.
Zakupiono książek	739 vol.	106 vol.
W tym ze środków budżetowych	560 vol.	78 vol.
Z dotacji MKiDN	179 vol.	61 vol.
Dary	371 vol.	36 vol.
Czasopisma	10 szt.	0 szt.
Ilość zorganizowanych spotkań dla grup przedszkolnych	2	1

Świetlica w Żermonie

W Żerominie działała świetlica wiejska (z wyłączeniem miesięcy podczas, których świetlica ze względu na ograniczenia związane z pandemią nie funkcjonowała), którą średnio w miesiącu odwiedziło 20 dzieci (świetlica działała 3 dni w tygodniu, po 3,5 godziny dziennie). Działał tam również punkt biblioteczny, z którego w 2020 r. skorzystało 27 czytelników. Liczba wypożyczeń to 349, liczba odwiedzin – 107.

Świetlica w Kruszowie

W świetlicy ze względu na ograniczenia nie zostały zorganizowane żadne przedsięwzięcia.

Świetlica w Szczukwinie

W świetlicy ze względu na ograniczenia nie zostały zorganizowane żadne przedsięwzięcia.

6.15. Sport i Rekreacja

W skład Miejskiego Centrum Sportu i Wypoczynku w Tuszynie wchodzi następujące obiekty:

- 1) Kryta Pływalnia „Oceanik” położona w Tuszynie przy ul. Noworzgowskiej 20, będąca jednocześnie siedzibą Miejskiego Centrum Sportu i Wypoczynku w Tuszynie. W budynku Krytej Pływalni znajduje się Grota Solna z tężnią solankową, a na terenie zielonym przyległym do budynku pływalni, znajduje się rekreacyjna siłownia plenerowa;
- 2) Obiekt sportowy „Moje Boisko – Orlik 2012” położony w Tuszynie przy ul. Noworzgowskiej 30.
- 3) Stadion Miejski położony w Tuszynie przy ul. Poniatowskiego 13;
- 4) Hala widowiskowo-sportowa im. Solidarności położona w Tuszynie przy ul. Tysiąclecia 8;
- 5) Boisko wielofunkcyjne w Tuszynie przy ul. Szpitalnej 3.

Celem działalności MCSiW w Tuszynie była realizacja działań z zakresu kultury fizycznej, turystyki i wypoczynku ze szczególnym uwzględnieniem tworzenia właściwych warunków dla dzieci i młodzieży. Przedmiotem działania MCSiW był całokształt działalności w zakresie kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych, a w szczególności:

- a) świadczenie usług dla ludności w zakresie sportu, rekreacji, turystyki i wypoczynku,
- b) udostępnienie bazy MCSiW szkołom działającym na terenie Gminy Tuszyn na realizację zadań programowych w zakresie kultury fizycznej,
- c) udzielanie pomocy szkoleniowej oraz udostępnianie bazy i sprzętu na realizację zajęć sportowych,
- d) propagowanie umiejętności bezpiecznego uprawiania sportu wśród mieszkańców gminy,

e) kształtowanie, szczególnie wśród dzieci i młodzieży, zachowań promujących zdrowy sposób spędzania wolnego czasu.

Z początkiem 2020 roku, na obiekcie hali sportowo-widowiskowej należącej do Miejskiego Centrum Sportu i Wypoczynku w Tuszynie rozegrany został III Turniej Halowej Piłki Nożnej Strażaków z tereny powiatu łódzkiego wschodniego. Turniej zorganizowany został przez Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Koluszkach, a także Zarząd Oddziału Powiatowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP. Do udziału w turnieju zgłosiło się 12 drużyn, które podzielono na cztery grupy.

W miesiącu lutym przez pięć kolejnych sobót na obiekcie hali sportowej w Tuszynie został zorganizowany turniej piłki nożnej o puchar Burmistrza Miasta Tuszyna „Jaga Cup 2020”. Turniej halowej piłki nożnej skierowany był dla dzieci z roczników 2009-2014 z klubu Jagiellonia Tuszyn oraz drużyn występujących w rozgrywkach ligowych z całego województwa łódzkiego.

Pod koniec marca 2020r. złożony został do Ministerstwa Sportu i Turystyki wniosek o dofinansowanie zadania inwestycyjnego pn.: *„Remont stadionu miejskiego poprzez budowę zaplecza szatniowo-sanitarnego”* ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w ramach programu „Sportowa Polska – Program Rozwoju Lokalnej Infrastruktury Sportowej – Edycja 2020”. Wartość zaplanowanej inwestycji w ramach programu stanowi kwotę 1 624 311 zł brutto, z czego 50 % stanowiłoby ewentualne dofinansowanie.

MCSiW w Tuszynie na terenie Gminy realizuje swoje działania statutowe poprzez współpracę z lokalnymi klubami i stowarzyszeniami sportowymi, które dzięki udostępnionej bazie administrowanych obiektów prowadzą sekcje piłki nożnej oraz piłki siatkowej. Owocna współpraca przekłada się na organizację turniejów o puchar Burmistrza Miasta Tuszyna. Liczne sukcesy towarzyszące grupą piłkarskim oraz siatkarskim przyciągają z roku na rok coraz liczniejsze grupy dzieci i młodzieży uczestniczące w pozaszkolnych, sekcyjnych zajęciach sportowych. Realizację działań statutowych MCSiW w Tuszynie realizuje poprzez współpracę z ościennymi Gminami, na terenie których nie ma obiektu Krytej Pływalni, ministerialny Program „Umiem Pływać” przeznaczony dla uczniów klas III Szkół Podstawowych. W marcu 2020r. na obiekcie Krytej Pływalni rozpoczęty został powszechny program „Umiem pływać”, który zakłada systematyczny i powszechny udział dzieci w pozalekcyjnych i pozaszkolnych zajęciach sportowych

z zakresu nauki pływania. Zajęcia w ramach projektu to przede wszystkim propozycja skorzystania z możliwości nabycia podstawowych umiejętności pływania, ale również możliwość rozwijania i podnoszenia sprawności fizycznej, zachęcenia do systematycznego uprawiania sportu w czasie wolnym od nauki i aktywnego trybu życia.

Z powodu wystąpienia na terenie kraju stanu epidemii wywołanej zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 z dniem 12 marca 2020r. zostały zamknięte wszystkie obiekty sportowe należące do zasobów MCSiW w Tuszynie. Zamknięcie obiektów uniemożliwiło kontynuowanie powszechnego programu nauki pływania, kontynuowanie sekcji nauki pływania oraz organizacji wszystkich corocznych turniejów, zawodów i rozgrywek sportowych.

Wyjątkowo w miesiącu kwietniu, wykorzystując czas przymusowego zamknięcia obiektów związanych z wprowadzonym stanem epidemii na obiekcie krytej pływalni przeprowadzona została trzytygodniowa przerwa technologiczna, podczas której wymieniona została woda basenowa we wszystkich nieckach, wykonane zostały przeglądy i serwisy techniczne urządzeń i instalacji systemu uzdatniania wody basenowej. Ponadto na obiekcie hali sportowej wykonano malowania wszystkich szatni oraz holu głównego.

Równolegle z występującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii na obiekcie krytej pływalni, która jest jednocześnie siedzibą MCSiW w Tuszynie, rozpoczęły się w miesiącu lipcu prace termomodernizacyjne w ramach projektu pn.: *„Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Gminie Tuszyn”* współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa łódzkiego na lata 2014 -2020.

Całe zadanie podzielone zostało na dwa etapy prac remontowo-budowlanych, których efektem końcowym będzie poprawa charakterystyki energetycznej budynku. W zakres pierwszego etapu dotyczącego termomodernizacji budynku wchodziły m.in.:

- prace przygotowawcze do docieplenia budynku takie jak: demontaż instalacji odgromowej,
- demontaż obróbek blacharskich, rozbiórka pokrycia z papy oraz izolacji cieplnej,
- demontaż instalacji podciśnieniowej odwodnienia dachu,
- docieplenie ścian zewnętrznych kondygnacji nadziemnych,
- docieplenie stropodachu części niskiej,
- wykonanie nowej instalacji podciśnieniowej odwodnienia dachu,

- wymiana okien i drzwi zewnętrznych,
- wymiana zjeżdżalni rurowej wraz z jej ociepleniem.

Drugi etap to modernizacja źródła ciepła, w zakres której wchodzi m.in.:

- wykonanie przyłączy ciepłych do pomp ciepła i kotłów gazowych,
- montaż pięciu gazowych pomp ciepła i siedmiu kondensacyjnych kotłów gazowych,
- wykonanie przyłączy ciepłych,
- wykonanie instalacji gazowej i elektrycznej,
- wymiana centrali basenowej.

Skończony zestaw pomp ciepła i kotłów gazowych zamontowany został na potrzeby centralnego ogrzewania budynku oraz na potrzeby ciepłe dla trzech nagrzewnic central dachowych i centrali basenowej. Wszystkie prace związane z termomodernizacją budynku zakończone zostały w początku grudnia 2020r.

Na podstawie złożonego w miesiącu marcu wniosku do Ministerstwa Sportu na dofinansowanie zadania inwestycyjnego pn.: *„Remont stadionu miejskiego poprzez budowę zaplecza szatniowo-sanitarnego”*, w dniu 7 lipca 2020r. został podany do publicznej wiadomości protokół zbiorczy z oceny formalno-merytorycznej Zespołu do spraw opiniowania wniosków o dofinansowanie zadań inwestycyjnych ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej, w którym Gmina Tuszyn otrzymała przedmiotowe dofinansowanie. Efektem powyższych działań było podpisanie w dniu 9 listopada 2020r. umowy z Ministerstwem Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu na dofinansowanie przedmiotowego zadania inwestycyjnego.

6.16. Oświata i Edukacja

Sieć szkół i przedszkoli na terenie Gminy Tuszyn na koniec roku 2020.

Szkoły:

- 1) Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Władysława Jagiełły w Tuszynie;
- 2) Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Stefanii Sempołowskiej w Tuszynie;
- 3) Szkoła Podstawowa im. Franciszka Kujawińskiego w Górkach Dużych;
- 4) Szkoła Podstawowa im. Królowej Jadwigi w Wodzinie Prywatnym;

5) Liceum Ogólnokształcące im. Jana Pawła II w Tuszynie.

Przedszkola:

1) Przedszkole Miejskie nr 2 „Pod Sosnami” w Tuszynie;

3) Zespół Przedszkolny w Tuszynie, w skład którego wchodzi:

- Przedszkole Miejskie Nr 1 w Tuszynie,
- Przedszkole Miejskie Nr 3 w Tuszynie,
- Oddział w Garbowie,
- Oddział w Tuszynie.

Liczba uczniów i oddziałów:

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	w tym:	w tym:					
					I	II	III	IV	V	VI
1.	SP1	22	453	65	51	41	54	35	56	
2.	SP2	20	374	48	42	68	38	28	59	
3.	SPGD	8	78	12	13	8	8	8	9	
4.	SPWP	8	90	10	9	12	12	12	12	
	RAZEM	58	995	135	115	129	112	83	136	
1.	LO	4	107	30	48	29	-	-	-	
	RAZEM	4	107	30	48	29	-	-	-	
	OGÓŁEM	62	1102	165	163	158	112	83	136	

Liczba uczniów w przedszkolach i liczba oddziałów:

Lp.	wyszczególnienie	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
1.	PM1	4	87
2.	PM2	5	112
3.	PM3	4	91
4.	Oddział Garbów	1	16
5.	Oddział Tuszyn	1	24
6.	Oddział SPWP	2	40
7.	Oddział SPGD	1	21

8	Winners	1	17
9	Winners I	1	25
	OGÓŁEM	20	433

W roku szkolnym 2020/2021 w gminnych przedszkolach, szkołach prowadzonych przez Gminę Tuszyn zatrudnionych było **185** nauczycieli oraz **71** pracowników administracji i obsługi.

Zatrudnienie w szkołach i przedszkolach w roku szkolnym 2020/2021

Lp.	Wyszczególnienie	Zatrudnienie		w tym		w tym	
		etaty	osoby	nauczyciele		pozostali	
				etaty	osoby	etaty	osoby
1.	SP1	53,61	56	41,61	44	12,00	
2.	SP2	50,01	57	37,51	44	12,50	
3.	SPGD	16,51	23	14,01	20	2,50	
4.	SPWP	20,1	23	16,35	18	3,75	
5.	LO	12,83	20	10,08	17	2,75	
	RAZEM	153,06	179	119,56	143	33,5	
6.	PM2	24,19	28	11,94	15	12,25	
7.	ZP	45,54	49	25,04	27	20,5	
	RAZEM	69,73	77	36,98	42	32,75	
	OGÓŁEM	222,79	256	156,54	185	66,25	

W roku szkolnym 2020/2021 przebywało:

- 4 nauczycieli na urlopie dla poratowania zdrowia,
- 2 nauczycieli na urlopie wychowawczym.

Pomoc materialna dla uczniów i wychowanków w 2020 r.

Forma pomocy	Liczba przyznanej pomocy		
	Typ szkoły		
	szkoła podstawowa	szkoły ponadgimnazjalne	inne
Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym			
Stypendium szkolne za wyniki w nauce	234	24	-
Pomoc materialna o charakterze socjalnym			
a) zasiłki szkolne	3	1	-
b) zasiłki losowe na cele edukacyjne	1	-	-
c) stypendia szkolne	23	25	-
Darmowe podręczniki i materiały ćwiczeniowe	996	-	
RAZEM	1257	51	-

Dowożenie uczniów do szkół w 2020 r.

wyszczególnienie	Liczba uczniów
1. Dowóz uczniów do szkół	395
2. Dowóz uczniów niepełnosprawnych transportem gminnym	21
3. Dowóz uczniów niepełnosprawnych indywidualnie przez opiekunów własnymi środkami lokomocji	8
4. Dowóz uczniów niepełnosprawnych i opiekunów komunikacją publiczną	1
RAZEM - dowożeni	425

Wydatki na publiczne jednostki oświatowe prowadzone przez Gminę Tuszyn w roku 2020.

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie w dziale „Oświata i wychowanie” oraz „Edukacyjna opieka wy-
-----	------------------	---

		chowawcza" w zł.
1	SP1	4 617 027,84
2	SP2	3 887 537,91
3	SPGD	1 600 973,18
4	SPWP	1 754 511,98
5	LO	998 955,97
6	ZP	2 894 863,78
7	PM2	1 412 285,20
Razem		17156155,86

Dotacje dla niepublicznych jednostek systemu oświaty.

Lp.	wyszczególnienie	Liczba uczniów	Wydatkowana kwota w zł.
1.	Przedszkole „Winners”	20	186.621,50
2.	Przedszkole „Winners I”	25	251.721,32
RAZEM		45	438.342,82

Zwrot kosztów dotacji udzielonych przez inne gminy na uczniów będących mieszkańcami Gminy Tuszyn.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba uczniów	Wydatkowana kwota w zł.
1	Gmina Pabianice	2	17.732,64
2	Gmina Rzgów	14	111.706,86
3	Miasto Piotrków Trybunalski	2	13.014,98
4	Miasto Łódź	7	65.630,93
5	Gmina Moszczenica	1	2.246,56
6	Gmina Ksawerów	1	5.742,10

7	Gmina Andrespol	1	884,50
8	Gmina Czarnocin	3	20.130,83
Razem		31	237 089,40

VII. Podsumowanie

Raport o stanie gminy sporządzony został po raz trzeci na podstawie wymogu ustawowego - art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Obowiązek sporządzenia dokumentu spoczywa na organie wykonawczym gminy – Burmistrzu w terminie do dnia 31 maja 2021 r. za poprzedni rok kalendarzowy.

Raport o stanie gminy został opracowany na podstawie zebranych informacji od pracowników merytorycznych Urzędu Miasta oraz pracowników jednostek organizacyjnych Gminy Tuszyn. W opracowaniu zostały opisane ważne obszary tematyczne, a w szczególności: sytuacja ekonomiczna, demograficzna, realizacja zadań gminy w zakresie oświaty i wychowania, gospodarki przestrzennej, pomocy społecznej, gospodarki mieszkaniowej, gospodarki wodno - kanalizacyjnej, realizacji inwestycji oraz pozyskiwania środków zewnętrznych.

Duża część raportu jest nakierowana na opis realizacji zadań zawartych w dokumencie „Strategia Rozwoju Gminy Tuszyn na lata 2015-2020”, który powstał w oparciu o sugestie i opinie mieszkańców.

Raport za rok 2020 oraz kolejne będą szczegółowym materiałem merytorycznym dla Rady Miejskiej, Jednostek Pomocniczych Gminy Tuszyn pozwalającym, na głębszą analizę i zmierzającym do jeszcze lepszej realizacji zadań samorządowych, w konsekwencji poprawie warunków życia mieszkańców oraz mającym wpływ na rozwój całej gminy.

Rok 2020, to rok znaczących zmian ustawodawstwa w zakresie gospodarki odpadami. Biorąc pod uwagę postępujący z roku na rok wzrost ilości wytwarzanych odpadów przy jednoczesnym niewielkim wzroście poziomu segregacji (u źródła) oraz niestety błędnym rozumowaniu zdecydowanej większości mieszkańców dotyczącym przyczyn wzrostu cen należało podejmować trudne decyzje w tym obszarze. Pierwszy przetarg został unieważniony przede

wszystkim dlatego, że zawarcie umowy na jego podstawie wiązałoby się ze wzrostem wysokości opłaty za odbiór odpadów z 19 zł do około 35 zł od stycznia 2020 r. Podjęto szereg decyzji w oparciu o obowiązujące przepisy: m.in. przeprowadzono kontrole prawidłowości segregowania, zorganizowano punkt ważenia śmieciarek (od 2020 r. faktury za usługę wystawiane są w oparciu o rzeczywistą masę odpadów) oraz rozpisano drugi przetarg zakładający wyższy poziom segregacji (odpady posegregowane „ kosztują ” prawie dwukrotnie mniej od zmieszanych).

Ubiegły rok to również trudności związane z pandemią COVID-19, borykaliśmy się ze zgodną z obowiązującymi przepisami organizacją pracy samego Urzędu i jednostek (spoczywała na nas odpowiedzialność za minimalizowanie ryzyka zakażeń petentów oraz pracowników).

W obliczu trudności z wykonywaniem planu dochodów (drastyczny spadek wysokości podatku PIT, spadek dochodów z targowisk, pływalni i innych) należało znacząco ograniczyć wydatki i nieustannie monitorować wykonanie budżetu.

Pomimo pandemii zrealizowano (rozstrzygnięto) wszystkie najważniejsze przetargi dotyczące kluczowych inwestycji gminnych oraz osiągnięto rekordowy wynik w zakresie pozyskania - ponad 20 milionów złotych środków zewnętrznych z takich źródeł jak: Fundusz Inwestycji Samorządowych, Ministerstwo Sportu, Urząd Marszałkowski, Łódzki Obszar Metropolitalny.

Dokonano również kolejnej znaczącej redukcji zadłużenia Gminy (o ok. 3,8 mln zł).

BURMISTRZ
Małeck
mgr inż. Witold Małeck

Spis Treści

I. Wstęp.....	1
II. Informacje ogólne.....	1-5
2.1. Ogólna charakterystyka gminy.....	1-3
2.2. Ludność gminy	3-5
2.3. Realizacja zadań z zakresu Urzędu Stanu Cywilnego i Ewidencji Ludności.....	5
III. Strategia Rozwoju Gminy Tuszyn na lata 2015-2020.....	6-22
3.1. Stan realizacji strategii.....	8-22
IV. Realizacja planów, programów i polityk.....	22-39
4.1. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej.....	22-23
4.2. Wieloletni Program Gospodarowania Zasobem Mieszkaniowym Gminy Tuszyn na lata 2018-2023.....	23-24
4.3. 3 Letni Program Wspierania Rodziny w Gminie Tuszyn za rok 2020.....	24-27
4.4. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2021	27-31
4.5. Roczny Program Współpracy Gminy Tuszyn z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego.....	31-33
4.6. Współpraca Gminy Tuszyn z klubami sportowymi w 2020 r. na podstawie Uchwały NR XX/115/11 Rady Miejskiej w Tuszynie z dnia 10 listopada 2011 r. w sprawie określenia warunków i trybu finansowania zadania własnego, polegającego na tworzeniu warunków, w tym organizacyjnych, sprzyjających rozwojowi sportu na terenie Gminy Tuszyn oraz wskazania celu publicznego z zakresie sportu jaki gmina zamierza osiągnąć.....	33-34
4.7. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2020	34-37
4.8. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2020-2022.....	37
4.9. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Tuszyn w 2020 r.....	37-38
4.10. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Tuszyn na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko.....	38
4.11. Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Tuszyn na lata 2019-2032 oraz Prognoza oddziaływania na środowisko Programu usuwania wyrobów	

zawierających azbest z terenu Gminy Tuszyn na lata 2019-2032.....	38-39
V. Realizacja uchwał Rady Miejskiej w Tuszynie	39
VI. Obszary Tematyczne	40-146
6.1. Gospodarka Przestrzenna.....	40-41
6.2. Finanse Gminy	41-52
6.3. Gospodarka Komunalna	53-59
6.4. Gospodarka Mieszkaniowa.....	59-63
6.5. Inwestycje realizowane przez Gminę Tuszyn w 2020 r.....	63-75
6.6. Układ drogowy Gminy Tuszyn	76-77
6.7. Gospodarka Nieruchomościami	77-82
6.8. Pomoc Społeczna	82-107
6.9. Polityka Prorodzinna	107-110
6.10. Promocja i Ochrona Zdrowia	110-112
6.11. Bezpieczeństwo Publiczne i Ochrona Przeciwpożarowa	112-118
6.12. Ochrona Środowiska i Przyrody.....	118-127
6.13. Odpady Komunalne.....	127-132
6.14. Kultura	132-138
6.15. Sport i Rekreacja	138-141
6.16. Oświata i Edukacja	141-146
VII. Podsumowanie.....	146-147
Spis Treści	